

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม พ.ศ. 2558

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการสาขาวิชาทางการศึกษาในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ บทความวิจารณ์หนังสือ และบทความทั่วไป

การตรวจสอบทางวิชาการ

บทความได้ผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิบทความละ 2 ท่าน

กำหนดการพิมพ์เผยแพร่

พิมพ์เผยแพร่ปีละ 4 ฉบับ

ฉบับที่ 1: มกราคม-มีนาคม

ฉบับที่ 2: เมษายน-มิถุนายน

ฉบับที่ 3: กรกฎาคม-กันยายน

ฉบับที่ 4: ตุลาคม-ธันวาคม

เจ้าของ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
โทรศัพท์ 0-4374-3143-4 โทรสาร 0-4372-1764
เว็บไซต์: <http://edu.msu.ac.th/journal>

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาท เนืองเฉลิม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ ท้ายเรือคำ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา
ศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา ประเทพา	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาท เนืองเฉลิม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร. วรณี แกมเกตุ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ ท้ายเรือคำ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร. สาโรช ไศภีรักษ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. สุพิตร สมาชิกโต	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ โฉมยา	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. กัญญารัตน์ โคจร	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. โกวิทย์ เทศบุตร	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. ชัยรัตน์ ชูสกุล	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. อธิชัย จิตรนนท์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. สาคร อัมจักร	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. อารยา ปิยะกุล	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Professor Dr. Dennis A. Francis	University of the Free State, South Africa
Associate Professor Dr. Allan MacKinnon	Simon Fraser University, Canada
Associate Professor Dr. Gregory P. Thomas	The University of Alberta, Canada
Associate Professor Dr. Tran Vui	Hue University, Vietnam
Dr. Athithouthay Chatouphonexay	National University of Laos
Dr. Hasnah Toran	Universiti Kebangsaan Malaysia, Malaysia
Dr. John F. Clayton	Waikato Institute of Technology, New Zealand
Dr. Jean-Louis Chopin	Maharakham University

เลขานุการและบรรณาธิการ

นางรุ่งทิพย์ สิงพร

บทความที่พิมพ์เผยแพร่ในวารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
เป็นความคิดเห็นของผู้พิมพ์ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

ราคาปก 200 บาท Website: <http://www.edu.msu.ac.th/journal>
พิมพ์วันที่ 31 มกราคม 2558 E-mail: journaled@msu.ac.th

ออกแบบและพิมพ์

กาะเยี่ยสำนักพิมพ์: 381 หมู่ 20 หมู่บ้านอัครฉัตรธานี
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150
โทรศัพท์ 09-2956-2419

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำวารสาร

ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา
ศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา ประเทพา	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ศาสตราจารย์ ดร. คงเคื่อน พันธุมนาวิน	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ศาสตราจารย์ ดร. สุทัศน์ ยกส้าน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ดร. วรณี แกมเกตุ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. สาโรช ไศภีรักษ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. สุพิตร สมานิติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบทางวิชาการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ชวลิต ชูกำแหง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาท เนืองเฉลิม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร. วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร. สาโรช ไศภีรักษ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ พยอมรัมย์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยุทธ ศิริสุทธิ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ บุญไชย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. โกวิทย์ เทศบุตร	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. ญาณภัทร สีหะมงคล	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. อีระวัฒน์ เข็มแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. ปิยะธิดา ปัญญา	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ ดร. พิชญภา ยวงสร้อย	มหาวิทยาลัยนเรศวร
อาจารย์ ดร. ภัทราวดี มากมี	มหาวิทยาลัยบูรพา
อาจารย์ ดร. ศยามน อินสะอาด	มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บรรณธิการ

วารสารปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2558 ฉบับต้อนรับปีใหม่ 2558 กองบรรณธิการ ยังคงมุ่งมั่นสู่การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาวารสารศึกษาศาสตร์ เป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานและเชื่อมโยงสำนักวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน วารสารฉบับนี้มีส่วนวิจัยที่ครบครัน ทั้งการบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน วิจัยและประเมินผลการศึกษา เทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาท เนืองเฉลิม
บรรณธิการ

สารบัญ

บทความวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และความพึงพอใจในการเรียน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีผลดีมีเดียแตกต่างกัน	
จินตนา นนทขุนทด, รัชนีวรรณ ตั้งภักดี, ญัฐกร สงคราม	7
ผลการศึกษามรรณะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ	
ทิพย์สุดา ทิพย์แสนพรหม, รัชนีวรรณ ตั้งภักดี, บุญชู บุญลิขิตศิริ	19
ผลของการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ในวิชา ระบบฐานข้อมูล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	
ประภัสสร กองทอง, รัชนีวรรณ ตั้งภักดี, ญัฐกร สงคราม	35
การเปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายงานของครูระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม	
ยุทธชัย ศรีบุญลา, พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ, จตุพร เหลืองอุบล	48
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน	
สงกรานต์ โคมวิไล, กันยารัตน์ สอนสุภาพ, คงวิทย์ ประสิทธิ์นอก	57
การบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัยการพัฒนากีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬา ในประเทศไทย	
สงคราม นากา, สมานจิต ภิรมย์รัตน์	70
การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติ ต่อการเรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	
สมจิตร์ สายบุญสี, ประสาท เมืองเฉลิม, วิเชียร สิทธิประภาพร	80
อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน	
สวาสฎิพร แสนคำ, สุวิมล โพธิ์กลิ่น, นพดล เจนอักษร	92
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการทำงานเป็นทีม เรื่อง Love Our Environment ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC กับแบบ SQ4R	
สุพรรณณี ไกยเดช, กันยารัตน์ สอนสุภาพ, อนุวัต ชัยเกียรติธรรม	105
ปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	
สุวิวัฒนา ตั้งสวัสดิ์, เสาวนิต เคาณานนท์	118
การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
เสาวรัตน์ เมฆจันทร์, สถาพร สังข์ข้าวสุทธิรักษ์, โสภณ เพ็ชรพวง	132
การวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคล (ระยะที่ 2)	
สมบัติ นพรัก, สำราญ มีแจ้ง, เทียมจันทร์ พานิชผลินไชย, อนุชา กอนพ่วง, สุกัญญา แซ่ม้อย	143

Contents

Thesis Articles

Comparisons of Learning Achievement Problem Solving Ability and Satisfaction Upon First Aid Subject in Seven Grade Students with CAI Simulation Programs with Different Types of Multimedia Presentation <i>Jintana Nonkuntod, Ratchaneewan Tangpakdee, Nutthakorn Songkram</i>	7
A Study of Competency of e-Learning system Administrator in Public Higher Education Institutions <i>Thipsuda Thipsanprom, Ratchaneewan Tangpakdee, Bunchoo Bunlikhitsiri</i>	19
Effects of Problem Based Learning on Web with Different Types of Learning Interaction Upon Database System Subject of Advance Certificate Students <i>Prapassorn Kongtong, Ratchaneewan Tangpakdee, Nutthakorn Songkram</i>	35
Comparisons of Functional Competency of High School Teachers in Maha Sarakham Province <i>Yutthachai Sombunla, Pacharawit Chansirisira, Jatupon Leungubon</i>	48
Comparisons of Learning Achievement, Basic Science Process Skills and Scientific Attitudes, of Pratomuksa Four Students in the Science Strand between Organization of 7E Inquiry Learning Activities and Organization of Problem-Based Learning Activities <i>Songkran Chomvilai, Kanyarat Sonsupap, Kongwit Prasitnork</i>	57
The Student Affairs Administration and Sport Development Factor to Support Sports Excellence Characteristic of Sports School in Thailand <i>Songkram Naka, Smarnjit Piromruen</i>	70
Development of Learning Program through Brain-based Learning Affecting Reading Comprehension, Analytical Thinking, and Attitude towards Thai Learning for Prathomsuksa 3 Students <i>Somjit Saiboonlee, Prasart Nuangchalerm, Wichian Sittiprapaporn</i>	80
A Scenario of Early Childhood Education in ASEAN Community Context <i>Sawatdiporn Saenkum, Suwimon Phoglin, Nopadol Chenaksara</i>	92
Comparisons of Learning Achievement of our Environment Reading Comprehension and Teamwork English of Pratomuksa Six Students between Cooperative learning Activities CIRC Learning Approach and SQ4R Learning Approach <i>Supanee Kaiyadet, Kanyarat Sonsupap, Anuwat Chaikattidham</i>	105
The Effect of Leadership Factors on Work Effectiveness of Dean's in Rajamangala University of Technology <i>Suwatana Tungawat, Sauwanit Saunanonda</i>	118
The Relationship Between Transformational Leadership of Administrators and Effectiveness of Child Development Centers in Subdistrict Administrative Organization in Suratthani <i>Saowarat Makjun, Sathapon Sungkawsuttiruk, Sopon Pechpuang</i>	132
Research and Development of Executive Committees System (Phase II) Sombat Nopparak, Samran Meejang, Teamjan Parnichparinchai, <i>Anucha Korpuang, Sukanya Chaemchoy</i>	143

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และความพึงพอใจในการเรียน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียที่แตกต่างกัน

Comparisons of Learning Achievement Problem Solving Ability and Satisfaction Upon First Aid Subject in Seven Grade Students with CAI Simulation Programs with Different Types of Multimedia Presentation

จินตนา นนท์ขุนทด¹, รัชณีวรรณ ตั้งภักดี², ณัฐกร สงคราม³
Jintana Nonkuntod¹, Ratchaneewan Tangpakdee², Nutthakorn Songkram³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียแตกต่างกัน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียแตกต่างกัน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจทางการเรียนของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียแตกต่างกัน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 100 คน โดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 0.50 2) โปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง และแบบภาพ

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

¹ M. Ed. Candidate in Educational Technology, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer Dr., Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Assistant Professor Dr., Faculty of Agricultural Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

เคลื่อนไหวและเสียง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.93/83.87 และ 86.33/86.07 ตามลำดับ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความยากง่ายรายข้อ (p) ตั้งแต่ 0.30 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ 0.45 – 0.97 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 4) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มีค่าความยากง่ายรายข้อ (p) ตั้งแต่ 0.42 – 0.75 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ 0.48 – 0.93 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 และ 5) แบบวัดความพึงพอใจในการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใช้ t – test (independent)

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: โปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง, การนำเสนอมีผลสัมฤทธิ์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา, ความพึงพอใจในการเรียน

Abstract

The purposes of this research were, 1) to compare learning achievement of the CAI simulation programs with different types of multimedia presentation upon first aid subject in seven grade students, 2) to compare problem solving ability of the CAI simulation programs with different types of multimedia presentation upon first aid subject in seven grade students, and 3) to compare satisfaction of the CAI simulation programs with different types of multimedia presentation upon first aid subject in seven grade students. The sample was 100 seven grade students in the first semester of 2013 academic year at Ratchasima Witthayalai School, selected by the cluster random sampling technique. The instruments used in the study 5 types were 1) plans of learning of the CAI simulation programs consistency were 1.00, which is higher than the 0.50, 2) the CAI simulation

programs with animation and sound types of multimedia presentation and the CAI simulation programs with image and sound types of multimedia presentation efficiencies 83.93/83.87 and 86.33/86.07 respectively, 3) a learning achievement test with item difficulties (p) ranging 0.30 – 0.80, item discriminating power (r) ranging 0.45 – 0.97, and reliability of 0.96, 4) a problem solving ability test with item difficulties (p) ranging 0.42 – 0.75, item discriminating power (r) ranging 0.48 – 0.93, and reliability of 0.99 and 5) a satisfaction test with reliability of 0.98. The statistics used in this research were hypothesis testing used and t - test (independent).

The research results were as follows:

1. The students who learned by the CAI simulation programs with animation and sound types of multimedia presentation and the CAI simulation programs with image and sound types of multimedia presentation upon first aid subject in seven grade had learning achievement, it was significantly not different at the level of .01

2. The students who learned by the CAI simulation programs with animation and sound types of multimedia presentation had higher ability to solve problems than the students who learned by the CAI simulation programs with image and sound types of multimedia presentation upon first aid subject in seven grade students, it was significantly different at the level of .01

3. The students who learned by the CAI simulation programs with animation and sound types of multimedia presentation had higher satisfaction than the students who learned by the CAI simulation programs with image and sound types of multimedia presentation upon first aid subject in seven grade students, it was significantly different at the level of .01

Keywords: CAI simulyon programs, learning achievement, problem solving ability, satisfaction

บทนำ

อุบัติเหตุเป็นเหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด เป็นความบังเอิญที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจที่ทำให้ประชาชนได้รับความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ เช่น ความบกพร่องของร่างกาย ความเจ็บป่วยเรื้อรัง สภาพจิตใจ ขาดความรู้ หรือขาดความระมัดระวัง นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อม เช่น ที่อยู่อาศัย

มีเศษแก้ว เศษตะปู มีลัทธิอันตราย เป็นต้น ซึ่งอุบัติเหตุเหล่านี้ต้องได้รับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อช่วยเหลือชีวิตผู้บาดเจ็บหรือช่วยบรรเทาความเจ็บป่วย ป้องกันไม่ให้เกิดความพิการหรือโรคแทรกซ้อนได้ (ศศิวรรณ ทิศนเอี่ยม, 2555) ดังนั้น ผู้เรียนจึงควรที่จะเรียนรู้

การปฐมพยาบาลเพื่อที่จะช่วยตนเอง และผู้อื่นได้ในการจัดการเรียนการสอนจึงต้อง

ออกแบบให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ อบอุ่นที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง เพื่อนำไปสู่การคิดแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่ผู้เรียนกำลังเผชิญอยู่ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสลองผิดลอง ถูกก่อนจะไปพบเจอกับสถานการณ์จริง โดยสื่อที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน คือ โปรแกรม บทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง (simulation oriented CAI) โปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองนี้ จะจำลองสถานการณ์ สภาพแวดล้อม และเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ อย่างใกล้เคียงกับความเป็นจริง (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2554) เป็นการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้โดยเข้ามามีส่วนร่วมเรียนรู้จากสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การควบคุมเหตุการณ์ การตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหา กับสิ่งที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จำลองได้ โดยที่ในชีวิตจริงของผู้เรียนอาจจะไม่สามารถแสดงปฏิกิริยาในสิ่งที่ เป็นจริงได้ (Alessi and Trollip, 1985)

ดังนั้น การนำเสนอโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองให้มีความน่าสนใจนั้น สามารถนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบต่างๆ ได้ โดยการผสมผสานสื่อมัลติมีเดียเข้าด้วยกัน เช่น การนำตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง มาสร้างสื่อในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสนุกไปกับการเรียนรู้ ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายที่จะเรียนรู้ (กิตานันท์ มลิทอง, 2548)

จากการศึกษาองค์ประกอบของสื่อมัลติมีเดียเพื่อนำมาประกอบการนำเสนอเนื้อหา เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ในโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยจึงสรุปได้ 2 รูปแบบ คือ การนำเสนอมัลติมีเดียด้วยภาพนิ่งและเสียง กับการนำเสนอมัลติมีเดียด้วยภาพเคลื่อนไหวและเสียง ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เพราะในการนำเสนอเนื้อหาจะมีทั้ง

ภาพและเสียง ที่ผู้เรียนสามารถฟังได้โดยไม่ต้องอ่าน ส่วนภาพที่นำมาประกอบจะทำให้ผู้เรียนจดจำวิธีการปฐมพยาบาลได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้เพราะโปรแกรมบทเรียนยังมีความสามารถในการตอบสนองต่อข้อมูลที่ผู้เรียนป้อนข้อมูลเข้าไปได้ทันที เป็นการช่วยเสริมแรงผู้เรียน ซึ่งบทเรียนที่มีตัวอักษรภาพกราฟิกต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนสนุกไปกับการเรียนรู้ด้วย (ไชยยศ เรืองสุวรรณ และวชิระ อินทร์อุดม, 2542)

จากการศึกษาแนวคิดต่างๆ ที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดีย 2 แบบ คือ แบบภาพนิ่งและเสียง กับ แบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการแก้ปัญหา และความพึงพอใจในการเรียน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลของการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ผู้สอน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั่วประเทศได้นำไปประยุกต์ใช้หรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแตกต่างกัน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแตกต่างกัน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแตกต่างกัน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง

2. นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง

3. นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง มีความพึงพอใจในการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย จำนวน 775 คน จากจำนวน 16 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 100 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก ได้กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/7 จำนวน 50 คน เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง และกลุ่มทดลองที่ 2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/9 จำนวน 50 คน เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมแบบสถานการณ์จำลอง จำนวน 3 แผน

2. โปรแกรมแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีลติมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง และการนำเสนอมีลติมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ .30 ถึง .80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .45 ถึง .97 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

4. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ .42 ถึง .75 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .48 ถึง .93 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99

5. แบบวัดความพึงพอใจทางการเรียน ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

การดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนและวิธีปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีลติมีเดียทั้ง 2 รูปแบบ

2. กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ทดสอบก่อนเรียน (pre - test) โดยทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้ผ่านโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีลติมีเดียทั้ง 2 รูปแบบ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนครบทั้ง 3 หน่วย ใช้เวลาในการเรียนทั้งหมดกลุ่มละ 20 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง

4. กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ทดสอบหลังเรียน (post - test) หลังจากการสอนสิ้นสุดลง โดยทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน พร้อมทั้งทำแบบวัดความพึงพอใจในการเรียนที่มีต่อโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีลติมีเดียทั้ง 2 รูปแบบ

5. กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบวัดความพึงพอใจในการเรียนที่มีต่อโปรแกรมบทเรียน

แบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีลติมีเดียทั้ง 2 รูปแบบ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

6. ตรวจให้คะแนนและนำผลคะแนนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และแบบวัดความพึงพอใจในการเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และความพึงพอใจทางการเรียน ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีการนำเสนอ มีลติมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง และนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีการนำเสนอ มีลติมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐานด้วย t - test (independent)

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีลติมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง กับแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดีย 2 รูปแบบ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดีย	n	\bar{X}	S.D.	t	df	p
ภาพนิ่งและเสียง	50	25.16	2.24	-1.345	98	.0091
ภาพเคลื่อนไหวและเสียง	50	25.82	2.65			

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง และนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียน ระหว่างนักเรียน

ที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง กับแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดีย 2 รูปแบบ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดีย	n	\bar{X}	S.D.	t	df	p
ภาพนิ่งและเสียง	50	27.26	2.05	-2.333	98	.0011
ภาพเคลื่อนไหวและเสียง	50	28.18	1.89			

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีมิติมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีมิติมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจทางการเรียนหลังเรียน ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีมิติมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง กับแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนในการทำแบบวัดความพึงพอใจทางการเรียนหลังเรียนของระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีมิติมีเดีย 2 รูปแบบ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีมิติมีเดีย	n	\bar{X}	S.D.	t	df	p
ภาพนิ่งและเสียง	50	9.27	0.57	-4.888	98	.000
ภาพเคลื่อนไหวและเสียง	50	10.28	0.57			

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีมิติมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง มีความพึงพอใจทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีมิติมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีมิติมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง กับแบบ

ภาพนิ่งและเสียง เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ตามที่ตั้งไว้ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีมิติมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง กับแบบภาพนิ่งและเสียง มีองค์ประกอบด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นเผชิญปัญหาและแก้ปัญหาเหมือนกัน ตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยสังเคราะห์มาจากแนวคิดของ ถนนอมพร เลหาจรัสแสง (2541) สุกวี รอดโพธิ์ทอง (2546) และไชยยศ เรืองสุวรรณ (2554) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ได้แก่ ชั้นที่ 1 ปฐมนิเทศและนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นที่ 2 นำเสนอเนื้อหาและปฏิบัติกิจกรรม ชั้นที่ 3 ทดสอบความรู้ และชั้นที่ 4 สรุปเพื่อนำไปใช้ โดยนักเรียนจะต้องเรียนรู้ตามขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ โดยการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับบทเรียนด้วยเลือกวิธีการปฐมพยาบาลที่ถูกต้องที่สุด และในการลำดับเนื้อหาจะเรียงจากง่ายไปยาก และเทคนิคการนำเสนอการนำเสนอมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียงและแบบภาพนิ่งและเสียง จะทำให้เกิดความชัดเจนสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี และดูเสมือนจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนและสนุกสนานเพลิดเพลิน และผู้ใช้สื่อประสมสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับเครื่องคอมพิวเตอร์และสื่อต่างๆ ในรูปแบบของการสื่อสารสองทาง ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี (นัยนา นุรารักษ์ และสมบุรณ์ ฤกษ์วิบูลย์ศรี, 2539) นอกจากนี้โปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ เช่น ด้านเนื้อหา ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และด้านการวัดประเมินผล เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสมจนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมบทเรียนนี้ไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของโปรแกรมบทเรียน เพื่อนำความคิดเห็นต่างๆ มาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น สีสีนของภาพนิ่ง ขนาดของตัวอักษร เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เรียนยังเสนอความคิดเห็นที่มีต่อโปรแกรมบทเรียนว่า การนำเสนอเนื้อหาที่มีรูปแบบที่หลากหลายสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองจึงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากในการเรียนรู้ เพราะโปรแกรมบทเรียนสามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนมีความสุข และไม่รู้สึกเบื่อ

หน่ายในการเรียนรู้

2. นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง ที่มีรูปแบบการนำเสนอ มีเดียมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามแนวคิด Weir (1974) Polya (1957) และ Sdorow (1993) สรุปได้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระบุปัญหา 2) วิเคราะห์ปัญหา 3) เสนอแนวทางในการแก้ปัญหา และ 4) ตรวจสอบผลลัพธ์ มาเป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยนักเรียนจะต้องเรียนรู้ตามขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบในการนำเสนอเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับบทเรียนด้วยการแก้ไขปัญหาของสถานการณ์เมื่อมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้น จำเป็นต้องใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมและสิ่งเร้าใหม่ รวมทั้งสามารถนำยุทธวิธีในการแก้ปัญหาแบบต่างๆ มาใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสுகุณธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2552) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของความสามารถในการคิดแก้ปัญหาว่า ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวในการเรียนรู้ปัญหา เพราะปัญหาจะเป็นสิ่งที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ มีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ รู้จักหาข้อมูลต่างๆ มาเป็นพื้นฐานสำคัญในการวิเคราะห์เพื่อการแก้ปัญหา ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้อย่างถูกต้อง ส่งผลต่อการส่งเสริมสุขภาพจิต ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในชั้นเรียนให้เกิดความ

น่าสนใจมากขึ้น และเนื่องจากการผู้วิจัยได้นำรูปแบบการนำเสนอมีเดียมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ของบทเรียนโดยเฉพาะการนำเสนอมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียงที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้ดีกว่าการนำเสนอมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง ที่เป็นแบบนี้เพราะว่า ภาพเคลื่อนไหวสามารถแสดงขั้นตอนหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การปฐมพยาบาลเมื่อเป็นลมแดด การปฐมพยาบาลเมื่อเกิดบาดแผล เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ระบบมีเดียมีเดียนั้นเกิดจินตนาการให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเมื่อนำเสียงมาประกอบกับการนำเสนอเนื้อหาซึ่งทำผู้เรียนเกิดความที่เร้าใจทำให้การนำเสนอเนื้อหาของโปรแกรมบทเรียนแบบในการนำเสนอจะช่วยให้ระบบมีเดียมีเดียเกิดความสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความน่าสนใจและน่าติดตามในเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากเสียงจะมีอิทธิพลต่อผู้ใช้มากกว่าข้อความหรือภาพนิ่งนั่นเอง (คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2552) สอดคล้องกับเสาวนีย์ เวชพิทักษ์ และคณะ (2552) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบจำลองสถานการณ์ เรื่อง แรงและความดัน มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบสืบเสาะหาความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของปิ่นยารักษ์ งามยงฐอร (2551) พบว่า เมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนเชิงสถานการณ์ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง ความพึงพอใจในการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ตามที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนมีความสนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการนำเสนอแบบสถานการณ์จำลอง ที่เริ่มต้นด้วยส่วนที่นำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน การนำเสนอเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ที่มีการจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก มีประกอบด้วย ฉากเหตุการณ์จำลองหรือสถานการณ์จำลองด้วยภาพเคลื่อนไหวและเสียง ที่ให้ความรู้สึกเสมือนอยู่ในสถานการณ์จริง มีคำถามเพื่อให้นักเรียนเลือกกระทำ และแสดงผลย้อนกลับจากการกระทำ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ส่งผลต่อบรรยากาศในการเรียนรู้ เกิดเร้าความสนใจ สามารถควบคุมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนเป็นอย่างดี จึงทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนการสอนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองที่มีรูปแบบการนำเสนอมีเดียแบบภาพนิ่งและเสียง และรูปแบบการนำเสนอมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวและเสียง ดังที่กิลเมอร์ (Gilmer, 1966) ได้กล่าวถึง ความหมายความพึงพอใจว่า เป็นผลของเจตคติต่างๆ ของบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงานและมีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งความพึงพอใจนั้น ได้แก่ รู้สึกว่ามีความสำเร็จในผลงาน ได้รับยกย่องและมีโอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ของสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี พลแพงขวา และคณะ (2552) พบว่า นักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนเป็นคู่ด้วยโปรแกรมบทเรียน เรื่อง ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโปรแกรมบทเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระทุกที่ทุกเวลา ประกอบบทเรียนได้รวบรวมสื่อหลากหลายเข้าด้วยกัน ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนานสามารถรับรู้เนื้อหาได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ สงวนนาม และคณะ (2554) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียน เรื่อง ความน่าจะเป็น มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะเป็นสื่อที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลิน รวมทั้งช่วยให้รู้จักคิดและปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน นักเรียนได้เรียนตามเนื้อหาที่นักเรียนต้องการ มีผลแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนเป็นระยะ ๆ จึงทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อโปรแกรมบทเรียนอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูผู้สอนควรอธิบายวิธีการเรียนโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง

จำลอง ที่มีรูปแบบการนำเสนอมีมิติมีเดียแตกต่างกัน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทุกขั้นตอนให้ชัดเจน

1.2 ครูผู้สอนควรจัดคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ชุดหูฟังให้ครบถ้วน และคอยช่วยเหลือนักเรียนเมื่อเกิดปัญหาในระหว่างเรียน

1.3 ครูผู้สอนควรจัดเวลาเสริมให้นักเรียนได้มีเวลามากพอที่จะได้คิดแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่พบในโปรแกรมบทเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรศึกษาเทคนิคการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง ที่เน้นการเรียนรู้จากการแสวงหาความรู้ การเรียนรู้จากการลงมือทำ และการเรียนรู้การใช้ทักษะชีวิต

2.2 ควรนำโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง ไปออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้กับรายวิชาอื่น และระดับชั้นเรียนอื่น เพื่อตรวจสอบดูว่าโปรแกรมบทเรียนแบบสถานการณ์จำลองเหมาะสมกับผู้เรียนระดับชั้นเรียนใด

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2552). เทคโนโลยีสื่อประสม. เชียงใหม่: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2554). การออกแบบพัฒนาโปรแกรมบทเรียนและบทเรียนบนเว็บ. พิมพ์ครั้งที่ 15. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ และวชิระ อินทร์อุดม. (2542). คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน. เอกสารประกอบการคำสอนภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2541). คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นัยนา นุรารักษ์ และสมบุรณ์ ฤกษ์วิบูลย์ศรี. (2539). **Multimedia เพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เวชศาสตร์
ร่วมสมัย.
- ปิ่นยารักษ์ งอยภูธร. (2551). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิง
สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ คม., สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรสวรรค์ สงวนนาม และคณะ. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความน่าจะเป็น
และการคิดวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการเรียนโดยโปรแกรมบทเรียนและการ
เรียนแบบปกติ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 5(2), 97 - 104.
- มนตรี พลแพงขวา และคณะ. (2552). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการ
คิดวิเคราะห์ วิชาคอมพิวเตอร์ เรื่องระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 ระหว่างการเรียนเป็นคู่ด้วยโปรแกรมบทเรียนและการเรียนแบบปกติ. วารสารศึกษา
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 3(3), 24 - 31.
- ศศิวรรณ ทศนเี่ยม. (5 กรกฎาคม 2555). **หลักการปฐมพยาบาลเบื้องต้น**. สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม
2556, จาก file.snru.ac.th/download.aspx?NFILE...371_05072012190327490.doc
- สุกรี รอดโพธิ์ทอง. (2546). **คอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ วรรณ เวรรัตน์ วรรณเลิศลักษณ์ และพรรณิ์ สินธพานนท์. (2552). **พัฒนาทักษะการคิด
พิชิตการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เลียงเชียง.
- เสาวนีย์ เวชพิทักษ์ และคณะ. (2552). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และความคงทนในการเรียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง แรงและความดัน ที่เรียนโดยใช้โปรแกรมบทเรียนแบบ
จำลองสถานการณ์และการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 3(3), 7 - 15.
- Alessi, S. M. and Trolip, S. R. (1985). **Computer-Based**. New Jersey: Prentice Hall.
- Gilmer, V. Haller B. et al. (1966). **Industrial Psychology**. New York: McGraw-Hill Herzberg.
- Polya, G. (1957). **How to Solve It**. New York: Doubleday and Company.
- Sdorow, L.M. (1993). **Psychology Third Edition**. Iowa: WCB. Brawn,s Benchmark.
- Weir, J.J. (1974). **Problem Solving Every body's Problem**. *The Science Teacher*. 4: 16 - 18.

ผลการศึกษาสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิงในสถาบันอุดมศึกษา ภาครัฐ

A Study of Competency of e-Learning system Administrator in Public Higher Education Institutions

ทิพย์สุดา ทิพย์แสนพรหม¹, รัชณีวรรณ ตั้งภักดี², บุญชู บุญลิขิตศิริ³
Thipsuda Thipsanprom¹, Ratchaneewan Tangpakdee²,
Bunchoo Bunlikhitsiri³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ดูแลระบบ อีเลิร์นนิง และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนอีเลิร์นนิงเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิงในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิงในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิงในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิงในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ รวมทั้งสิ้น 81 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านอีเลิร์นนิงในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 20 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ดูแลระบบ อีเลิร์นนิงและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนอีเลิร์นนิงเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิงในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิงในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ ด้วยเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปและตีความ หาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า

สมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิงในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีทั้งหมด 77 สมรรถนะ แบ่งเป็น 7 ด้าน โดยแต่ละด้านประกอบด้วยสมรรถนะย่อย ดังนี้

1. สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) จำนวน 23 สมรรถนะ ได้แก่
- 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการระบบ จำนวน 6 สมรรถนะ 2) ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการข้อมูล

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ ดร. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

¹ M. Ed. Candidate in Educational Technology, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer Dr., Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Lecturer Dr., Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University

จำนวน 5 สมรรถนะ 3) ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการเนื้อหาของบทเรียน จำนวน 4 สมรรถนะ 4) ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการวัดและประเมินผลการเรียน จำนวน 8 สมรรถนะ

2. สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่าย จำนวน 9 สมรรถนะ

3. สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร จำนวน 4 สมรรถนะ

4. สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) จำนวน 23 สมรรถนะ ได้แก่
1) ด้านทักษะเกี่ยวกับการจัดการระบบ จำนวน 6 สมรรถนะ 2) ด้านทักษะเกี่ยวกับการจัดการข้อมูล จำนวน 5 สมรรถนะ 3) ด้านทักษะเกี่ยวกับการจัดการเนื้อหาของบทเรียน จำนวน 4 สมรรถนะ 4) ด้านทักษะเกี่ยวกับการจัดการวัดและประเมินผลการเรียน จำนวน 8 สมรรถนะ

5. สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่าย จำนวน 9 สมรรถนะ

6. สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร จำนวน 4 สมรรถนะ

7. สมรรถนะด้านคุณลักษณะนิสัยส่วนบุคคล จำนวน 5 สมรรถนะ

คำสำคัญ: สมรรถนะ, ผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง, เทคนิคเดลฟาย

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the opinion of the e-learning system administrator and those involved in teaching e-learning on the performance of the e-learning system administrator in higher education. 2) to study the opinions of experts on the performance of the e-learning system Administrator in higher education. The samples were Divided into two groups. 1) E-learning system administrator in public higher education institutions and people who are involved in teaching e-learning. Total of 81 people. 2) e-learning experts in higher education 20 people. Tools used in this research were 1) questionnaire e-learning system administrator and who are involved in teaching to e-learning about the performance of the e-learning system Administrator in public higher education institutions. 2) questionnaire expert opinion about the performance of the e-learning system administrator in public higher education institutions, The Delphi Technique government 3 rounds. Data were analyzed by a summary and interpretation. Frequency, percentage mean, mode, median, mode and median differences. And the interquartile range.

The research findings were as follows:

A study of competency of e-learning system administrator in public higher education institutions. Consists of 77 competencies.

1. The knowledge of learning management system (LMS) areas consist of 23 competencies 1) knowledge of management system 6 competencies. 2) Knowledge of information management 5 competencies. 3) Knowledge of Content management system 4 competencies. 4) Knowledge of Management, measurement and evaluation 8 competencies.
2. The knowledge of computers and networks areas consist of 9 competencies.
3. The knowledge of the communication areas consist of 4 competencies.
4. The skills for learning management systems (LMS) areas consist of 23 competencies 1) skills of management system 6 competencies. 2) skills of information management 5 competencies. 3) skills of Content management system 4 competencies. 4) skills of Management, measurement and evaluation 8 competencies.
5. The skills of computers and networks 9 competencies.
6. The skills of communication 4 competencies.
7. The personal characteristics 5 competencies.

Keywords: Competency, e-learning system Administrator, Delphi technique

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้รับการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การเชื่อมโยงข้อมูลและสารสนเทศด้วยอินเทอร์เน็ตได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตการทำงานของมนุษย์ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยเฉพาะด้านการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามา มีอิทธิพลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน วิธีการเรียน พฤติกรรมของผู้สอนและพฤติกรรมของผู้เรียนมากยิ่งขึ้นจากการเชื่อมโยงผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งเรียกว่าระบบอินเทอร์เน็ตหรือการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางและกระจายไปทุกระดับทั่วโลก ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย สถาบันการศึกษาหลายแห่งจึงได้ให้ความสนใจในการนำระบบอีเลิร์นนิ่งเข้ามาใช้ ทำให้การเรียนการสอนมี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ทั้งนี้อีเลิร์นนิ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนการสอนจากวิธีเดิมเป็นการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองหรือเรียนร่วมกับระบบการเรียนในชั้นเรียนหรือใช้กับการฝึกอบรมทั่วไปซึ่งจะเป็นระบบการเรียนที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ทั้งกับบทเรียน เพื่อนร่วมชั้นเรียน ครูและอาจารย์ผู้สอนและในบางกรณีเปิดกว้างในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลทั่วไปผู้เรียนสามารถเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ทุกที่และทุกเวลา (รักศักดิ์เลิศคงคาทิพย์, 2551) ดังนั้นการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันอย่างไรก็ตามการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องมีความเข้าใจ

ในองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนและในการพัฒนานั้นจำเป็นจะต้องมีการจัดทีมพัฒนาระบบอีเลิร์นนิ่งซึ่งประกอบไปด้วยผู้ดูแลระบบ (Administrator) เป็นผู้มีหน้าที่ดูแลระบบเครือข่ายและบริหารเครือข่ายผู้ดูแลเว็บ (Webmaster) จะต้องเป็นผู้ดูแลและติดตั้งเว็บผู้ออกแบบและพัฒนาเว็บ (Web designer) เพื่อจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ แต่การพัฒนาระบบอีเลิร์นนิ่งในประเทศไทยประสบปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และการสนับสนุนจากผู้บริหาร ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีด้านอีเลิร์นนิ่งและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ทีมงานดำเนินการขาดความรู้และความสร้างสรรค์ ขาดประสบการณ์ในการทำงาน (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2545)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวสมรรถนะของผู้ดูแลระบบ อีเลิร์นนิ่ง เนื่องจากเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบ อีเลิร์นนิ่ง โดยปัจจุบันผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่ง ซึ่งมีหน้าที่ ทำการทดสอบ ทดลอง และตรวจสอบทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่จะใช้งาน จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้ดูแลระบบจะต้องพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตลอดเวลา รวมถึงผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งจะควบคุมการเข้าถึงระบบฐานข้อมูล ดูแลรักษาให้ถูกต้องแม่นยำ ฝ้าดูการปฏิบัติงานของผู้ใช้ระบบ ตลอดจนจนสำรองและกู้ข้อมูลเพื่อบริหารจัดการในเชิงเทคนิค อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งยังขาดผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งที่มีคุณภาพหรือไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เนื่องจากยังขาดสมรรถนะต้นแบบเพื่อการวางแผนพัฒนาสมรรถนะ

ของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและขาดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งเข้าปฏิบัติงาน ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้อีเลิร์นนิ่งจึงมีความจำที่จะต้องผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะ เพื่อที่จะบริหารจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาข้างต้นที่ได้กล่าวมาผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งว่าเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐให้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการพัฒนาบุคลากรโดยยึดหลักทฤษฎีสมรรถนะแล้ววิเคราะห์ให้มีความสอดคล้องกับภารกิจและบริบทของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งโดยประโยชน์ของสมรรถนะจะช่วยให้ผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง มีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและช่วยแก้ไขปัญหาในการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และผลที่ได้จากการวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งที่สามารถนำไปกำหนดเป็นสมรรถนะต้นแบบเพื่อการวางแผนพัฒนาสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในด้านจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบัน

อุดมศึกษาภาครัฐ

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบ อีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งอย่างต่อเนื่องมาไม่น้อยกว่า 5 ปีและมีการจัดการเรียนการสอนจนถึงปัจจุบัน จำนวน 23 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบ

เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งและผู้สอนด้วยระบบอีเลิร์นนิ่ง 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านอีเลิร์นนิ่งในระดับอุดมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample)

1.1 ผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ จำนวน 16 คน

1.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง ได้แก่

1.2.1 หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ จำนวน 15 คน

1.2.2 ผู้สอนด้วยระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ จำนวน 50 คน

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านอีเลิร์นนิ่งในระดับอุดมศึกษา จำนวน 20 ท่าน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) เช่นกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ดูแลระบบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบ อีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ (รอบที่ 1) เป็นแบบสอบถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ (รอบที่ 2) เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ (รอบที่ 3) เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่แสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และตำแหน่งค่าตอบของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 2

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูล แนวคิดทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและสอบถามความคิดเห็นของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

ขั้นที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านอีเลิร์นนิ่งเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐด้วยเทคนิคเดลฟาย ด้วยแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 3 รอบ

1. นำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดแบบมีโครงสร้างสำหรับผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 1 แล้วจัดส่งแบบสอบถาม จากนั้นติดตามแบบสอบถามกลับ

คืนแล้ววิเคราะห์ด้วยการสรุปและตีความ

2. นำข้อมูลจากข้อที่ 1 มาพัฒนาแบบสอบถามรอบที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ส่งให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามกลับคืน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

3. นำข้อมูลจากข้อที่ 2 มาพัฒนาแบบสอบถามรอบที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (เหมือนรอบที่ 2) ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นติดตามเอกสารกลับคืน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน เพื่อสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ดูแลระบบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐเป็นแบบสอบถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปและตีความ และหาความถี่ ร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 1 เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำตอบของคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปและตีความและหาความถี่ ร้อยละ

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 3 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นอีกครั้งว่าจะยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดย มัธยฐาน ฐานนิยม พิสัยระหว่างควอไทล์ ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลของการศึกษาความคิดเห็นของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ สรุปได้ดังนี้

สมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีทั้งหมด 69 สมรรถนะ โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) จำนวน 17 สมรรถนะ
2. สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่าย จำนวน 10 สมรรถนะ
3. สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร จำนวน 5 สมรรถนะ
4. สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) จำนวน 17 สมรรถนะ
5. สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่าย จำนวน 10 สมรรถนะ
6. สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร จำนวน 5 สมรรถนะ

7. สมรรถนะด้านคุณลักษณะนิสัยส่วนบุคคล จำนวน 5 สมรรถนะ

2. ผลของการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ โดยจากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มพบว่า ความคิดเห็นของผู้ดูแลระบบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีทั้งหมด 69 สมรรถนะ และในส่วนของผู้เชี่ยวชาญมีทั้งหมด 77 สมรรถนะ และสมรรถนะที่เหมือนกันและต่างกัน ดังนี้

สมรรถนะด้านย่อยที่ 1 เดิมมี 17 สมรรถนะ เพิ่มเป็น 23 สมรรถนะ

สมรรถนะด้านย่อยที่ 2 เดิมมี 10 สมรรถนะ เหลือ 9 สมรรถนะ

สมรรถนะด้านย่อยที่ 3 เดิมมี 5 สมรรถนะ เหลือ 4 สมรรถนะ

สมรรถนะด้านย่อยที่ 4 เดิมมี 17 สมรรถนะ เพิ่มเป็น 23 สมรรถนะ

สมรรถนะด้านย่อยที่ 5 เดิมมี 10 สมรรถนะ เหลือ 9 สมรรถนะ

สมรรถนะด้านย่อยที่ 6 เดิมมี 5 สมรรถนะ เหลือ 4 สมรรถนะ

สมรรถนะด้านย่อยที่ 7 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงคือมี 5 สมรรถนะ

สมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ แบ่งเป็น 3 ด้านหลัก 7 ด้านย่อย 77 สมรรถนะ ดังนี้

ภาพที่ 1 สมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

สมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ แบ่งเป็น 3 ด้านหลัก 7 ด้านย่อย 77 สมรรถนะ

- ด้านความรู้

1. สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) มีทั้งหมด 23 สมรรถนะ แบ่งเป็น

1.1 สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการระบบ จำนวน 6 สมรรถนะ

1.1.1 ความรู้ในการติดตั้ง LMS ในเซิร์ฟเวอร์

1.1.2 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS แบ่งกลุ่มผู้ใช้งาน

1.1.3 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS กำหนดสิทธิ์การเข้าใช้งานแก่ผู้ใช้งานและผู้ที่มีครมสมาชิกใหม่

1.1.4 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS พัฒนาและเพิ่มฟังก์ชันการทำงานในระบบ

1.1.5 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS ลบฟังก์ชันการทำงานในระบบ

1.1.6 ความรู้ในการดูแล LMS ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

1.2 สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการข้อมูล จำนวน 5 สมรรถนะ

1.2.1 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS บันทึกข้อมูลผู้เรียน ผู้สอน ผู้ใช้งานลงในฐานข้อมูลใน LMS

1.1.2 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS รวบรวมและทำรายงานสถิติการใช้งานใน LMS

1.1.3 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS คัดกรอง ตรวจสอบเนื้อหา และข้อความที่ไม่สุภาพหรือไม่เหมาะสมออกจาก LMS ได้

1.1.4 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS จัดการข้อมูล เพื่อรักษาความปลอดภัยของระบบ ฐานข้อมูล และสำรองข้อมูล ข้อมูลผู้เรียน ผู้สอน ผู้ใช้งาน และข่าวประกาศต่าง ๆ

1.1.5 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS เพิ่มและลบกระดานข่าวและข้อมูลที่ประชาสัมพันธ์

1.3 สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการเนื้อหาของบทเรียน จำนวน 4 สมรรถนะ

1.3.1 ความรู้ในการใช้ระบบจัดการเนื้อหา (CMS) ให้เป็นไปตามหลักสูตรและง่ายต่อการใช้งาน

1.3.2 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน CMS อัปเดตเนื้อหาของบทเรียนและแก้ไขปัญหาการอัปเดตเนื้อหาของบทเรียน

1.3.3 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS กำหนดให้ผู้เรียนสามารถใช้ข้อมูลเนื้อหาของบทเรียนได้หลากหลายรูปแบบ เช่นผู้เรียนสามารถแก้ไขไฟล์งานร่วมกับผู้เรียนและผู้สอน

1.3.4 ความรู้ในการประสานความร่วมมือระหว่างผู้สอนเพื่อกำหนดและลำดับบทเรียนให้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

1.4 สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการวัดและประเมินผลการเรียนจำนวน 8 สมรรถนะ แบ่งเป็น

1.4.1 ความรู้ในการใช้เครื่องมือบริหารจัดการการบ้าน จำนวน 4 สมรรถนะ

1.4.1.1 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS มอบหมายให้แก่ผู้เรียน

1.4.1.2 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS สร้างการบ้านให้แก่ผู้เรียนและกำหนดระยะเวลาในการส่งการบ้าน

1.4.1.3 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS การรับการบ้านคืนจากผู้เรียนและแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดข้อขัดข้องในการรับและส่งการบ้าน

1.4.1.4 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน

LMS รายงานผลการส่งการบ้านและผลคะแนนการบ้าน

1.4.2 ความรู้ในการใช้เครื่องมือบริหารจัดการการสอบ จำนวน 4 สมรรถนะ

1.4.2.1 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS สร้างแบบทดสอบและแบบประเมินรูปแบบต่างๆ ได้ เช่น แบบเลือกตอบ แบบเติมคำ แบบจับคู่ แบบถูกผิด เป็นต้น

1.4.2.2 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS ส่งและรับแบบทดสอบและแบบประเมินให้แก่ผู้เรียน

1.4.2.3 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS วิเคราะห์ผลการสอบของผู้เรียน

1.4.2.4 ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS รายงานผลการสอบผู้สอนและผู้เรียน

2. สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่าย จำนวน 9 สมรรถนะ

2.1 ความรู้เกี่ยวกับส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์และของฮาร์ดแวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบอิเล็กทรอนิกส์

2.2 ความรู้ในการติดตั้งฮาร์ดแวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบอิเล็กทรอนิกส์

2.3 ความรู้ในการทดสอบและตรวจสอบฮาร์ดแวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบอิเล็กทรอนิกส์

2.4 ความรู้ในการแก้ปัญหาาระบบและจัดการให้ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้เข้ากันได้

2.5 ความรู้ในการเลือกใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบอิเล็กทรอนิกส์

2.6 ความรู้เกี่ยวกับประเภทของเครือข่ายและหลักการทำงานของระบบเครือข่าย

2.7 ความรู้ในการเชื่อมโยงข้อมูลด้านเครือข่ายให้ทันสมัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.8 ความรู้ในการจัดการข้อมูลและ
สำรองข้อมูลในระบบเครือข่าย

2.9 ความรู้ในการรักษาความปลอดภัย
ของระบบเครือข่ายและป้องกันการถูกโจมตีจาก
ไวรัส

3. สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการ
ติดต่อสื่อสาร จำนวน 4 สมรรถนะ

3.1 ความรู้ในการติดต่อสื่อสารและเลือก
ใช้ระดับภาษาได้เหมาะสมกับผู้ใช้งาน

3.2 ความรู้ในการสื่อสารโต้ตอบระหว่าง
ผู้ดูแลระบบกับผู้ใช้งานทั้งในรูปแบบไม่ประสาน
เวลา เช่น การใช้ Web Board หรือการใช้
e-mail และรูปแบบแบบประสานเวลา เช่นการ
Chatหรือการใช้ Video conferenceได้

3.3 ความรู้ในการเลือกและใช้ช่อง
ทางการสื่อสารที่เหมาะสมกับเรื่องที่จะสื่อสาร
และระดับของผู้ใช้งาน

3.4 ความรู้ในการนำsocial network มา
ประยุกต์ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้งาน

- ด้านทักษะ

4. สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับระบบ
จัดการการเรียนรู้ (LMS) มีทั้งหมด 23 สมรรถนะ
แบ่งเป็น

4.1 สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับการ
จัดการระบบ จำนวน 6 สมรรถนะ

4.1.1 สามารถติดตั้ง LMS ใน
เซิร์ฟเวอร์ได้

4.1.2 สามารถแบ่งกลุ่มผู้ใช้งาน
LMS ได้

4.1.3 สามารถกำหนดสิทธิ์การเข้าใช้
งานเพื่ออนุญาตและยกเลิกสิทธิ์ให้แก่ผู้ใช้งานและ
ผู้ที่สมัครสมาชิกใหม่ใน LMS ได้

4.1.4 สามารถพัฒนาและเพิ่มฟังก์ชัน

การทำงานใน LMS ได้

4.1.5 สามารถแก้ไขและลบฟังก์ชัน
การทำงานใน LMS ได้

4.1.6 สามารถดูแล LMS ให้พร้อม
ใช้งานอยู่เสมอได้

4.2 สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับการ
จัดการข้อมูล จำนวน 5 สมรรถนะ

4.2.1 สามารถบันทึกข้อมูลผู้เรียน ผู้
สอน ผู้ใช้งานลงในฐานข้อมูลใน LMS ได้

4.2.2 สามารถรวบรวมและทำ
รายงานสถิติการใช้งานใน LMS ได้

4.2.3 สามารถคัดกรอง ตรวจสอบ
เนื้อหาและข้อความที่ไม่สุภาพหรือไม่เหมาะสม
ออกจาก LMS ได้

4.2.4 สามารถจัดการข้อมูล เพื่อ
รักษาความปลอดภัยของระบบฐานข้อมูลและ
สำรองข้อมูล ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ใช้งาน และข่าว
ประกาศต่างๆ ใน LMS ได้

4.2.5 สามารถเพิ่มและลบกระดาน
ข่าวและข้อมูลที่ประชาสัมพันธ์ใน LMS ได้

4.3 สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับการ
จัดการเนื้อหาของบทเรียน จำนวน 4 สมรรถนะ

4.3.1 สามารถใช้ระบบจัดการ
เนื้อหา(CMS) ให้เป็นไปตามหลักสูตรและง่ายต่อ
การใช้งานได้

4.3.2 สามารถอัปโหลดเนื้อหาของ
บทเรียนและแก้ไขปัญหาการอัปโหลดเนื้อหาของ
บทเรียนใน CMS ได้

4.3.3 สามารถกำหนดให้ผู้เรียน
สามารถใช้ข้อมูลเนื้อหาของบทเรียนได้หลากหลาย
รูปแบบ เช่น ผู้เรียนสามารถแก้ไขไฟล์งานร่วมกับ
ผู้เรียนและผู้สอนใน LMS ได้

4.3.4 สามารถประสานความร่วมมือ

มีระหว่างผู้สอนเพื่อกำหนดและลำดับบทเรียนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ได้

4.4 สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับการจัดการวัดและประเมินผลการเรียน จำนวน 8 สมรรถนะ แบ่งเป็น

4.4.1 ทักษะในการใช้เครื่องมือบริหารจัดการการบ้าน จำนวน 4 สมรรถนะ

4.4.1.1 สามารถมอบหมายการบ้านให้แก่ผู้เรียนใน LMS ได้

4.4.1.2 สามารถสร้างการบ้านและกำหนดระยะเวลาในการส่งการบ้านให้แก่ผู้เรียนใน LMS ได้

4.4.1.3 สามารถรับการบ้านคืนจากผู้เรียนและแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดข้อขัดข้องในการรับและส่งการบ้านใน LMS ได้

4.4.1.4 สามารถรายงานผลการส่งการบ้านและผลคะแนนการบ้านใน LMS ได้

4.4.2 ทักษะในการใช้เครื่องมือบริหารจัดการการสอบ จำนวน 4 สมรรถนะ

4.4.2.1 สามารถสร้างแบบทดสอบและแบบประเมินรูปแบบต่าง ๆ ได้เช่นแบบเลือกตอบ แบบเติมคำแบบจับคู่ แบบถูกผิดใน LMS ได้

4.4.2.2 สามารถส่งและรับแบบทดสอบและแบบประเมินให้แก่ผู้เรียนใน LMS ได้

4.4.2.3 สามารถวิเคราะห์ผลการสอบของผู้เรียนใน LMS ได้

4.4.2.4 สามารถรายงานผลการสอบให้แก่ผู้สอนและผู้เรียนใน LMS ได้

5. สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่าย จำนวน 9 สมรรถนะ

5.1 สามารถนำความรู้เกี่ยวกับส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์และฮาร์ดแวร์มาประยุกต์ใช้ในการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งได้

5.2 สามารถติดตั้งฮาร์ดแวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบอีเลิร์นนิ่งได้

5.3 สามารถทดสอบและตรวจสอบฮาร์ดแวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบอีเลิร์นนิ่งได้

5.4 สามารถแก้ปัญหาระบบและจัดการให้ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบอีเลิร์นนิ่งได้ให้เข้ากันได้

5.5 สามารถเลือกใช้ซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบอีเลิร์นนิ่งได้

5.6 สามารถนำความรู้เกี่ยวกับประเภทของเครือข่ายและหลักการทำงานของระบบเครือข่ายมาประยุกต์ใช้ในการ ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งได้

5.7 สามารถเชื่อมโยงข้อมูลด้านเครือข่ายให้ทันสมัยทั้งในประเทศและต่างประเทศได้

5.8 สามารถจัดการข้อมูลและสำรองข้อมูลในระบบเครือข่ายได้

5.9 สามารถรักษาความปลอดภัยของระบบเครือข่ายและป้องกันการถูกโจมตีจากไวรัสได้

6. สมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร จำนวน 4 สมรรถนะ

6.1 สามารถติดต่อสื่อสารและเลือกใช้ระดับภาษาได้เหมาะสมกับผู้ใช้งานได้

6.2 สามารถสื่อสารโต้ตอบระหว่างผู้ดูแลระบบกับผู้เรียนในรูปแบบไม่ประสานเวลาเช่นการใช้ Web Board หรือการใช้ e-mail และรูปแบบประสานเวลา เช่นการ Chat หรือ การใช้ Video conference ได้

6.3 สามารถเลือกและใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมกับเรื่องที่จะสื่อสารและระดับของผู้ใช้งานได้

6.4 สามารถนำsocial network มาประยุกต์ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้งานได้

- ด้านคุณลักษณะนิสัย

7. สมรรถนะด้านคุณลักษณะนิสัยส่วนบุคคล จำนวน 5 สมรรถนะ

7.1 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเพื่อนร่วมงานและผู้ที่มาติดต่อสื่อสาร

7.2 มีความรับผิดชอบต่องานที่หากมีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้นในการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง

7.3 แสวงหาและเปิดรับความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งเสมอ

7.4 มีความกระตือรือร้นในการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและเมื่อเกิดปัญหาในการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง

7.5 มีจรรยาบรรณวิชาชีพในการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาพบว่า สมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง แบ่งเป็น 3 ด้านหลักได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะนิสัย โดยสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2551) ได้เสนอว่า ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะมีความจำเป็นในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จและงานมีความโดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ และเมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง ซึ่งโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(2549) ได้กล่าวว่า ผู้ดูแลระบบมีหน้าที่บริหารจัดการเรียนการสอน ดูแลระบบเครือข่ายหรือซอฟต์แวร์ ตรวจสอบทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่จะใช้งาน สำรองข้อมูลสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ เนคเทค ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2548) กล่าวว่า ผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งมีหน้าที่ ปรับปรุงและพัฒนาความสามารถของ Website อยู่เสมอ จัดระบบรักษา

ความปลอดภัย ตรวจสอบและปรับปรุงการเชื่อมโยง (Link) จากการที่ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์สมรรถนะให้สอดคล้องบทบาทหน้าที่ของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญด้านอีเลิร์นนิ่ง พบว่า สามารถแบ่งสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งที่สำคัญซึ่งมี 7 สมรรถนะย่อยโดยผู้วิจัยอภิปรายตามผลที่ได้ ดังนี้

(1) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญในสมรรถนะของ ความรู้ในการติดตั้ง LMS ในเซิร์ฟเวอร์ ความรู้ในการใช้เครื่องมือใน LMS บันทึกข้อมูลผู้เรียน ผู้สอน ผู้ใช้งานลงในฐานข้อมูลใน LMS ความรู้ในการใช้ระบบจัดการเนื้อหา (CMS) ให้เป็นไปตามหลักสูตรและง่ายต่อการใช้งาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(2549) กล่าวว่า ผู้ดูแลระบบมีหน้าที่บริหารจัดการเรียนการสอนและติดตั้งระบบ LMS เซิร์ฟเวอร์ สอดคล้องกับ ทองพูล หีบไธสง (2548) และจิระศักดิ์ นำประดิษฐ์ (2548) ได้เสนอว่า ผู้ดูแลระบบมีหน้าที่ดูแลระบบ server และออกสิทธิ์การใช้งานให้กับอาจารย์ผู้สอน จะเห็นได้ว่าด้านความรู้เกี่ยวกับระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) เป็นสมรรถนะที่สำคัญ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งบรรลุเป้าหมายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่าย

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญในสมรรถนะของความรู้ในการทดสอบและตรวจสอบฮาร์ดแวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบอีเลิร์นนิ่ง ความรู้ในการจัดการข้อมูลและสำรองข้อมูลในระบบเครือข่าย มีความรู้ในการรักษาความปลอดภัยของระบบเครือข่าย และป้องกันการถูกโจมตีจากไวรัสได้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(2549) กล่าวว่า ผู้ดูแลระบบมีหน้าที่บริหารจัดการเรียนการสอน คอยดูแลระบบหรือตรวจสอบซอฟต์แวร์สำรองข้อมูลสม่ำเสมอ และ เนคเทค ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2548) กล่าวว่าผู้ดูแลระบบมีหน้าที่ Upload ข้อมูลและจัดระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล จะเห็นได้ว่าด้านความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่ายเป็นสมรรถนะที่สำคัญ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งบรรลุเป้าหมายและเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญในสมรรถนะของ ความรู้ในการติดต่อสื่อสารและเลือกใช้ระดับภาษาได้เหมาะสมกับผู้ใช้งานความรู้ในการสื่อสารโต้ตอบระหว่างผู้ดูแลระบบกับผู้ใช้งานทั้งในรูปแบบไม่ประสานเวลา เช่น การใช้ Web Board หรือ การใช้ e-mail และรูปแบบแบบประสานเวลา เช่นการ Chatหรือการใช้ Video conferenceได้ ความรู้ในการเลือกและใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมกับเรื่องที่จะสื่อสารและระดับของผู้ใช้งาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทองพลุหีบไธสง (2548) เสนอว่า ผู้ดูแลระบบมีหน้าที่ติดตามการเข้าใช้งานของผู้เรียน และเนคเทค ฝ่ายเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร (2548) ได้เสนอว่าหน้าที่ของผู้ดูแลระบบ คือ ติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ใช้งานและสื่อสารโต้ตอบระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนด้วยกระดานเสวนา จะเห็นได้ว่าด้านความรู้เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารเป็นสมรรถนะที่สำคัญ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งบรรลุเป้าหมายและเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า ด้านทักษะเกี่ยวกับระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญในสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง คือ สามารถติดตั้ง LMS ในเซิร์ฟเวอร์ สามารถใช้เครื่องมือใน LMSบันทึกข้อมูลผู้เรียน ผู้สอน ผู้ใช้งานลงในฐานข้อมูลใน LMS สามารถใช้ระบบจัดการเนื้อหา (CMS) ให้เป็นไปตามหลักสูตรและง่ายต่อการใช้งาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(2549) ที่กล่าวว่า ผู้ดูแลระบบมีหน้าที่บริหารจัดการเรียนการสอนและติดตั้งระบบ LMS เซิร์ฟเวอร์สอดคล้องกับ ทองพลุหีบไธสง (2548) และ จีระศักดิ์ นำประดิษฐ์ (2548) ได้เสนอว่า ผู้ดูแลระบบมีหน้าที่ดูแลระบบ server และออกสิทธิ์การใช้งานให้กับอาจารย์ผู้สอน จะเห็นได้ว่าด้านทักษะเกี่ยวกับระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) เป็นสมรรถนะที่สำคัญ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งบรรลุเป้าหมายและเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

(5) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า ด้าน

ทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่าย ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญในสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง คือ สามารถทดสอบและตรวจสอบฮาร์ดแวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบอีเลิร์นนิ่ง สามารถจัดการข้อมูลและสำรองข้อมูลในระบบเครือข่าย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา(2549) กล่าวว่า ผู้ดูแลระบบมีหน้าที่บริหารจัดการเรียนการสอนและระบบเครือข่าย คอยตรวจสอบซอฟต์แวร์และสำรองข้อมูลสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ เนคเทค ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2548) กล่าวว่าผู้ดูแลระบบมีหน้าที่ Upload ข้อมูลและจัดระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล จะเห็นได้ว่าด้านทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่ายเป็นสมรรถนะที่สำคัญ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งบรรลุเป้าหมายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(6) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า ด้านทักษะเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญในสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง คือ สามารถติดต่อสื่อสารและเลือกใช้ระดับภาษาได้เหมาะสมกับผู้ใช้งาน สามารถสื่อสารโต้ตอบระหว่างผู้ดูแลระบบกับผู้ใช้งานทั้งในรูปแบบไม่ประสานเวลา เช่น การใช้ Web Board หรือ การใช้ e-mail และรูปแบบแบบประสานเวลา เช่นการ Chat หรือ การใช้ Video conferenceได้ สามารถเลือกและใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมกับเรื่องที่จะสื่อสารและระดับของผู้ใช้งาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทองพูลหีบไธสง (2548) ที่เสนอว่า ผู้ดูแลระบบมีหน้าที่ติดตามการเข้า

ใช้งานของผู้เรียนและเนคเทค ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2548) ได้เสนอว่าหน้าที่ของผู้ดูแลระบบ คือ ติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ใช้งานและสื่อสารโต้ตอบระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนด้วยกระดานเสวนา จะเห็นได้ว่าด้านทักษะเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารเป็นสมรรถนะที่สำคัญ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งบรรลุเป้าหมายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(7) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า ด้านคุณลักษณะนิสัยส่วนบุคคล ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญในสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ที่มาติดต่อสื่อสาร มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่หากมีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้นในการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง แสวงหาและเปิดรับความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งเสมอ มีความกระตือรือร้นในการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและเมื่อเกิดปัญหาในการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง มีจรรยาบรรณวิชาชีพในการดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ องอาจ ชาญเชาว์ (2544) ได้เสนอว่าการสร้างบทเรียน e-Learning ผู้บริหารระบบมีความสำคัญและมีบทบาทเป็นอย่างยิ่ง เป็นบุคลากรของสถานศึกษาที่สามารถรับผิดชอบได้หากมีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกที่ดี มีความรอบคอบ มีความคิดสร้างสรรค์และทุ่มเทในการปฏิบัติงาน จะเห็นได้ว่าด้านคุณลักษณะนิสัยส่วนบุคคลเป็นสมรรถนะที่สำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากช่วยให้การดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและการจัดการเรียนการสอนแบบ

อีเลิร์นนิ่งบรรลุเป้าหมายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ ไปใช้ควรมีการประยุกต์เพื่อให้เหมาะสมกับนโยบายและลักษณะภารกิจงานของหน่วยงานแต่ละแห่ง อาจนำไปใช้ทั้ง 77 สมรรถนะ หรือเลือกใช้ตามความจำเป็นและความเหมาะสมกับภารกิจของบุคลากรในหน่วยงานของตน

2. ผลที่ได้จะช่วยให้ผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งในสถาบันอุดมศึกษา ได้พัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งเพื่อที่จะดูแลระบบอีเลิร์นนิ่ง

ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผลที่ได้จะเป็นแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบด้าน อีเลิร์นนิ่ง ในการพัฒนาเครื่องมือสำหรับประเมินผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งและใช้เป็นเกณฑ์ ในการคัดเลือกบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของทีมงานหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้านอีเลิร์นนิ่งมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์ในการประเมินสมรรถนะของผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งเพื่อให้หน่วยงานนำไปใช้คัดเลือกบุคลากร และจัดอบรมผู้ดูแลระบบอีเลิร์นนิ่งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จตุพล ยงศร. (2554). องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียน นายเรืออากาศ. วารสารศึกษาศาสตร์, ปีที่ 5 ฉบับที่ 1,
- ทองพูล ทีบไธสง. (2548). ระบบบริหารและจัดการผู้สอนและผู้ดูแลระบบสำหรับระบบบริหารการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- รักศักดิ์ เลิศคงคาทิพย์. (2551). ระบบการจัดการการเรียนการสอน LMS (Learning Management System). บรรณสาร มศก.ท., ปีที่ 21-22 ฉบับที่ 1-2 เมษายน 2549 – มีนาคม 2551,
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2546). e-Learning. [ระบบออนไลน์].
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2549). วิชาชีพในการจัดการเรียนการสอน e-Learning. โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย,

- องอาจ ชาญเชาว์. การจัดการเรียนการสอนในระบบ E-Learning. สพท.กทม.2 แหล่งที่มา: [http://ongarge.0fees.net/Blackboard Inc., n.d. Blackboard \[Online\]. Available from: http://www.blackboard.com \[2004, July 1\].](http://ongarge.0fees.net/Blackboard Inc., n.d. Blackboard [Online]. Available from: http://www.blackboard.com [2004, July 1].)
- Khan, B.H, (Ed.). (1997). **Web- based Instruction**. Englewood Cliffs, New Jersey Educational Technologies Publications
- Mitrani, A., Dalziel, M., and Fitt, D. (1992). **Competency based human resource management: Value driven strategies for recruitment, development, and reward**. London: McGraw-Hill.
- Spencer, M. and Spencer, M.S. (1993). **Competence at work: Models for Superiors Performance**. New York: John Wiley & Sons.

ผลของการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ในวิชา ระบบฐานข้อมูล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

Effects of Problem Based Learning on Web with Different Types of Learning Interaction Upon Database System Subject of Advance Certificate Students

ประภัศสร กองทอง¹, รัชนีวรรณ ตั้งภักดี², ณัฐกร สงคราม³
Prapassorn Kongtong¹, Ratchaneewan Tangpakdee²,
Nutthakorn Songkram³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ในวิชา ระบบฐานข้อมูล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ในวิชา ระบบฐานข้อมูล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จำนวน 60 คน จากนั้นแบ่งเข้ากลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ๆ ละ จำนวน 30 คน ด้วยวิธีสุ่มเข้ากลุ่มแบบจับคู่ (randomized matching) โดยกลุ่มทดลองที่ 1 เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน และกลุ่มทดลองที่ 2 เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน และแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ .01 2) เว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการ

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

¹ M. Ed. Candidate in Educational Technology, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer Dr., Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Assistant Professor Dr., Faculty of Agricultural Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

เรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน และแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.78/81.67 และ 84.93/84.83 ตามลำดับ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความยากง่ายรายข้อ (p) ตั้งแต่ 0.22 - 0.65 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ 0.43 - 0.90 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 4) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มีค่าความยากง่ายรายข้อ (p) ตั้งแต่ 0.35 - 0.65 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ 0.48 - 0.87 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ F- test (one - way MANOVA)

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. นักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน มีคะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การเรียนการสอนผ่านเว็บ, การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน, ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare learning achievement between students who learned problem based learning on web with different types of learning interaction upon database system subject and 2) to compare problem solving ability between students who learned problem based learning on web with different types of learning interaction upon database system subject.

The sample used in this research were 60 students on advance certificate students in business computer major of Chanapolakhan Technological College Nakhonratchasima, by samples random sampling method. The samples were assigned into two experimental group 30 students in each group. The first group studied problem based learning on web with a type of Learner – Lesson interaction and the second group studied problem based learning on web with a type of Learner – Learner and Instructor interaction, by randomized matching.

The instruments used in this research were 1) the plans for organization of problem based learning on web with a type of Learner – Lesson interaction and problem based learning on web with a type of Learner – Learner and Instructor interaction consistency were 1.00, which is higher than the all the 0.50, 2) problem based learning on web with a type of Learner – Lesson interaction and problem based learning on web with a type of Learner – Learner and Instructor interaction efficiencies 82.78/81.67 and 84.93/84.83 respectively, 3) a learning achievement test with item difficulties (p) ranging 0.22 – 0.65, item discriminating power (r) ranging 0.43 – 0.90, and reliability of 0.99 and 4) a problem solving ability test with item difficulties (p) ranging 0.35 – 0.65, item discriminating power (r) ranging 0.48 – 0.87, and reliability of 0.97. The statistics used in data analysis were percentage mean standard deviation and hypothesis testing used F-test (one-way MANOVA).

The research results were as follows:

1. The students who learned problem based learning on web with a type of Learner – Learner and Instructor interaction had posttest learning achievement higher than the students who learned problem based learning on web with a type of Learner - Lesson interaction at the .01 level of significantly.

2. The students who learned problem based learning on web with a type of Learner – Learner and Instructor interaction had posttest problem solving ability higher than the students who learned problem based learning on web with a type of Learner - Lesson interaction at the .01 level of significantly.

Keywords: web-based instruction, problem based learning, types of learning interaction, learning achievement, problem solving ability

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เครื่องมือสื่อสาร ตลอดจนสารสนเทศออนไลน์ต่าง ๆ นั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิต เนื่องจากมนุษย์ต้องพึ่งพาสารสนเทศออนไลน์ ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน จึงเป็นสิ่งที่หลายคนเชื่อว่าจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด (จินตวีร์ คล้ายสังข์, 2554) โดยสื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการ

จัดการเรียนการสอน คือ การเรียนการสอนผ่านเว็บ (web-based instruction: WBI) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้บริการเว็ลด์ ไซด์ เว็บ เป็นสื่อกลางในการนำเสนอและถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้ โดยที่ทั้งผู้เรียนและผู้สอนไม่จำเป็นต้องอยู่ในสถานที่เดียวกันและในเวลาเดียวกัน (วิชุดา รัตนเพียร, 2545) ซึ่งการปฏิสัมพันธ์บนเว็บมีหลายรูปแบบ แต่ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนมีอยู่ 2 แบบ ได้แก่ 1) ผู้เรียนกับบทเรียน

(learner-lesson interaction) เป็นการเน้นให้ผู้เรียนโต้ตอบกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ของบทเรียนด้วยตนเองและบทเรียนจะแสดงผลย้อนกลับให้ผู้เรียนทราบแบบทันทีทันใด และ 2) ผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน (learner-learner and instructor interaction) เป็นการเน้นให้ผู้เรียนใช้เครื่องมือสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารบนเว็บ เช่น webboard, e-mail และ facebook (Moore, 1989 ; ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2547) ดังนั้นการเรียนการสอนผ่านเว็บจึงมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง

การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้เพื่อชีวิต (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554) โดยรูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะเปลี่ยนเป็นการเน้นคำถามและปัญหา (วิจารณ์ พานิช, 2555) หรือที่เรียกว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem based learning: PBL)

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการเรียนรู้โดยการใช้ปัญหาจะเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลและการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลายเพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหาอย่างมีความหมาย (Borrows and Tamblin, 1980; วลี สัตยาศัย, 2547; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

จากความเปลี่ยนแปลงโลกในยุคปัจจุบัน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นปัญหาและสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดพัฒนา

สื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน ในวิชาระบบฐานข้อมูล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ในวิชา ระบบฐานข้อมูล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ในวิชา ระบบฐานข้อมูล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียนในวิชาระบบฐานข้อมูล

2. นักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน มีคะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียนในวิชา ระบบฐานข้อมูล

สอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียนในวิชาการระบบฐานข้อมูล

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีชนะพลชนันท์ นครราชสีมา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 120 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีชนะพลชนันท์ นครราชสีมา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก จากนั้นแบ่งเข้ากลุ่มทดลอง 2 กลุ่มๆ ละ 30 คน ด้วยวิธีการสุ่มเข้ากลุ่มแบบจับคู่ (randomized matching)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน 2 แบบ แบบละ 10 แผน
2. เว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนทางการเรียน 2 แบบ
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีความยากง่ายตั้งแต่ .22 ถึง .65 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .43 ถึง .90 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99

4. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีความยากง่ายตั้งแต่ .35 ถึง .65 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .48 ถึง .87 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

การดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนและวิธีปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน 2 แบบ โดยเข้า <http://www.dbms2013.com>

2. ทดสอบก่อนเรียน (pre - test) โดยกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

3. ดำเนินการสอน โดยกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน 2 แบบ จนครบทั้ง 5 หน่วย

4. ทดสอบหลังเรียน (post - test) โดยกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน

5. ตรวจสอบให้คะแนนและนำผลคะแนนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ระหว่างนักศึกษาที่เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับ

บทเรียน และรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบ
ผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน โดยใช้สถิติทดสอบ
สมมติฐานด้วย F - test (one - way MANOVA)

ผลการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียน และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา
ระหว่างนักศึกษาที่เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหา
เป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน
แบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน และนักศึกษา
ที่เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบ
ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน
ดังตาราง 1 - 4

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน
เรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่
มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ในวิชา ระบบฐานข้อมูล ระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง

รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน	n	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
		ก่อนเรียน		หลังเรียน	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ผู้เรียนกับบทเรียน	30	9.77	2.87	32.67	2.22
ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอน	30	9.37	2.68	33.93	2.48

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วย
การเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่
มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับ
บทเรียนได้ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน
เรียนเท่ากับ 9.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ
2.87 และค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง
เรียนเท่ากับ 32.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ

2.22 นักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่าน
เว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์
ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน ได้
ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเท่ากับ
9.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.68 และ
ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ
33.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.48

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ในวิชา ระบบฐานข้อมูล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน	n	คะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหา			
		ก่อนเรียน		หลังเรียน	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ผู้เรียนกับบทเรียน	30	8.70	1.74	17.97	2.53
ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอน	30	9.00	1.68	21.57	2.11

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียนได้ค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียนเท่ากับ 8.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.74 และค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนเท่ากับ 17.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.53 นักศึกษาที่เรียนด้วย

การเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน ได้ค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียนเท่ากับ 9.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.68 และค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนเท่ากับ 21.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.11

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิด แก้ปัญหาของนักศึกษาที่เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

สถิติทดสอบ	Value	F	Hypothesis df	Error df	p
Pillai's trace	.386	17.936	2.000	57.000	.000
Wilks' lambda	.614	17.936	2.000	57.000	.000
Hotelling's trace	.629	17.936	2.000	57.000	.000
Roy's largest root	.629	17.936	2.000	57.000	.000

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน และนักศึกษาที่เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับ

ผู้เรียนและผู้สอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้ทำการทดสอบเปรียบเทียบแยกทีละตัวแปรตาม univariate tests ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักศึกษาที่เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน แบบแยกทีละตัวแปรตาม 2 ตัวแปร (univariate test)

ตัวแปรตาม		Sum of Squares	df	MS	F	p
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	Contrast	24.067	1	24.067	4.355	.041
	Error	320.533	58	5.526		
ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา	Contrast	194.400	1	194.400	36.100	.000
	Error	312.333	58	5.385		

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน มีคะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ระหว่างนักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ในวิชา ระบบฐานข้อมูล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยผู้วิจัยแยกประเด็นอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มี

รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ และที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ของปัญหาเป็นฐานผ่านเว็บที่ออกแบบไว้อย่างเป็นขั้นตอน โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของ Borrows and Tambllyn (1980), มัทธรา ธรรมบุศย์ (2545), วัลลี สัตยาชัย (2547) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ และขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน โดยผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้วยการใช้ตัวปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การทำกิจกรรมการเรียนรู้จะมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยเพื่อประโยชน์ในการค้นหาความรู้ ข้อมูลร่วมกัน เป็นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุและผล ฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะในการรับส่งข้อมูล เรียนรู้เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และฝึกการจัดระบบตนเอง เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ความรู้คำตอบที่ได้มีความหลากหลาย องค์ความรู้จะผ่านการวิเคราะห์โดยผู้เรียน มีการสังเคราะห์ และตัดสินใจร่วมกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) สอดคล้องกับแนวคิดของ มัทธนา แพทย์ผล และคณะ (2550) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิลิซึม ที่เน้นการใช้คำถามกระตุ้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปข้อเท็จจริงที่สมเหตุสมผลจากประเด็นปัญหา และนำไปสู่การสร้างความรู้ด้วยตนเองจนบรรลุจุดประสงค์ การเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในการจัดการเรียนการสอน

สอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานผู้เรียนสามารถสืบจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายบนเว็บ แล้วนำข้อมูลเหล่านี้ไปสังเคราะห์และอภิปรายร่วมกัน ตามรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับสื่อการเรียนประเภทต่างๆ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อบทเรียนที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาโดยเฉพาะ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น (สรภคช มถวีรธร, 2550) โดยมีการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน ได้ให้ผู้เรียนใช้เครื่องมือสื่อสารบนเว็บแบบประสานเวลา คือ facebook ซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ได้รับความนิยมอย่างมากในขณะนี้ เข้ามาใช้ในการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนทำให้นักศึกษา มีความคุ้นเคยในการใช้งาน มีการแจ้งเตือนเมื่อมีข้อความเข้ามาทันทีทันใด ทำให้ผู้เรียนไม่พลาดข้อมูลต่างๆ ในรายวิชา และมีความรู้สึกอยากจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันตลอดเวลา ส่วนการปฏิสัมพันธ์แบบไม่ประสานเวลาด้วย webboard ที่ผู้เรียนสามารถฝากข้อความในกรณีที่ไม่ใช่ผู้เรียนและผู้สอนออนไลน์ผ่านทาง facebook ทำให้ผู้เรียนรู้สึกอุ่นใจเมื่อต้องการความช่วยเหลือ เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่ท้อแท้ระหว่างการเรียนรู้ และผู้เรียนรู้สึกสามารถเข้าถึงผู้สอนได้มากขึ้น และอยากที่จะเรียนรู้และสืบค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยดร.ณนภา นาชัยฤทธิ และคณะ (2550) ที่ได้ศึกษาผลการเรียนจากบทเรียนมัลติมีเดียบนระบบเครือข่ายที่พัฒนาตามแนวคอนสตรัคติวิลิสต์ เรื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการศึกษาในห้องเรียน ของนิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา พบว่า นิสิตที่เรียนด้วยบท

เรียนมัลติมีเดีย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ เหน็ดฉันทพิพัฒน์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้การเรียนแบบผสมผสานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในวิชา สื่อการศึกษาเบื้องต้น คือ 1) ผู้เรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนที่ได้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผู้เรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนที่ได้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) ผู้เรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนที่ได้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน กล้าคิดกล้าทำและกล้านำเสนอ โดยมีผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นโค้ช แนะนำแนวทางให้กำลังใจและเสริมแรง ซึ่งเป็นการทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองและเชื่อว่าตนเองสามารถช่วยเหลือและแบ่งปันความรู้แก่ผู้อื่นได้

2. ด้านความสามารถในการคิดแก้ปัญหา พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอน มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับบทเรียน ในวิชา ระบบฐานข้อมูล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไป

ตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนั้นเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ออกแบบใบงานตามขั้นตอนการคิดแก้ปัญหา ตามแนวคิดของเวียร์ (Weir, 1974), ดิวอี้ (Dewey, 1976) และสุวิทย์ มูลคำ (2551) ซึ่งสรุปได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระบุปัญหา 2) หาสาเหตุของปัญหา 3) เก็บรวบรวมข้อมูล 4) เสนอวิธีการแก้ปัญหา และ 5) ตรวจสอบผลลัพธ์ โดยรูปแบบของใบงานกลุ่มในแต่ละหน่วย สมาชิกทุกคนจะต้องร่วมกันศึกษาสถานการณ์ปัญหาหรือกรณีศึกษาเพื่อร่วมกันระดมความคิด โดยใช้เครื่องมือสื่อสารบนเว็บทั้งแบบประสานเวลา คือ facebook ทำให้ผู้เรียนสามารถได้รับความช่วยเหลือเมื่อเกิดข้อสงสัยแบบทันทีทันใดทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความต่อเนื่อง ไม่ต้องเสียเวลาในการรอคอยจังหวะเวลา และทำให้ได้รับความรู้ คำตอบที่หลากหลายและรวดเร็วต่อการนำข้อมูลได้ใช้ และยังมีการปฏิสัมพันธ์แบบไม่ประสานเวลาผ่าน web-board ทำให้ผู้เรียนรู้สึกอุ่นใจเมื่อต้องการความช่วยเหลือ เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่ท้อแท้ระหว่างการเรียนรู้ และผู้เรียนรู้สึกสามารถเข้าถึงผู้สอนได้มากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานอยากที่จะเรียนรู้และสืบค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับจิตพิพย์ ณ สงขลา (2547) ที่กล่าวถึงรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอนไว้ว่า เป็นการสื่อสารที่อาศัยเครื่องมือการสื่อสารบนเครือข่ายเพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ที่จะช่วยลดความรู้สึกลดเดี่ยวและขาดการสนับสนุนเนื่องจากผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้พบกันจริง ความสัมพันธ์ทางสังคมสามารถก่อให้เกิดแรงจูงใจและความเกื้อกูลช่วยเหลือในกลุ่ม และจะช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้ดี และจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องเผชิญกับปัญหา ซึ่งจะให้

ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหา และมีการตรวจสอบว่าสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาหรืออธิบายสถานการณ์อื่น ๆ ที่อยู่ในกรอบโครงสร้างเดียวกันได้ ซึ่งความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของผู้เรียนย่อมจะมีความแตกต่างกัน ดังนี้ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะทางสมอง ประสบการณ์ ความสนใจ สติปัญญา ความพร้อม แรงจูงใจ อารมณ์ และสภาพแวดล้อม (อรพินธ์ ช่วยคำชู และคณะ, 2554) โดยการจัดสภาพแวดล้อมของรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอนโดยใช้เครื่องมือสื่อสารบนเว็บ ได้แก่ webboard และ facebook ทำให้ผู้เรียนได้รับแนวคิดที่หลากหลาย กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการแสวงหาความรู้และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนกล้าที่จะขอคำแนะนำจากผู้สอนได้อย่างอิสระขึ้น จึงส่งผลทำให้ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของศชาภกษ เหลี่ยมไธสง (2554) ที่ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาแบบการเรียนการสอนบนเว็บโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการคิดแก้ปัญหา ของนิสิตระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนการสอนในห้องเรียนและการเรียนการสอนบนเว็บ โดยเน้นกระบวนการเรียนแบบแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทำให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับเพื่อนและผู้สอนผ่านเครื่องสื่อสารบนระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ที่หลากหลาย และผู้สอนยังได้สร้างสถานการณ์ขึ้นโดยคำนึงถึงสถานการณ์ปัญหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ในชีวิตประจำวันได้และยังสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่ใช้สอน เพื่อให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการทำกิจกรรมตามขั้นตอนของกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้สอนควรศึกษาและฝึกการใช้เว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกันให้ชำนาญก่อน ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ผู้สอนควรแบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 5 – 6 เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันระดมความคิด และควรให้ความสำคัญของขั้นตอนที่ได้คำตอบมากกว่าความถูกต้องของคำตอบ

1.3 ผู้สอนควรกำหนดช่วงเวลาและจำนวนครั้งในการติดต่อสื่อสารผ่านเว็บ ด้วยการกำหนดหมายระบุวันที่ เวลา และกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติอย่างชัดเจนบนเว็บ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยผลการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

2.2 ควรศึกษาและพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทอื่น

2.3 ควรศึกษาและพัฒนาเทคนิคการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ด้วยเว็บโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน

แตกต่างกัน เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด สถานการณ์จำลอง
แก้ปัญหา เช่น เทคนิคในการตั้งคำถาม การใช้

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ เนิตฉันทพิพัฒน์. (2553). การศึกษาผลการเรียนแบบผสมผสานที่มีแบบทางการเรียน
ต่างกัน วิชา สื่อการศึกษาเบื้องต้น ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คชาภุษา เหลี่ยมไธสง. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสาน โดยใช้
กระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการคิดแก้ปัญหา
ของนิสิตระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปรัช.ม., มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จินตวีร์ คล้ายสังข์. (2554). หลักการออกแบบเว็บไซต์ทางการศึกษา: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ โครงการ
มหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2547). การออกแบบการเรียนการสอนบนเว็บในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์.
กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดรุณณา นาชัยฤทธิ์ และคณะ. (2550). ผลการเรียนจากบทเรียนมัลติมีเดียบนระบบเครือข่ายที่พัฒนา
ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการศึกษาในห้องเรียน ของนิสิต
ปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 1(3), 81 - 88.
- มณฑนา แพทย์ผล และคณะ. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจต่อวิธี
สอน และความคงทนในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม ของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิสต์กับการสอนแบบปกติ. วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 1(3), 89-98.
- มณฑรา ธรรมบุศย์. (2545). การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (Problem-based Learning).
วารสารวิชาการ. 5(2): 11 - 17.
- วัลลี สัตยาศัย. (2547). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก รูปแบบการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.
กรุงเทพฯ: บัณฑิต.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-
สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์
ปริน.
- วิชุดา รัตนเพียร. (2545). การเรียนการสอนบนเว็บชั้นนำ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สรกฤช มณีวรรณ. (2550). ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนจากแบบปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนรู้ต่างกันและผู้เรียนที่มีแบบการเรียนรู้ที่ต่างกันผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., กรุงเทพฯ ฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2551). กลยุทธ์การสอนคิดแก้ปัญหา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อรพินธ์ ช่วยคำชู และคณะ. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สารการการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมและเรียนแบบปกติ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 5(2), 25 - 33.
- Barrows, Haward S. and Tamblyn, Poblyn M. (1980). *Problem-Based Learning: An Approach to Medical Education*. New York: Springer Publishing Company.
- Dewey, J. (1976). *Moral Principle in Education*. Boston: Houghton Mifflin Co.
- Moore.G.Michael. (1989). Three Types of Interaction. *The American Journal of Distance Education*. 3(2), 1 – 6.
- Weir, J.J. (1974). Problem Solving Every body's Problem. *The Science Teacher*. 4, 16-18.

การเปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายงานของครู ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม

Comparisons of Functional Competency of High School Teachers in Maha Sarakham Province

ยุทธชัย ศรีบุญลา¹, พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ², จตุพร เหลืองอุบล³
Yutthachai Sornbunla¹, Pacharawit Chansirisira², Jatupon Leungubon³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายงานของข้าราชการครู ระดับมัธยมศึกษา ที่มีเพศและสอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน ในจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นข้าราชการครู กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 148 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent t-test และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูโดยรวม และจำแนกตามเพศ และขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่มีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวม และอีก 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ข้าราชการครูเพศชาย มีสมรรถนะด้านภาวะผู้นำครู มากกว่า ข้าราชการครูเพศหญิง ($p=0.002$) นอกจากนี้ ข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่มีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวมและรายด้าน มากกว่า ข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง ($p\leq 0.002$)

คำสำคัญ: สมรรถนะประจำสายงาน

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ ดร. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M. Ed. in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Lecturer Dr., Faculty of Public Health, Mahasarakham University

Abstract

This research aimed to study and compare the functional competency of high school teachers with different sexes and school sizes in Maha sarakham province. The sample insisted of 148 teachers in a content group of social study, religion and culture, obtained using the stratified random sampling technique. The data were collected using a rating-scale questionnaire. The collected data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, independent t-test and F-test (One-way ANOVA).

The major findings of this research revealed that the teachers as a whole and as classified according to sex and school size had their functional competencies as a whole and in each subscale at a more level. The male and female teachers did not statistically showed different functional competencies as a whole and in 5 subscales. But the male teachers indicated more functional competency in the leadership subscale than did the female teachers ($p=.002$). In addition, the teachers working at extra-large-sized and large-sized schools showed more functional competencies as a whole and in each subscale than did the teachers working at the medium-sized schools ($p\leq.002$).

Keywords: Functional Competency

บทนำ

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนนั้น กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมอง และเน้นให้ความสำคัญ ทั้งความรู้และคุณธรรม ดังนั้นผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐาน

การศึกษา. 2552: 1) อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 78)

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา แม้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้พยายามดำเนินงานเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาครู มีการจัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจทั้งด้านเนื้อหาวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเทคนิคการสอนต่างๆ เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และการ

อบรมในแต่ละปี ซึ่งใช้งบประมาณค่อนข้างมาก แต่โดยภาพรวม พบว่า คุณภาพผู้เรียนยังไม่ปรากฏผลเป็นที่พอใจ ดังจะเห็นได้จาก ผลการประเมินและการทดสอบโดยองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ บ่งชี้ว่า คุณภาพผู้เรียนยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำและด้อยกว่านานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบแรก (ช่วงปี 2544-2548) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ได้สะท้อนวิกฤติคุณภาพการศึกษาไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานค่อนข้างชัดเจนว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้มาตรฐานขั้นต่ำตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีประมาณ 1 ใน 3 และอีกประมาณ 2 ใน 3 (มากกว่า 20,000 แห่ง) ไม่ได้มาตรฐาน คุรุชาติแคลนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ คุรุได้มาตรฐานเฉพาะด้านวุฒิการศึกษา แต่วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยังไม่ได้มาตรฐาน ผู้เรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรต่ำ และผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบสอง (ช่วงปี 2549-2553) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (2.75) พบว่า มีค่าเฉลี่ยผลการประเมิน 14 มาตรฐาน ได้ระดับดี มีโรงเรียนที่ได้รับการรับรอง 12,268 แห่ง (ร้อยละ 79.07) และไม่รับรอง 3,247 แห่ง (ร้อยละ 20.93) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553: 3-4)

รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ หรือ สทศ. (National Institute of Educational Testing Service: NIETS) ช่วงปี 2553-2555 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาระดับชาติ ของนักเรียนชั้น ม.3

และ ม.6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จึงจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น และในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ต้องอาศัยการดำเนินการพัฒนาในกระบวนการต่างๆ ที่เชื่อมโยงกัน ทั้งกระบวนการด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนการกำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และที่สำคัญที่สุดก็คือ การพัฒนาคุณภาพครูผู้สอน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2556: เว็บไซต์)

ปัจจุบันการพัฒนาข้าราชการมุ่งเน้นการพัฒนาโดยยึดหลักสมรรถนะ (Competency) และการพัฒนาขีดความสามารถ (Capability) ตามแนวคิดของศาสตราจารย์ David C. McClelland นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย Harvard สหรัฐอเมริกา เพื่อให้ข้าราชการเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ (Knowledge Worker) สามารถปฏิบัติงานภายใต้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และระบบบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง สามารถพัฒนางานในหน้าที่อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยการพัฒนาที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2556: เว็บไซต์) ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดสมรรถนะประจำสายงานครูไว้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครู และด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

(ลำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาชั้น
พื้นฐาน, 2553: 25)

การที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า
เกณฑ์มาตรฐาน อาจเกี่ยวข้องกับสมรรถนะประจำ
สายงานของครูผู้สอน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ
ศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายงาน
ของครู ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม
เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา
ครูผู้สอน และยกระดับคุณภาพทางการศึกษาให้
สูงขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะประจำสายงาน
ของข้าราชการครู กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม

2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะประจำ
สายงานของข้าราชการครู กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม ที่มี
เพศต่างกัน

3. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะประจำ
สายงานของข้าราชการครู กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม ที่สอน
ในโรงเรียนขนาดต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ข้าราชการครู กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีเพศต่าง
กัน มีสมรรถนะประจำสายงาน แตกต่างกัน

2. ข้าราชการครู กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่สอนใน
โรงเรียนขนาดต่างกัน มีสมรรถนะประจำสายงาน
แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการ
ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
จังหวัดมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2556
รวมทั้งสิ้น 242 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการ
ครู 148 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ
(stratified random sampling) แบ่งเป็น 4 กลุ่ม
จำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่
พิเศษ 4 โรง (54 คน) โรงเรียนขนาดใหญ่ 3
โรง (30 คน) โรงเรียนขนาดกลาง 8 โรง (31 คน)
และโรงเรียนขนาดเล็ก 18 โรง (33 คน)

ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ และขนาด
โรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียน
ขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียน
ขนาดเล็ก

ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะประจำสาย
งานของข้าราชการครู 6 ด้าน คือ ด้านการบริหาร
หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนา
ผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการ
วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้
เรียน ด้านภาวะผู้นำครู และด้านการสร้างควม
สัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการ
เรียนรู้

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็น

แบบสอบถามสมรรถนะประจำสายงานข้าราชการครู มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของข้าราชการครู จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ เพศ และขนาดโรงเรียนที่สังกัด

ตอนที่ 2 การวัดสมรรถนะประจำสายงานของข้าราชการครู จำนวน 6 ด้าน (73 ข้อ) ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (21 ข้อ) ด้านการพัฒนาผู้เรียน (11 ข้อ) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (7 ข้อ) ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (10 ข้อ) ด้านภาวะผู้นำครู (16 ข้อ) และด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (18 ข้อ) ทุกด้านเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.59 ถึง 0.93 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และมีค่าความเชื่อมั่นรายด้าน อยู่ระหว่าง 0.93 ถึง 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างพร้อมกับเก็บแบบสอบถามกลับคืน ในระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนพฤษภาคม 2557

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน independent t-test และ F-test (One-way ANOVA)

สรุปและอภิปรายผล

1. ข้าราชการครูโดยรวมและจำแนกตามเพศและขนาดโรงเรียน มีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ดังตาราง 1

ตาราง 1 สมรรถนะประจำสายงานของข้าราชการครูโดยรวมและรายด้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สมรรถนะประจำสายงาน	\bar{X}	S	ระดับสมรรถนะ
ด้านการพัฒนาผู้เรียน	4.10	0.52	มาก
ด้านภาวะผู้นำครู	4.08	0.52	มาก
ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.03	0.47	มาก
ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้	3.97	0.66	มาก
ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	3.85	0.53	มาก
ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.74	0.63	มาก
โดยรวม	3.96	0.49	มาก

2. ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวม และอีก 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) แต่ข้าราชการครูเพศชาย มีสมรรถนะด้านภาวะผู้นำครู มากกว่า ข้าราชการครูเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายงานของข้าราชการครู กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม จำแนกตามเพศ

สมรรถนะประจำสายงาน	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
ด้านภาวะผู้นำครู	4.23	0.45	3.98	0.54	2.989	.002
ด้านการพัฒนาผู้เรียน	4.12	0.48	4.08	0.54	.445	.328
ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.10	0.45	3.99	0.49	1.477	.863
ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือ กับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	3.97	0.64	3.96	0.68	.074	.470
ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	3.79	0.58	3.91	0.48	-1.329	.357
ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.67	0.65	3.78	0.62	-1.023	.682
โดยรวม	3.98	0.49	3.95	0.49	.359	.646

3. ข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ มีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวมและรายด้านทุกด้าน มากกว่า ข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 3

ตาราง 3 สมรรถนะประจำสายงานในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มสาระ การเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สมรรถนะประจำสายงาน	ขนาดโรงเรียน								F	p
	ใหญ่พิเศษ		ใหญ่		กลาง		เล็ก			
	\bar{X}	s	\bar{X}	s	\bar{X}	s	\bar{X}	s		
1. การบริหารหลักสูตรและ การจัดการเรียนรู้	4.08	0.53	3.88	0.62	3.65	0.51	3.77	0.33	5.202	.002
2. การพัฒนาผู้เรียน	4.27	0.47	4.17	0.57	3.84	0.56	4.03	0.37	5.393	.002
3. การบริหารจัดการชั้นเรียน	4.20	0.43	4.19	0.70	3.69	0.52	4.00	0.32	10.743	.001
4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.04	0.62	3.85	0.61	3.29	0.57	3.63	0.42	12.536	.001
5. ภาวะผู้นำครู	4.25	0.49	4.23	0.32	3.69	0.61	4.07	0.41	10.557	.001
6. การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้	4.19	0.70	4.11	0.60	3.60	0.70	3.86	0.39	6.843	.001
โดยรวม	4.16	0.47	4.05	0.44	3.64	0.50	3.89	0.34	9.981	.001

อภิปรายผล

1. ข้าราชการครู มีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ และขนาดโรงเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิตติพงษ์ ตรีศร (2552: 127-129) พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีสมรรถนะ การปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมรรถนะประจำสายงาน เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่บุคคลมีอยู่ คือ ความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่จำเป็นในการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ด้วยกระบวนการฝึกอบรมและพัฒนา

2. ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวม และ อีก 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิตติพงษ์ ตรีศร (2552: 129) พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีสมรรถนะการปฏิบัติงานโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ข้าราชการครูต้องการพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้สูงขึ้น โดยการส่งผลงาน พัฒนาตนเอง และพัฒนางาน เพื่อขอให้มีหรือเลื่อน วิทยฐานะ ตลอดจนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการที่ ข้าราชการครูเพศชาย มีสมรรถนะประจำสายงานด้านภาวะผู้นำครู มากกว่า ข้าราชการครูเพศหญิง อาจเป็นผลมาจากสังคมสมัยก่อนไม่ยอมรับและเปิดโอกาสให้เพศหญิงได้มีบทบาทในการเป็นผู้นำถึงแม้ปัจจุบันสังคมจะเปิดโอกาสให้เพศหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับเพศชาย แต่ผู้นำ ในสถานศึกษาที่

เป็นข้าราชการครูเพศหญิง ยังมีสัดส่วนที่น้อยกว่าข้าราชการครูเพศชาย เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

3. ข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวม และรายด้าน มากกว่าข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จูดีพิงษ์ ตรีศร (2552: 132) พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสมรรถนะการปฏิบัติงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การที่เป็นเช่นนี้สาเหตุอาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเมือง จึงมีความพร้อมด้านบุคลากรค่อนข้างสูง ตัวอย่างเช่น ครูที่สอนมีเพียงพอ หรือสอนน้อยรายวิชา ครูสอนตรงตามวุฒิการศึกษา หรือสาขาวิชาเอก ครูมีประสบการณ์ หรือความเชี่ยวชาญในการสอน อีกทั้งงานพิเศษที่นอกเหนือจากการสอนมีน้อย ทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอน และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรมีการกำหนดรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของข้าราชการครูให้สอดคล้องกับขนาดโรงเรียน และควรมีการวางแผนพัฒนาสมรรถนะที่เน้นการมีส่วนร่วมของข้าราชการครู โดยเชื่อมโยงความรู้ไปสู่ผลงานที่ต้องการ หรือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูหรือสถานศึกษา ให้มีคุณภาพสูงขึ้น

1.2 ควรส่งเสริมให้สถานศึกษา เกิดบรรยากาศของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันทำงานอย่างสมานฉันท์ และสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา

1.3 ควรส่งเสริมให้มีข้าราชการครูต้นแบบ ที่มีสมรรถนะประจำสายงานครบ ทุกด้านของแต่ละสมรรถนะ เพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานหรือประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โดยควรเพิ่มตัวแปรต่างๆ เช่น ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่การงาน ประสบการณ์การทำงาน หรือความเชี่ยวชาญ เป็นต้น เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาข้าราชการครูต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาข้าราชการครู โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เช่น การสังเกตการณ์ร่วมกับการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม แบบทดสอบ เป็นต้น เพื่อให้การทำวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษสมรรถนะประจำสายงานของข้าราชการครูในกลุ่มสาระ อื่นๆ โดยให้บุคคลหลายฝ่ายร่วมกันประเมิน เช่น ผู้บริหาร เพื่อนครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น เพื่อให้ผลการประเมินมีความคลาดเคลื่อนหรือมีความลำเอียงน้อยที่สุด ตลอดจนการนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาข้าราชการครู ในจังหวัด อื่นๆ หรือทั้งระบบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. รายงานผลการสอบ O-NET กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงปี 2553-2555. สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2556 จาก <http://www.niets.or.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการ. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2556 จาก http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php?option=com_content&view=article&id=190&Itemid=197
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ฐิติพงษ์ ตรีศร. (2552). สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้นและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

Comparisons of Learning Achievement, Basic Science Process Skills and Scientific Attitudes, of Pratomsuksa Four Students in the Science Strand between Organization of 7E Inquiry Learning Activities and Organization of Problem-Based Learning Activities

สงกรานต์ โคมวิลัย¹, กัญยรัตน์ สอนสุภาพ², คงวิทย์ ประสิทธิ์นอก³
Songkran Chomvilai¹, Kanyarat Sonsupap², Kongwit Prasitnork³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75 / 75 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้นและแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 50 คน จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) แล้วทำการสุ่มแบบอย่าง

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ ดร. ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M. Ed. Candidate in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Lecturer Dr., Department of Chemistry, Faculty of Science, Mahasarakham University

ง่ายกับนักเรียนกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กับวิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2 วิธี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 แผนฯ ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 18 ชั่วโมง และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 แผนฯ ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 18 ชั่วโมง โดยแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.47 - 4.80 ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.69 แผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.54 - 4.84 ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.72
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.23 - 0.77 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.33 - 0.87 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Lovett) เท่ากับ 0.95
- 3) แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัยเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 32 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.33 - 0.73 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.27 - 0.87 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR-20) เท่ากับ 0.93
- 4) แบบวัดเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.23 - 0.81 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α Coefficient) เท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีค่าเท่ากับ 82.89/86.93 และ 81.26/80.80 ตามลำดับ
2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีค่าเท่ากับ 0.7963 และ 0.6956 ตามลำดับ
3. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานและ เจตคติ เชิงวิทยาศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหา เป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน, เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

This research aimed: 1) to develop plans for organization of learning activities and using 7E Inquiry learning activities and using problem - based learning activities with a required efficiency of 75/75, 2) to find out effectiveness indices of the plans for organization of 7E inquiry learning activities and problem- based learning activities,

3) to compare learning achievement, basic science process skills and scientific attitudes, of Pratomsuksa 4 students in the science strand between organization of 7E inquiry learning activities and organization of problem-based learning activities. The samples for this research were 50 Pratomsuksa Four students from two classrooms of 2013 were obtained using the cluster random sampling. And simple random sampling for 2 learning activities.

The instruments for this research were 1) Two sets of lesson plans, one was 9 plans using 7E inquiry learning activities and the other was 9 lesson plans using Problem Based Learning activities. 7E inquiry learning activities with mean ranging of professor (\bar{X}) 4.47 to 4.80 and total mean is 4.69. problem based learning activities with mean ranging of professor (\bar{X}) 4.54 to 4.84 and total mean is 4.72. 2) A 30 – items 4- multiple choices achievement test with difficulties ranging (P) from 0.23 – 0.77 with discrimination powers ranging (B) from .33 to .87, The reliability (Lovett) The reliability is .95 3) A 32 – items 4 - multiple choices on basic science process skills test with difficulties ranging (P) from .33 to .73, discrimination powers ranging from (r). 27 to .87, and reliability (KR-20) of 0.93 4) 30 items rating scale 5 level Scientific Attitudes test, and the discrimination is .23 to .81. The reliability (α Coefficient) is 0.94. The statistics used for data analyses were mean, standard deviation, and MANOVA.

The results of the research aimed: were as follows:

1. The efficiencies of the plans using the 7E inquiry learning activities and the problem- based learning activities of Pratomsuksa Four students in the science were 82.89/86.93 and 81.26/80.80 respectively.

2. The effectiveness indices of the plans using the 7E inquiry Learning activities and the Problem - based learning activities were 0.7963 and 0.6956 respectively.

3. The students who learned using organization of the 7E inquiry Learning activities did have different learning achievement, the basic science process skills, and the scientific attitudes at the .01 level of significance. Who learned using organization of the 7E inquiry learning activities had higher mean who learned using problem - based learning activities.

Keywords: Learning achievement, basic science process skills, scientific attitudes, organization of 7E inquiry learning activities, organization of problem - based learning activities

บทนำ

วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะมีความรู้ความเข้าใจโลกธรรมชาติเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น และนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผลสร้างสรรค์ มีคุณธรรม ซึ่งความรู้วิทยาศาสตร์ไม่เพียงแต่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี แต่ยังช่วยให้คนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ความรู้วิทยาศาสตร์ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจ สามารถแข่งขันกับนานาประเทศและดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2550: 1) จากการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ นักเรียนขาดทักษะกระบวนการทางด้านวิทยาศาสตร์ และขาดเจตคติที่ดีในการเรียนรู้ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ประเมินในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ ตัวบ่งชี้ย่อยที่ 5.3 นำหนักคะแนนเท่ากับ 2.5 คะแนนที่ได้เท่ากับ 1.49 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554: 48) เพื่อเป็นการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยได้เลือกกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น (7E) ประกอบด้วย ขั้นตอนตรวจสอบความรู้เดิม (Elicitation Phase) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement Phase) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration Phase) ขั้นอธิบาย (Explanation Phase) ขั้นขยายความคิด (Expansion Phase/

Elaboration Phase) ขั้นประเมินผล (Evaluation Phase) ขั้นนำความรู้ไปใช้ (Extension Phase) (Eisenkraft, 2003: 57-59) จะเน้นการถ่ายโอนการเรียนรู้และให้ความสำคัญกับการตรวจสอบความรู้เดิมของเด็กซึ่งเป็นสิ่งที่ครูไม่ควรจะละเลย หรือ ละทิ้งเนื่องจากการตรวจสอบพื้นความรู้เดิมของเด็กจะทำให้ครูได้ค้นพบว่านักเรียนจะต้องเรียนรู้อะไรก่อนที่จะเรียนในเนื้อหาอื่นๆ (Bransford and Cocking, 2000: 131-154) และนำมาเปรียบเทียบกับ การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning หรือ PBL) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่น่าเสนอสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับโลกแห่งความเป็นจริงที่มีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย เป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลายโดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจปัญหา เชื่อมโยงปัญหาและระบุปัญหาให้ชัดเจน กำหนดแนวทางที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา ศึกษาค้นคว้า สังเคราะห์ความรู้ สรุปและประเมินค่าของคำตอบ (สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้, 2550: 8)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดต้องการที่จะศึกษาว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น และแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75 / 75

2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น

และแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นพื้นฐานและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้นและแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้นและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นพื้นฐานและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ในกลุ่มบัวแดง จำนวน 5 โรงเรียน ในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนนักเรียน 116 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมือง ปทุมรัตต์ จำนวนนักเรียน 50 คน จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนที่หนึ่งจำนวน 25 คน ห้องเรียนที่สองจำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) โดยให้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9

แผนฯ ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 18 ชั่วโมง และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 แผนฯ ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 18 ชั่วโมง โดยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.47 – 4.80 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.54 – 4.84

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.23 – 0.77 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.33 – 0.87 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

3. แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 32 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.33 – 0.73 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.27 – 0.87 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

4. แบบวัดเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.23 – 0.81 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทดสอบก่อนเรียน (pre-test) ทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนในกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และให้

นักเรียนในกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

3. ทดสอบหลังเรียน (post-test) ทั้ง 2 กลุ่มเมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และแบบวัดเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และใช้สูตร E_1/E_2 ในการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

2. วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7

ชั้นและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยใช้สูตรการหาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ระหว่างการใช้แผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น กับแบบใช้ปัญหาเป็นฐานทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA)

ผลการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.89/86.93 และ 81.26/80.80 ตามลำดับ

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และ ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

รูปแบบการจัดการเรียนรู้	ประเมินพฤติกรรม	กิจกรรม/ใบงาน	ทดสอบย่อย	ระหว่างเรียนรวม	ทดสอบหลังเรียน	E_1/E_2
	40คะแนน	30คะแนน	30คะแนน	100คะแนน	100คะแนน	
แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น	33.28	25.34	24.27	82.89	86.93	82.89/86.93
แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน	33.33	24.44	23.49	81.26	80.80	81.26/80.80

2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นฐาน เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.7963 และ 0.6956 ตามลำดับ

ตาราง 2 ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

รูปแบบการเรียนรู้	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม		E.I.
			ก่อนเรียน	หลังเรียน	
สืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น	25	750	269	652	0.7963
ใช้ปัญหาเป็นฐาน	25	750	277	606	0.6956

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้นและแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

ตัวแปร	คะแนนเต็ม	รูปแบบการเรียนรู้			
		สืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น		ใช้ปัญหาเป็นฐาน	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	30	26.08	1.11	24.24	1.09
ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	30	26.56	1.39	24.64	0.86
เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์	150	134.80	5.30	125.28	5.16

3. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานและ เจตคติ เชิงวิทยาศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหา เป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นพื้นฐาน และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะ หาคำความรู้ 7 ชั้นและกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

สถิติทดสอบ	Value	Hypothesis df	Error df	F	P
Pillai 's Trace	0.67	3	46	31.45	0.00
Wilks 's Lambda	0.33	3	46	31.45	0.00
Hotelling 's T ²	2.05	3	46	31.45	0.00
Roy 's Larget Root	2.05	3	46	31.45	0.00

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาคำความรู้ 7 ชั้นกับแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง

1.1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาคำความรู้ 7 ชั้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.89/ 86.93 เป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เนื่องมาจาก การจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาคำความรู้ 7 ชั้น มีขั้นตอนประกอบไปด้วย ตรวจสอบความรู้เดิม มีการสร้างความสนใจ นักเรียนสำรวจและค้นหาสิ่งที่ต้องการ นักเรียนนำสิ่งที่ค้นพบมาอธิบายได้ จากนั้นนักเรียนก็นำไปขยายความคิดต่อ มีการประเมินผลและความรู้ที่ได้ไปใช้และกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาคำความรู้ 7 ชั้นยังเน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ทำงานเป็นกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา เพื่อหาคำตอบที่อยากรู้ สืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง ค้นหาคำตอบด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทำงานเป็นระบบ เน้นการ

พัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาคำความรู้ (สุวิทย์ มูลคำ, 2547: 136) ซึ่งแผนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้น ได้ผ่านวิธีการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนตั้งแต่การศึกษาเอกสารหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดำเนินการสร้างแผนให้ตรงกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยผ่านการตรวจสอบ คัดกรอง และแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลอง (try - out) และใช้สอนจริง จึงทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (วนิดา สุขสมโสด, 2554: 97-98) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ แก้วอำไพ (2551: 95) ได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ไฟฟ้า นำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาคำความรู้ 7 ชั้น ผลปรากฏว่า แผนมีประสิทธิภาพ 80.84 /82.10 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80

1.2 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

วิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.26/ 80.80 เป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ปัญหาได้ มีทักษะในการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีทักษะในการทำงานเป็นทีมผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจผ่านทาง การแสดงความคิดเห็นระหว่างกัน (ปิยวรรณ อิมจิตต์, 2556: 56) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการใช้ตัวปัญหาเป็นสาระหลักสำหรับผู้เรียนที่จะได้เรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหา ปัญหาจะเป็นตัวกระตุ้นการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การเกิดคำถามที่ไม่มีคำตอบซึ่งชี้ให้ผู้เรียนไปสืบค้นต่อไป (พวงรัตน์ บุญญาณรงค์, 2544: 42) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนเนิน หนูนิมิตร (2551: 91) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักประกอบแผนผังความคิดและ สืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักประกอบแผนผังความคิดและแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เป็นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเอมอร จรัสพันธ์ (2550: 96) ได้ศึกษาการสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พบว่า การพัฒนาชุดการเรียนรู้กลุ่ม

สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมโดยใช้รูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพ 88.89/83.33

2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.7963 และดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.6956 การที่ผลปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน และกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการลำดับขั้นตอนที่เน้นให้นักเรียนได้แก้ปัญหา มีการลงมือปฏิบัติจริงในการแก้ปัญหา มีการคิดอย่างมีเหตุผล มีการแบ่งหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กระตุ้นให้ผู้เรียน ใช้กระบวนการทางความคิดหาเหตุผลจนค้นพบความรู้หรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา ที่ถูกต้องด้วยตนเอง สรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์ หรือวิธีการในการแก้ปัญหา (สุวิทย์ มูลคำ, 2547: 136) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ ชำนาญจันทร์ (2554: 137) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดแก้ปัญหา และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน กับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน มีค่าเท่ากับ 0.5752

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรม

การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้นและ กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การที่ผลปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การสอนตามการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น เป็นการสอนที่เน้นการถ่ายโอนการเรียนรู้ และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการตรวจสอบความรู้เดิมของเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูละเลยไม่ได้ และการตรวจสอบความรู้พื้นฐานเดิมของเด็กจะทำให้ครูค้นพบว่า นักเรียนต้องเรียนรู้อะไรก่อน ก่อนที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาบทเรียนนั้นๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ (ประสาธน์ เนื่องเฉลิม, 2550: 26-27) และแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เน้นให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติการณ์ทดลองเพื่อหาคำตอบ ผู้สอนเป็นผู้กำหนดปัญหา วางแผนการทดลอง เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ และนักเรียนมีหน้าที่ปฏิบัติการทดลองตามแนวทางที่กำหนดไว้ (อุสา รินลา, 2552: 76) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร วัฒนกุลไพศาล (2555: 73), รุจามา ประถมวงษ์ (2551: 79), ยุพิน มีผลกิจ (2553: 88-89) และ สุนิสา พูลเพิ่ม (2556: 92) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้นกับนักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน และเจตคติต่อการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ก่อนที่จะนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแบบใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้ ควรศึกษาขั้นตอน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ องค์ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบทบาทของครูและนักเรียน ให้เข้าใจต้องแท้เสียก่อนโดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ครูควรแนะนำทำความเข้าใจกับนักเรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ก่อน เพื่อจะได้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสามารถส่งผลถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานได้

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น เรื่อง ระบบสุริยะและพลังงานแสง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.89/ 86.93 และดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น มีค่าเท่ากับ 0.7963 แผนการจัดการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.26/ 80.80 และดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีค่าเท่ากับ 0.6956 ดังนั้นครูผู้สอนที่รับผิดชอบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระบบสุริยะและพลังงานแสง สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ โดยครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุดและทั่วถึงทุกคน โดยให้นักเรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการในการค้นคว้าหาความรู้เพื่อให้สามารถค้นพบความรู้ และสรุปความคิดรวบยอดหรือความรู้ได้ด้วยตนเองและครูควรกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออก และแสดงความคิดเห็นออกมาแม้ว่าจะเป็นความคิดเห็นที่แตกต่างกัน หรือไม่ถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การอภิปรายและการสรุปที่ถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคการสอนอื่นๆ และศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม ทักษะกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูง เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

2.2 ควรนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น และแบบใช้ปัญหาเป็นฐานไปทดลองใช้กับสื่อหรือนวัตกรรมอื่นๆ เพื่อพิจารณาถึงผลที่ได้จากการใช้ร่วมกับนวัตกรรม ว่ามีประสิทธิภาพมากเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- ทัศนัมน หนูนิมิตร. (2551). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์ และทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ชั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักประกอบแผนผังความคิดและสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้นตอน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2550). "การเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น," วารสารวิชาการ. 10(4): 25-30.
- ปิยวรรณ อิมจิตต์. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และเหตุผลเชิงจริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Socioscientific และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 7(3), 50-58.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. (2544). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา,
- ยุพิน มีผลกิจ. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้นเรื่องอาหารและสารอาหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รุจภา ประถมวงษ์. (2551). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นพื้นฐานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ชั้น (5E) กับการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ชั้น(7E). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- ลัดดาวัลย์ ชำนาญจันทร์. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดแก้ปัญหา และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นพื้นฐาน ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น กับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,

- วนิดา สุขสมโสด. (2554). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องแรงและความดัน ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7Es) ร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Map) กับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ. วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 3(1), 89-103.
- วิเชียร วัฒนกุลไพศาล. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น กับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิไลวรรณ แก้วอำไพ. (2551). การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ไฟฟ้าความรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนิสา พูลเพิ่ม. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแผนผังความคิดและแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดแก้ปัญหา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท..
- สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้. (2550). แนวทางการจัดการเรียนรู้ แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2550). การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อุสา รินลา พิศมัย ศรีอำไพ และประสาธน์ เถืองเฉลิม. (2552). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนแบบสตอรีไลน์และแบบสืบเสาะหาความรู้. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 3(3), 71-79.
- เอมอร จรัสพันธ์. (2550). การสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

-
- Bransford, J.D. and Cocking, R.R. (2000). **How People Learn**. Washington, D.C.: NationalAcademy Press.
- Eisenkraft, A. (2003). "Expanding the 5-E Model A Proposed 7-E Model Emphasizes Transfer of Learning and the Importance of Eliciting Prior Understanding," **The Science Teacher**. 70(6): 56 – 59 ; September.

การบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัยการพัฒนากีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย

The Student Affairs Administration and Sport Development Factor to Support Sports Excellence Characteristic of Sports School in Thailand

สงคราม นากา¹, สมานจิต ภิรมย์รัตน์²
Songkram Naka¹, Smarnjit Piromruen²

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการณ์การบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัยการพัฒนากีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจการนักเรียน ปัจจัยการพัฒนากีฬาและคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา 3) วิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารกิจการนักเรียน ปัจจัยการพัฒนากีฬาและคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา 4) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา 11 แห่ง จำนวน 257 คน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 65.4 ครูผู้สอนวิชากีฬาร้อยละ 47.0 บุคลากรมีอายุเฉลี่ย 34 ปี ระยะเวลาการทำงานเฉลี่ย 8 ปี ประสบการณ์ด้านการสอนเฉลี่ย 8 ปี และ มีประสบการณ์การทำงานด้านกิจการนักเรียนเฉลี่ย 5 ปี 2) การบริหารกิจการนักเรียน ปัจจัยการพัฒนา กีฬาและคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬามีความสัมพันธ์กันมากและในทิศทางเดียวกัน ($r = .809 - 876$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยปัจจัยการบริหารกิจการนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะ ความเป็นเลิศทางกีฬามากที่สุด ($r = .876$) รองลงมา คือ ปัจจัยการพัฒนากีฬากับการบริหารกิจการ นักเรียน ($r = .844$) และปัจจัยการพัฒนากีฬากับคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา ($r = .809$) 3) ผล การวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า การบริหารกิจการนักเรียนจากเดิม 3 องค์ประกอบได้แก่ การบริการ และสวัสดิการนักเรียน กิจกรรมนักเรียนและการปกครองและวินัยนักเรียน เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ

¹ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

² ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

¹ Doctoral Candidate, of Education Program in Educational Administration, The Eastern University of Management and Technology.

² Director, Doctor of Education Program in Educational Administration, The Eastern University of Management and Technology.

และตั้งชื่อใหม่ได้ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ ระเบียบวินัยและการเสริมแรงนักเรียน ปัจจัยการพัฒนากีฬาจากเดิม 1 องค์ประกอบได้แก่ ปัจจัยภายนอก เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบและตั้งชื่อใหม่ได้ 2 องค์ประกอบได้แก่ กลุ่มเพื่อน ครูและผู้ปกครอง และคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาจากเดิม 7 องค์ประกอบได้แก่ พันธสัญญา ความมั่นใจ ความมุ่งมั่น ภาพลักษณ์เชิงบวก การควบคุมตนเอง ความพร้อมด้านจิตใจและการประเมินผลอย่างสร้างสรรค์ เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบและตั้งชื่อใหม่ได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การติดตามและประเมินผล การปฏิบัติตนของนักกีฬา การพัฒนาบุคลิกภาพของนักกีฬา และคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาเฉพาะนักเรียนโรงเรียนกีฬา 4) ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา พบว่า การบริหารกิจการนักเรียนส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬามากที่สุด (Beta = .707) รองลงมา คือ ปัจจัยการพัฒนา กีฬา (Beta = .204)

คำสำคัญ: ปัจจัยการพัฒนา กีฬา / การบริหารกิจการนักเรียน / คุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา

Abstract

The purposes of this research are 1) to study the situation of student affairs administration and sport development factor to support sports excellence characteristic of sports school in Thailand, 2) to study relation between of the student affairs administration, sport development factor and sports excellence characteristic, 3) to analyze the elements of the student affairs administration, sport development factor and sports excellence characteristic, and 4) to study factor that affect to sports excellence characteristic of sports school in Thailand. The sample of Including administrator, teacher of 11 sports schools that belong to the Institute of Physical Education total 257 people. This research is survey. The statistics used in the analysis include percentage, mean, standard deviation (S.D.), Factor Analysis and Multiple Regression Analysis The research found that, 1) 65.4% of personnel graduated in bachelor degree, 47.0% are sports teacher, average age of all personnel is 34 years old, average working period is 8 years, average teaching experience is 8 years, and average experience in student affairs is 5 years. 2) The student affairs administration, sport development factor and sports excellence characteristic are related and in the same direction as ($r = .809 - .876$) at the level of statistical significance 0.01. The relative values between student affairs administration and sports excellence characteristic most prediction at ($r = .876$), the relative values between sport development factor and student affairs administration subordinate prediction at ($r = .844$), and the relative values between sport development factor and sports excellence characteristic is ($r = .809$) 3) The element analysis results found that: student affairs administration, there are three old elements which are service and student welfare, student activities, and domination and student discipline. After analysis, there are two new elements and named it as learning administration,

and discipline and student reinforcement. Sport development factor, there is one old element which is external factor. After analysis, there are two new elements and named it as group of friends, and teacher and parents. Sports excellence characteristic, there are seven old elements which are commitment, confidence, determination, positive image, self-control, spiritual readiness, and constructive evaluation. After analysis, there are four new elements and named it as follow-up and evaluation, behavior of athletes, personality development of athletes, and the sports excellence characteristic of the sports school student. 4) The factor that affect to sports excellence characteristic found that, The student affairs administration that affect to sports excellence characteristic is the most prediction at (Beta = .707) The sport development factor is the minimal prediction at (Beta = .204)

Keywords: sport development factor/ student affairs administration/ sports excellence characteristic.

บทนำ

กีฬาเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจให้แข็งแรงและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (Roger, 2005: 77-79) ประเทศต่างๆ ได้ให้ความสนใจในการพัฒนากีฬาเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับประเทศ ทุกประเทศต่างก็พยายามพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยอาศัยเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ประกอบกับระบบโครงสร้างการพัฒนากีฬาที่มีประสิทธิภาพและมีการบริหารจัดการที่ดี ทำให้หลายประเทศประสบความสำเร็จในด้านการกีฬาเป็นอย่างยิ่ง ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศหนึ่งที่มีระบบการบริหารจัดการที่มีรูปแบบ มีการวางแผนการพัฒนากีฬาอย่างเป็นระบบ (Australian Sports Commission, 2004: 1-5) ประเทศแคนาดาก็มีหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับภารกิจของประเทศ เช่นสมาคมกีฬาแห่งชาติ(National Sport Federations) องค์กรกีฬาจังหวัด (Provincial Sport Organizations) ทำให้ทั้งประเทศออสเตรเลียและประเทศแคนาดา มี

การพัฒนากีฬาไปสู่ระดับโลกอย่างมีประสิทธิภาพ (Aims, Slack and Hinings, 2004: 166-167) เช่นเดียวกับประเทศไทยที่มีสมาคมกีฬาจังหวัด สมาคมกีฬาแห่งชาติ และภารกิจกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกีฬาของประเทศ (ภารกิจกีฬาแห่งประเทศไทย, 2550: 3-6) รัฐบาลไทยได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนากีฬาของประเทศจึงได้ตั้งโรงเรียนกีฬาขึ้นแห่งแรกเมื่อปี พ.ศ.2534 คือ โรงเรียนกีฬาสุพรรณบุรีและปัจจุบันมีอยู่ 11 โรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์อยู่ 3 ประการ ได้แก่ 1) จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 2) เตรียมและผลิตนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับชาติ และระดับนานาชาติ 3) ศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนากีฬาและนักกีฬาของชาติให้มีคุณภาพ (สถาบันการพลศึกษา, 2550: 36) โดยนำเอาการบริหารกิจการนักเรียนซึ่งเป็นการพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของนักเรียนในการจัดกิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน นักเรียนทุกคนต้องได้รับการพัฒนาตนเองทางด้านร่างกาย จิตใจ

อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมถึงการดูแลความประพฤติ การพัฒนาระเบียบวินัยและความรับผิดชอบให้เป็นนักเรียนที่มีคุณภาพ (จิรศักดิ์ สมบูรณ์, 2549: 67) รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนากีฬาให้ไปสู่ความสำเร็จ โดยได้รับแรงสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน โรงเรียน ครูและผู้บริหาร เพื่อเป็นการพัฒนา และส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของนักเรียนโรงเรียนกีฬาในอนาคต (สุรัชย์ ทองอินทร์, 2552: 79-81)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทยว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา ปัจจุบันยังไม่พบว่ามีมีการศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัยการพัฒนากีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย ด้วยเหตุผลนี้เองผู้วิจัยจึงมีความสนใจและให้ความสำคัญในการศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัยการพัฒนากีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬา ในประเทศไทยเป็นอย่างมาก

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์การบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัยการพัฒนากีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจการนักเรียน ปัจจัยการพัฒนากีฬาและคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย

3. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการ

บริหารกิจการนักเรียน ปัจจัยการพัฒนากีฬาและคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย

4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นข้าราชการครูโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร 45 คน และครู 489 คน รวม 534 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร 40 คน ครู 217 คน รวม 257 คนซึ่งได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 ; อ้างอิงมาจาก ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2549) โดยเลือกวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการณ์การบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัยการพัฒนากีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพด้านการสอน และประสิทธิภาพการทำงานด้านกิจการนักเรียน (การหาคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อหาค่า IOC ทุกข้ออยู่เกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตั้งแต่ 0.60 -1.00 และ การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient = 0.98) 2. แบบสอบถามคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย ชนิด

มาตราส่วนประมาณค่า 8 ระดับ (Thurstone's Scale)

3. แบบสอบถามปัจจัยการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 8 ระดับ (Thurstone's Scale)

4. แบบสอบถามการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 8 ระดับ (Thurstone's Scale)

การดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ได้แก่ การบริหารกิจการนักเรียน ปัจจัยการพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน มิถุนายน ถึง เดือนสิงหาคม 2556

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สภาพการณ์การบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัยการพัฒนาคุณภาพเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจการนักเรียน ปัจจัยการพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

3. วิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารกิจการนักเรียน ปัจจัยการพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย

ผลการวิจัย

1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 65.4 ครูผู้สอนวิชากีฬาร้อยละ 47.0 บุคลากรมีอายุเฉลี่ย 34 ปี มีระยะเวลาการทำงานเฉลี่ย 8 ปี มีประสบการณ์ด้านการสอนเฉลี่ย 8 ปี และมีประสบการณ์การทำงานด้านกิจการนักเรียนเฉลี่ย 5 ปี

2) การบริหารกิจการนักเรียน ปัจจัยการพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ($r = .809 - 876$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยปัจจัยการบริหารกิจการนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬามากที่สุด ($r = .876$) รองลงมา คือ การพัฒนาคุณภาพกับการบริหารกิจการนักเรียน ($r = .844$) และการพัฒนาคุณภาพกับคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา ($r = .809$)

	คุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา	ปัจจัยการพัฒนาคุณภาพ	การบริหารกิจการนักเรียน
1. คุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา	1.000	.809**	.876**
2. ปัจจัยการพัฒนาคุณภาพ		1.000	.844**
3. การบริหารกิจการนักเรียน			1.000

** $p < .01$

3) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารกิจการนักเรียน ปัจจัยการพัฒนากีฬา และคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา พบว่าการบริหารกิจการนักเรียนจากองค์ประกอบเดิม 3 องค์ประกอบได้แก่ การบริการและสวัสดิการนักเรียน กิจกรรมนักเรียนและการปกครองและวินัยนักเรียน เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบใหม่ได้ 2 องค์ประกอบและตั้งชื่อใหม่ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ และระเบียบวินัยและการเสริมแรงนักเรียน ส่วนปัจจัยการพัฒนากีฬาจากองค์ประกอบเดิม 1 องค์ประกอบได้แก่ ปัจจัยภายนอก เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบใหม่ได้ 2 องค์ประกอบและตั้งชื่อใหม่ได้แก่ กลุ่มเพื่อน ครูและผู้ปกครอง และคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาจากองค์ประกอบเดิม 7 องค์ประกอบได้แก่ พันธสัญญา ความมั่นใจ ความมุ่งมั่น ภาพลักษณ์เชิงบวก การควบคุมตนเอง ความพร้อมด้านจิตใจและการประเมินผลอย่างสร้างสรรค์ เมื่อวิเคราะห์องค์

ประกอบใหม่ได้ 4 องค์ประกอบและตั้งชื่อใหม่ได้แก่ การติดตามและประเมินผล การปฏิบัติตนของนักกีฬา การพัฒนาบุคลิกภาพของนักกีฬาและคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาเฉพาะนักเรียนโรงเรียนกีฬา

4) ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา พบว่า การบริหารกิจการนักเรียนส่งผล ต่อคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬามากที่สุด (Beta = .707) รองลงมา คือ ปัจจัยการพัฒนากีฬา (Beta = .204) สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย ประกอบด้วยปัจจัยด้านการบริหารกิจการนักเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ ระเบียบวินัยและการเสริมแรงนักเรียน และปัจจัยด้านการพัฒนากีฬา ได้แก่ กลุ่มเพื่อน ครู และผู้ปกครอง ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย

ปัจจัย	Unstandardized		Standardized	t	p
	Coefficients		Coefficients		
	b	Std. Error	Beta		
1. การบริหารกิจการนักเรียน	.690	.054	.707	12.880	.000
2. ปัจจัยการพัฒนากีฬา	.186	.050	.204	3.713	.000

อภิปรายผล

1. สภาพการณ์การบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัยการพัฒนากีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย การบริหารกิจการนักเรียนมีค่าเฉลี่ยรวม 7.30 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน การบริการและสวัสดิการนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 7.25 กิจกรรมนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 7.34 และการปกครองและวินัยนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 7.32 ส่วนปัจจัยการ

พัฒนากีฬามีค่าเฉลี่ยรวม 7.23 และคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬามีค่าเฉลี่ยรวม 7.28 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพันธสัญญามีค่าเฉลี่ย 7.31 ความมั่นใจมีค่าเฉลี่ย 7.20 ความมุ่งมั่นมีค่าเฉลี่ย 7.32 ภาพลักษณ์เชิงบวกมีค่าเฉลี่ย 7.30 การควบคุมตนเองมีค่าเฉลี่ย 7.22 ความพร้อมด้านจิตใจมีค่าเฉลี่ย 7.27 และการประเมินผลอย่างสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ย 7.31 ส่วนทางด้านบุคลากรในโรงเรียนกีฬาในประเทศไทยมีผู้คิดการ

ศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 65.4 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทร้อยละ 33.0 และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกร้อยละ 1.6 ตำแหน่งผู้บริหารร้อยละ 15.6 ตำแหน่งครูผู้สอนวิชาศึกษาร้อยละ 47.0 และตำแหน่งครูผู้สอนวิชาสามัญร้อยละ 37.4 บุคลากรในโรงเรียนกีฬามีอายุเฉลี่ย 34 ปี บุคลากรมีระยะเวลาในการทำงานในโรงเรียนกีฬเฉลี่ย 8 ปี บุคลากรมีประสบการณ์ในด้าน การสอนในโรงเรียนกีฬเฉลี่ย 8 ปี และบุคลากร มีประสบการณ์การทำงานด้านกิจการนักเรียนในโรงเรียนกีฬเฉลี่ย 5 ปี

2. การบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัย การพัฒนากีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็น เลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับการบริหารกิจการนักเรียนอย่าง มีนัยสำคัญ 0.05 เป็นการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนในด้านการ บริการและสวัสดิการ การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งระเบียบวินัย ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ ระเบียบวินัยและการเสริมแรงนักเรียน สอดคล้อง กับงานวิจัยของ (Charles J, 1999: 15-20) พบ ว่าการบริการและสวัสดิการ งานกิจกรรม การให้ คำปรึกษา การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมรวม หลักรัฐและระเบียบวินัยเป็นการจัดกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับนักเรียน เป็นการเสริมสร้างคุณภาพ ชีวิตของนักเรียน การศึกษา การบริการและ สวัสดิการและระเบียบวินัย เป็นการส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและ นอกห้องเรียน ให้มีความสมบูรณ์และสอดคล้อง กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนอกจากนี้ กิจการ นักเรียน เป็นงานกิจกรรมที่เกี่ยวกับนักเรียนทั้ง หลายทั้งมวล ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียน การสอนในหลักสูตรให้บรรลุผล กิจการนักเรียน ได้แก่งานกิจกรรมนักเรียน งานปกครองและ

ระเบียบวินัยนักเรียนและงานบริการและสวัสดิการ นักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (กฤษณะ คำ สุวรรณ, 2550: 112-115) พบว่าการจัดกิจกรรม ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เป็นการกระตุ้น ให้นักเรียน นักศึกษาได้เสริมสร้างคุณภาพชีวิตและ พัฒนาการศึกษา การบริการและสวัสดิการและ ระเบียบวินัย เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการเรียน การสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ให้มีความสมบูรณ์ และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วน การจัดการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการ ให้บริการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียน การสอนของนักเรียนทั้งภายในห้องเรียนและภายนอก ห้องเรียนอย่างมีระบบ สอดคล้องกับการศึกษา และวิจัยของ (มัญญ ชัยสูงเนิน, 2549: 84-88) พบว่าการจัดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอก ห้องเรียน เป็นการพัฒนาสติปัญญา พัฒนาสังคม เป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เป็นแนวทางใน การดำเนินงาน การพัฒนาทักษะการทำงานของ นักเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นส่วนทางด้าน ระเบียบ วินัยและการเสริมแรงนักเรียน ระเบียบวินัยเป็น ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตนเอง ให้สามารถอยู่ร่วมกับ คนอื่นได้อย่างมีความสุข อันเป็นคุณสมบัติที่สำคัญ ในการดำเนินชีวิตสอดคล้องกับการศึกษาและงาน วิจัยของ (Tripp, 1977: 74-76) พบว่าระเบียบ วินัยเป็นการควบคุม ดูแลความประพฤติของ นักเรียนให้อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง นักเรียนด้วยกันการเสริมแรงเป็นการเสริมพลังที่ มีอยู่ภายในตัวบุคคล กระตุ้นความปรารถนาให้ บรรลุเป้าหมาย

3. การบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัย การพัฒนากีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความ เป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา

กีฬา ประกอบด้วย กลุ่มเพื่อน ครูและผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนากีฬา ของนักกีฬาโรงเรียนกีฬา รวมถึง ด้านทุนการศึกษา ด้านครูผู้ฝึกสอนต้องมีความรู้ ความสามารถและมีใบประกอบวิชาชีพผู้ฝึกสอน กีฬา ด้านอุปกรณ์การฝึกซ้อมกีฬาต้องมีเพียงพอ สามารถใช้งานได้และมีความทันสมัย ด้านสนาม ฝึกซ้อมและแข่งขันกีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวก ต้องได้มาตรฐานและประสพการณ์การแข่งขัน กีฬาระดับภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาและผลงานวิจัยของ (การ กีฬาแห่งประเทศไทย, 2550: 3 – 6) พบว่า มีการส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณ สถานที่และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความเป็นเลิศในด้านการแข่งขันกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุ เทพ เมยไธสง, 2553: 223 - 224) พบว่า องค์ ประกอบด้านสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬา ได้แก่ คุณภาพของครูผู้ฝึกสอน ภาวะผู้นำทางกีฬา การ วางแผนกลยุทธ์ทางการกีฬา และองค์ประกอบ ด้านความเป็นเลิศทางกีฬา ได้แก่ ระดับการแข่งขัน กีฬา ผลสำเร็จของการแข่งขันกีฬาและควมมี น้ำใจนักกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับที่ (สมบัติ คุรุพันธ์, 2552: 10) ได้กล่าวไว้ว่าการแข่งขันกีฬายุคไร้ พรหมแดน นักกีฬาจะชนะเลิศได้นั้นต้องได้รับการ ฝึกทักษะกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

4. การบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัย การพัฒนาการกีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความ เป็นเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะความเป็นเลิศทาง กีฬาของนักเรียนโรงเรียนกีฬา ประกอบด้วย การ ติดตามและประเมินผล การปฏิบัติตนของนักกีฬา การพัฒนาบุคลิกภาพของนักกีฬาและคุณลักษณะ ความเป็นเลิศทางกีฬาเฉพาะนักเรียนโรงเรียนกีฬา อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 การติดตามและประเมิน

ผลเป็นการบริหารจัดการ การรวบรวมข้อมูล และเป็นเครื่องสำคัญอย่างหนึ่งในการประเมินผล การปฏิบัติงาน เพื่อการบริหารทรัพยากรให้เกิด ประโยชน์สูงสุด แล้วนำผลการประเมินมาสรุป วางแผน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุเทพ เมยไธสง, 2553: 223-224) พบว่าการติดตาม ประเมินผลมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเป็นเลิศ ทางการกีฬาของนักกีฬา โดยส่งผ่านมาทางการ บริหารงานของผู้บริหาร สมรรถนะของผู้ฝึกสอน และสมรรถภาพทางกายและจิตใจของนักกีฬา ส่วนคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาเฉพาะ นักเรียนโรงเรียนกีฬานั้นจะต้องเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะนักเรียนโรงเรียนกีฬา ได้แก่ พันธสัญญา ความมั่นใจ ความมุ่งมั่น ภาพลักษณ์เชิงบวก การควบคุมตนเอง ความพร้อมทางด้านร่างกาย และจิตใจและการประเมินผลอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับการศึกษาและงานวิจัยของ (Terry, 2005: 40) ส่วนทางด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และการปฏิบัติตนของนักกีฬาเป็นการพัฒนา บุคลิกลักษณะนิสัย การพัฒนาภาวะผู้นำ การ พัฒนาบุคลิกภาพการแต่งกาย สุขภาพอนามัย รวมถึงการรักษาความสะอาด ซึ่งสอดคล้องกับการ ศึกษาและงานวิจัยของ (Omar-Fauzee, 2012: 54-55) พบว่า การพัฒนาบุคลิกภาพและการ ปฏิบัติตนเป็นการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้ มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะโดยทั่วไป

1.1. ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการกีฬาที่ ควรได้รับการพัฒนาได้แก่ ทุนการศึกษา ครูผู้ ฝึกสอน อุปกรณ์และสนามฝึกซ้อมกีฬา หอพัก นักเรียน อาหารและโภชนาการ และประสพการณ์ การแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติ เพื่อให้

นักกีฬาเกิดประสบการณ์จากการแข่งขันมากขึ้น

1.2. คุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะของนักเรียนโรงเรียนกีฬา จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย ความสามัคคี การทำงานเป็นทีมและการมีน้ำใจนักกีฬาทั้งในสนามและนอกสนามการแข่งขัน

1.3. การบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนกีฬา ควรได้รับการพัฒนาด้านหอพักนักเรียนให้มีความทันสมัย รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบการรักษาความปลอดภัย และด้านอาหารและโภชนาการ ควรจัดอาหารและโภชนาการให้เหมาะสมกับนักกีฬาแต่ละชนิดกีฬาทุกวัน

การบริหารกิจการนักเรียนและปัจจัยการพัฒนากีฬาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเลิศทางกีฬาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทยควรได้

รับการสนับสนุนจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้อีก เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการเรียนการสอนวิชาสามัญและวิชากีฬาให้ได้มาตรฐานเทียบเท่ากับต่างประเทศ

2. ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษากระบวนการการบริหารกิจการนักเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ ระเบียบวินัยและการเสริมแรงนักเรียน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา ได้แก่ การติดตามและประเมินผลและคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬาเฉพาะนักเรียนโรงเรียนกีฬา

2.3 ควรศึกษาการพัฒนาบุคลิกภาพของนักกีฬาให้มีความโดดเด่นเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นเลิศทางกีฬา

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณะ คำสุวรรณ. (2550). บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- กรมพลศึกษา, สถาบัน. (2550). ประวัติความเป็นมาสถาบันการพลศึกษา. สืบค้นเมื่อ 7 มกราคม 2554, จาก <http://www.ipe.ac.th>
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2550). แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค่า สกสค.
- จิรศักดิ์ สมบูรณ์. (2549). การบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนนวมวิทย์ ฝ่ายมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มนูญ ชัยสูงเนิน. (2549). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนจุฬาภรณ์ราชวิทยาลัยลพบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบัติ คุรุพันธ์. (2552). การแข่งขันกีฬายุคใหม่กับความเป็นเลิศทางการกีฬา. วารสารกองกิจ. 6 (1): กุมภาพันธ์ - มีนาคม: 10.

- สุรัชย์ ทองอินทร์. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นและไม่เป็นนักกีฬาของนักกีฬาว่ายน้ำ รุ่นเยาวชน ตามทัศนะของผู้ฝึกสอน ผู้ปกครอง และนักกีฬา สังกัดสโมสรสมาชิกสมาคมว่ายน้ำแห่งประเทศไทย*. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุเทพ เมยไธสง. (2553). *การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุเพื่อการบริหารความเป็นเลิศทางการกีฬาของนักเรียนโรงเรียนกีฬา*. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- Amis, J, S. T., and Hinings, C.R. (2004). The pace Sequence and linearity of radical change. *Academy of Management Journal*.
- Australian Sports Commission. (2004). *Planning in Sport*. Retrieved May 6, 2011, from <http://www.ausport.gov.au/nso>.
- Charles, J. P. (1999). *An Expanded International Role for Student Affairs*. *New Directions for Student Services*, no. 86, Summer 1999 © Jossey-Bass Publishers
- Omar-Fauzee, and et al . (2012). The Strategies for Character Building through Sports Participation, *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences* March 2012, Vol. 2, No. 3.
- Roger, J. & Associates Ltd. Canada. (2005). *International Olympic Committee, Olympic Solidarity, Sport Administration Manual*.
- Terry, O. (2005). *The Wheel of Excellence*. Retrieved May 6, 2011, from <http://www.zoneofexcellence.ca/free/wheel.html>
- Tripp, P. A. (1977). *Student Personnel Administration in the International Encyclopedia of Higher Education*, ed. Asa S. Knowless San Francisco: Jossey-Bass.

การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Development of Learning Program through Brain-based Learning Affecting Reading Comprehension, Analytical Thinking, and Attitude towards Thai Learning for Prathomsuksa 3 Students

สมจิตร สายบุญลี¹, ประสาท เนืองเฉลิม², วิเชียร สิทธิประภาพร³

Somjit Saiboonlee¹, Prasart Nuangchalem², Wichian Sittiprapaporn³

บทคัดย่อ

การอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ เป็นทักษะทางภาษาด้านการรับรู้ที่มีความสำคัญของมนุษย์ เพราะสามารถพัฒนาส่งเสริมการคิด และการใช้สติปัญญาอย่างมีเหตุผล และมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน สูงขึ้น การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ(1) เพื่อพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานที่มีต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณภาพ (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถที่มีต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังทดลองใช้โปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่ (ประชาอุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 25 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) โปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (2) แบบทดสอบการอ่านจับใจความชนิดเลือกตอบ จำนวน 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (B) รายข้อตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.79 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 (3) แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ชนิดเลือกตอบจำนวน 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยาก (p) รายข้อตั้งแต่ 0.27 ถึง 0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อ

¹ นิลิตปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

¹ Master degree student, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Assoc. Prof. Dr., Faculty of Education, Mahasarakham University, Muang District, Mahasarakham 44000, Thailand.

³ Asst. Prof. Dr., Faculty of Medicine, Mahasarakham University, Muang District, Mahasarakham 44000, Thailand.

SS09518@gmail.com

ตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.68 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR-20) เท่ากับ 0.87 และ (4) แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.80 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมุติฐานใช้สถิติทดสอบวิลคอกซัน (The wilcoxon matched pairs signed ranks test)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยหลักการเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การดำเนินกิจกรรม ระยะเวลา สื่อ/อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดกิจกรรมโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน

2. นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียน หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสรุปโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม สามารถใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานได้ตามศักยภาพของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ต่อไป

คำสำคัญ: แนวคิดสมองเป็นฐาน, การอ่านจับใจความ, การคิดวิเคราะห์, เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

Abstract

Reading comprehension and analytical thinking are important language skills in terms of human beings because it can enhance thinking and using intelligences for considering reasonably and efficiently of what they are reading. The purpose of this research were to (1) develop of learning program through brain based learning affecting reading comprehension, analytical thinking, and attitude Thai learning for Prathomsuksa 3 students, (2) compare reading comprehension abilities, analytical thinking, and attitudes toward learning activities the program through brain-based learning. between before and after learning. The sample used in the research consisted of 25 Prathomsuksa 3 students at Banmaiprachaupathum School under office of Nakhonratchasima Primary Education Service Area Zone 4 in the second semester of the academic year 2014, obtained using the purposive sampling technique. The instruments used in the research were ; (1) learning program though brain based learning ; (2) a 30-item 3 multiple-choice test of reading for comprehension with discriminating power (B) ranging 0.24-0.79 and reliability of 0.90 ; (3) a 20-item 3 multiple-choice test of analytical thinking with difficulties (P) ranging 0.27-0.80, discriminating powers(r) ranging 0.22-0.68 and reliability (KR-20) of 0.87 ; (4) a 20 – item 5rating –scale inventory on attitudes toward,

learning activities with discriminating power ranging 0.34-0.80, and a reliability of 0.88. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation; and the Wilcoxon matched Pairs Signed rank test were employed for testing hypotheses.

The results of the research were as follows:

1. The development of learning program through brain based learning consisted of rationale, purpose, objectives, structure, activities, time, media/equipment and learning source, and assessment.

2. Students who learned through brain based learning showed gains in their reading comprehension abilities, analytical thinking, and attitudes toward learning activities from before learning at the .05 level of statistical significance.

In conclusion, the program through brain based learning activities could be used for students to have more reading comprehension, analytical thinking, and attitude towards Thai Learning. Therefore, teachers of Thai should important the program through brain based learning teaching model in teaching for students to achieve the course objectives in the future.

Keywords: brain-based Learning, reading comprehension, analytical thinking, attitude towards Thai learning

บทนำ

คนไทยมีภาษาเป็นของตนเองมาเป็นเวลานาน ภาษาไทยเป็นสิ่งที่แสดงเอกลักษณ์ของชาติ แสดงความเป็นชนชาติที่มีอารยธรรม เป็นเครื่องมือในการแสดงความรู้สึนึกคิด และแสวงหาความรู้ คนไทยจึงต้องอนุรักษ์ภาษาไทยไว้ให้คงอยู่อย่างมั่นคง ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการใช้ภาษาไทยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ความสามารถในการฟัง ความสามารถในการพูด ความสามารถในการอ่าน และความสามารถในการเขียน การอ่านถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการอ่านถือเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการ

ศึกษาค้นคว้า การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทุกกลุ่มวิชา คนจะเรียนรู้วิชาต่างๆ ได้ดีถ้าอ่านหนังสือได้ดี (สำลี รักสุทธี, 2553)

สภาพการเรียนรู้การสอนภาษาไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งเห็นได้จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในการประเมินระดับชาติ (NT) ปีการศึกษา 2555 พบว่านักเรียนได้คะแนนความสามารถด้านการอ่านเฉลี่ยร้อยละ 42.50 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4, 2554.) และจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่(ประชาอุปถัมภ์) ปีการศึกษา 2555 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 68.53 (โรงเรียน

บ้านใหม่(ประชาอุปถัมภ์), 2555) ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือร้อยละ 75 นอกจากนี้ผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสาม พุทธศักราช 2554 ในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ได้รับผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2554) จึงเป็นจุดอ่อนที่ต้องเน้นและได้รับการพัฒนา

ผลจากการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่สำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านต่ำคือครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเดิมๆ กิจกรรมการเรียนไม่หลากหลาย ทำให้การเรียนน่าเบื่อ นักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนไม่สร้างความสนใจ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการสอนอ่าน สอนคิดวิเคราะห์ ครูไม่สร้างกิจกรรมที่ก่อให้เกิดทักษะการคิดโดยการระบุเหตุผลให้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล (กรมวิชาการ, 2552) ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะการอ่านจับใจความ อ่านแล้วไม่เข้าใจ จับใจความไม่ได้ ไม่สามารถจับประเด็นจากเรื่องที่อ่านได้ แยกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นไม่ได้ ทำให้นักเรียนเบื่อการอ่าน ไม่มีนิสัยรักการอ่าน ขาดการกระตุ้น การส่งเสริมในเรื่องการอ่านจึงทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร จึงเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่างๆ การแก้ปัญหาดังกล่าว ครูควรปรับปรุงการสอนให้น่า สนใจ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยใช้สื่อใกล้ตัว ใช้กิจกรรมการสอนและสื่อที่หลากหลายเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเจตคติที่ดีต่อการอ่านซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านแล้วจะมีนิสัยรักการอ่านและชอบ

อ่านหนังสือซึ่ง ดิวอี้ อธิบายว่า เจตคติ ความสนใจ และประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (กรมวิชาการ, 2538 ; บันลือ พฤกษ์วัน, 2532) ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงจำเป็นที่จะต้องใช้กระบวนการวิจัยเข้ามาช่วยค้นหาคำตอบ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ สำหรับที่จะนำไปพัฒนาและหาแนวทาง แก้ไขปัญหาด้านการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะสมองเปรียบเสมือนเป็นเสาหลักการผู้บัญชาการของระบบประสาทส่วนกลางทั้งระบบ คอยควบคุมดูแลกิจกรรม การเคลื่อนไหว การรับรู้ ประสาทสัมผัสต่างๆ รวบรวมประมวลผล คัดเลือก เรียนรู้ การคิด อารมณ์ พฤติกรรม ฯลฯ สมองจึงมีการทำงานที่สัมพันธ์กันทั้งร่างกายและจิตใจ การจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงควรทำความเข้าใจการทำงานของสมอง ต้องให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงของวงจรสมอง จึงจะเกิดการเรียนรู้หากการจัดการเรียนรู้ขัดต่อการทำงานของสมองจะทำให้เกิดการเรียนรู้ไม่ได้เต็มตามศักยภาพ เช่น เมื่อข้อมูลเข้าสู่สมองเกิดการเรียนรู้เข้าสู่การคิดเป็นข้อมูลใหม่ แล้ววงจรข้อมูลนั้นจะคงอยู่ในสมอง เรียกว่าความจำ สิ่งจำได้หรือวงจรข้อมูลความรู้จะถูกนำไปใช้ในการคิดครั้งใหม่ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองในแต่ละช่วงวัย จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (กัญนิภา พรหมณไพ์ทักษ์, 2551) สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่าจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีทำงานของสมองแทนที่จะสอดคล้องกับอายุ ชั้นเรียนหรือห้องเรียนเพียงอย่างเดียวเพราะเด็กที่อายุ 8 ปีเท่ากันสมองอาจจะไม่เหมือนกันก็ได้ เราควร

ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพสมองในแต่ละช่วงวัยอย่างเหมาะสม จึงนำมาซึ่งกระบวนการและกระตุนการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีระดับสติปัญญาและวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงขึ้น สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นพลังขับเคลื่อนประเทศชาติไปสู่โลกอนาคตได้อย่างมีความสุขและมั่นคง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549) ส่วนหลักการจัดกิจกรรมโดยใช้สมองเป็นฐาน ได้แก่ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริงรู้จักฝึกฝนศึกษาค้นคว้าสร้างองค์ความรู้หรือผลงานโดยการร่วมคิดร่วมทำและยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนความสามารถหรือทักษะ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2550)

จากความสำคัญและปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงหาแนวทางแก้ไขโดยมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนให้สูงขึ้น เพื่อให้การจัดการเรียนประสบความสำเร็จ จึงสร้างและพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อ

การเรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังทดลองใช้โปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (The Single Group, Pre-test post-test Design)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่(ประชาอุปกัณฑ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวนนักเรียน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. โปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 คู่มือโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

- 1.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน จำนวน 8 แผน

2. เครื่องมือประเมินผลโปรแกรม

- 2.1 แบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

- 2.2 แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.3 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งช่วงวัดเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 20 ข้อ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 16 ชั่วโมง มีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบการอ่านจับใจความแบบทดสอบ การคิดวิเคราะห์ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียน ภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

2. ดำเนินการทดลอง ด้วยโปรแกรมการ เรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีต่อการอ่าน จับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการ เรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 แผนฯ ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาเรียน 16 ชั่วโมง

3. ทดสอบหลังเรียน หลังจากการเรียนรู้ เสร็จสิ้นลง ดำเนินการสอบด้วยแบบทดสอบ วัดการอ่านจับใจความ แบบทดสอบวัดการคิด วิเคราะห์ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษา ไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือสำหรับ การทดลอง มีรายละเอียดดังนี้

1. โปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมอง เป็นฐาน

1.1 นำคู่มือการใช้โปรแกรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีต่อการอ่านจับใจ ความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียน

ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมิน ความเหมาะสม โดยภาพรวมพบว่าความเหมาะสมของโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$)

1.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน นำแผนการจัดกิจกรรมโปรแกรม การเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีต่อการ อ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อ การเรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อ ประเมินความเหมาะสม โดยภาพรวมพบว่าความ เหมาะสมของแผนแผนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.45$)

2. ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ การอ่านจับใจความ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ หากค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ การอ่านจับใจความ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (B) รายข้อตั้งแต่ 0.24 - 0.79 มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

3. ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ การคิดวิเคราะห์ โดยหากค่าดัชนีความสอดคล้อง ของแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ (Index Congruence: IC) ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 พบว่ามีค่าความยาก (p) รายข้อ ตั้งแต่ 0.27 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อ ตั้งแต่ 0.22 - 0.68 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Method) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87

4. ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติ ต่อการเรียนภาษาไทย โดยหากค่าดัชนีความ สอดคล้องของแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษา ไทย (Index Congruence: IC) ตั้งแต่ 0.80 - 1.00

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.34 - 0.80 และหา ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลการทดสอบการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการทางสถิติทดสอบวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาการ พัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่ มีต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และ เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณภาพในการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรม โดยได้ยึดแนวทางในพัฒนาโปรแกรมของ อังร บัวศรี (2542: 8-9) ได้องค์ประกอบของโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ดังนี้ หลักการของโปรแกรม เป้าหมายของโปรแกรม จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและการดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 2 ผลการใช้โปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการทดสอบอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียน

ภาษาไทยระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ด้วยโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test) พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีคะแนนจากแบบทดสอบ และแบบวัดเจตคติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ในครั้งนี้ได้ศึกษาข้อมูลในการพัฒนาโปรแกรมจากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักการศึกษาต่างๆ นำมาบูรณาการและเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรม นอกจากนี้ยังนำแนวคิดในการการพัฒนาโปรแกรมของ จอยส์ และเวล (สุตารศ แจ่มเดชะศักดิ์, 2543) ซึ่งได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมว่า โปรแกรมต้องมีทฤษฎีรองรับ เมื่อพัฒนาโปรแกรมแล้วก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลายต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการใช้ในสถานการณ์จริงและนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไข ส่วนองค์ประกอบของโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานนั้น ได้ใช้แนวคิดของ คูเปอร์ และวอร์ดน อังอิงมาจากคูเปอร์ และวอร์ดน (Cooper and Worden. 1983) (อังร บัวศรี, 2542) มาใช้ในการกำหนดองค์ประกอบของโปรแกรม นอกจากนี้ยังได้รับการกลั่นกรอง

คุณภาพของโปรแกรม จากอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และยังได้ทดลองใช้โปรแกรม และปรับปรุงจนเป็นโปรแกรมฉบับที่สมบูรณ์ก่อนนำมาใช้กับกลุ่มทดลอง

2. ผลที่ได้จากการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยขออธิบายเปรียบเทียบแต่ละตัวแปรตาม ของโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ดังนี้

2.1 ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ ด้วยโปรแกรมเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานมีความ สามารถด้านการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในหลักการ โครงสร้าง เวลาเรียน และเอกสารพัฒนาการเรียนรู้ ตามหลักการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน และได้นำหลักการแนวคิดพื้นฐานการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานของเคน และเคน (Caine and Caine, 1989: Website) จำนวน 12 ข้อ มาประยุกต์ใช้กับขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานของเจนเซน (Jensen, 2000) มาใช้ในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนใช้สมองได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลโดยเน้นการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนสนใจ เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ

และจดจำ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย เช่น การร้องเพลง แสดงท่าทางประกอบ เล่นเกม และนำเข้าสู่บทเรียนด้วยสิ่งที่น่าสนใจ การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเป็นการสอนย้ำ ซ้ำทวน ด้วยกิจกรรมหลากหลาย โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบด้วยตนเองซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถาวร ซึ่งสอดคล้องกับนิติยา กระชัยกลาง (2551: 127-131) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความสามารถทางภาษาตามแนวคิดพัฒนาการและการเรียนรู้ที่สอดคล้องสมองของเด็กปฐมวัย จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ ความสามารถทางภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน หลังทดลองโดยใช้โปรแกรมสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และณัฐสุภางค์ ยิ่งสง่า (2550: 82-107) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการอ่านจับใจความภาษาไทย และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบวัฏจักรการเรียนรู้ นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีผลการอ่านจับใจความและการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ ด้วยโปรแกรมเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานใช้หลักการสำคัญ

ในชั้นฝึกทักษะของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่มมีการเคลื่อนไหว ฝึกการสังเกต การบันทึก การนำเสนอ การอ่าน การตั้งคำถาม ตอบคำถามและขั้นสรุปความรู้ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดโดยใช้การใช้แผนผังความคิดเป็นการฝึกให้ผู้เรียนใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนและสามารถจำได้เป็นความจำถาวร เพราะผู้เรียนใช้ความคิดในการจัดกระทำกับข้อมูลซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริงและการได้เห็นได้วาดภาพ เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนจำเนื้อหาความรู้ได้นาน (สุวิทย์ มูลคำ, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโฮก (Hoge. 2003: 3884-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรวบรวมผลของการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-based learning) กับการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนด้วยรูปแบบการสอนแบบสืบสวนด้วยการออกแบบเทคนิคเทคนิคการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติของสัตว์และพืช ซึ่งจากผลการทดลองคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

2.3 เจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีเจตคติต่อการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องจาก ผู้วิจัยเริ่มต้นจัดกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการสร้างความสนใจของนักเรียนให้เกิดความอยากรู้อยากเรียน ตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข เน้นการสอนแบบตั้งคำถาม เปิด

โอกาสให้เด็กได้ลอง ได้เลือกตามความถนัด เรียนรู้จากง่ายไปหายาก สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการเรียนรู้แบบกลุ่ม การจำลองสถานการณ์ (What if) เน้นให้เด็กได้ทำกิจกรรมและผลงานใช้จินตนาการและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ทฤษฎีการพัฒนาสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัย ศิลปะ ดนตรี กีฬา ควรมีการสอดแทรกหลักการของความเหมือน และหลักของความแตกต่าง (วิโรจน์ ลักขณาอดิศรต์, 2550) นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีการปรึกษาเพื่อน และสอบถามจากครูเมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจในเนื้อหาของกิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริง (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2550) สอดคล้องกับ สุภัชรา อวบน้ำ (2555: 75-76) ได้พัฒนาบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันโดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้สมองเป็นฐาน วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันโดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้สมองเป็นฐาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ฉวีวรรณ สีสม (2555: 106 -110) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานในหน่วยการเรียนรู้วิชาเคมีทั่วไปสำหรับนักศึกษาสถาบันพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีจิตวิทยาาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การเลือกข้อความ บทความ สารคดี หรือเรื่องสั้นที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาที่ใช้ในข้อความหรือเนื้อหา ควรเป็นภาษา

ที่สร้างสรรค์ ให้ความรู้สึกที่ดีแก่ผู้อ่านมีหลักในการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความหมายชัดเจนเหมาะสมกับระดับอายุ สื่อไปในทางบวกเช่น ความซื่อสัตย์ กตัญญู การเสียสละ ความยุติธรรม ฯลฯ

1.2 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนคือ 2 ชั่วโมง อาจไม่เพียงพอสำหรับจัดกิจกรรม เพราะกิจกรรมการฝึกทักษะต้องอาศัยการฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญคิดเป็น ทำเป็น ควรมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน

1.3 ครูควรมีการเสริมแรงให้กับนักเรียน โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อน และนักเรียนกลุ่มที่ไม่ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน ครูจะต้องให้ความสนใจและดูแลอย่างใกล้ชิด หาโอกาสยกย่องชมเชย ซึ่งจะทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น และเป็น การให้ความสำคัญและเพิ่มความมั่นใจให้นักเรียนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกต

ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถอ่านจับใจความ และการและความคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้นจากหลังเรียน แต่ผู้วิจัยก็ยังเห็นว่าระยะเวลาในการวิจัยมีระยเวลานาน้อยมาก ซึ่งถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมในเรื่องการอ่านจับใจความ และการคิดวิเคราะห์ ในระยะเวลาที่มากกว่า 16 ชั่วโมง

2.2 ผู้วิจัยได้ค้นพบว่า นอกจากความรู้ความสามารถทางการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยเพิ่มขึ้นจากหลังเรียนแล้ว นักเรียนยังมีพัฒนาการในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และมีพัฒนาการทางสังคมที่ดีขึ้นมาก เห็นได้จากการวางแผน การปรึกษากันในการอ่านเป็นกลุ่ม หรือการแสดงบทบาทสมมติ ยอมรับฟังความคิดเห็นกันมากขึ้น และสิ่งสังเกตเห็นได้ชัดอีกเรื่องคือ การรู้จักการช่วยเหลือกัน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมและน่าสนใจ และน่าจะมีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้แนวคิดสมองเป็นฐานมาใช้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แนวการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมองของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ชุมชนุสสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัญญา พรหมณพิทักษ์. (2551). การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง (BBL). วิชาการ. 11(4): 19-21 ; ตุลาคม-ธันวาคม.
- กรมวิชาการ. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ฉวีวรรณ สีสม. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานในหน่วยการเรียนรู้วิชาเคมีทั่วไปสำหรับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา. ปรียญญาณิพนธ์ กศ.ด. (วิทยาศาสตร์ศึกษา): มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: กรุงเทพมหานคร

- ณัฐสุภาวงศ์ ยิ่งสง่า. (2550). การเปรียบเทียบการอ่านจับใจความภาษาไทยและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน และการจัดกิจกรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยสารคาม: มหาสารคาม.
- อ๋ารง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เอรಾವัดนาการพิมพ์.
- นิตยา กระชับกลาง. (2555). การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความสามารถทางภาษาตามแนวคิดพัฒนาการ และการเรียนรู้ที่สอดคล้องสมองของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยสารคาม: มหาสารคาม.
- โรงเรียนบ้านใหม่(ประชาอุบลมภ์). (2555). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2555. นครราชสีมา: โรงเรียนบ้านใหม่(ประชาอุบลมภ์).
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2550). นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design. กรุงเทพฯ: ช้างทอง, 2550.
- วิโรจน์ ลักษณะอดิสร. (2550). การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กับ การสร้างเด็กเก่ง. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สุดาเรศ แจ่มเดชะศักดิ์. (2543). การพัฒนาโปรแกรมสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับเด็กวัยอนุบาลโดยใช้แนวการสอนแบบผูกเป็นเรื่องราว. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2548). กลยุทธ์การสอนคิดเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สุภัชรา อวบอ้วน. (2555). การพัฒนาบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันโดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้สมองเป็นฐาน วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา: นครราชสีมา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครราชสีมา เขต 4. (2555). รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555(NT). นครราชสีมา: เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครราชสีมา เขต 4.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 3 (พ.ศ.2554) โรงเรียนบ้านบ้านใหม่(ประชาอุบลมภ์). กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- ลาลี รักสุทธิ. (2553). สอนอย่างไรให้เด็กอ่านออกเขียนได้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- Caine, R. and Caine, G. (1989). 12 Principles for brain – based Learning. October 9, 2013, from <<http://www.nea.org/teachexperience /braik 030925.html>>

-
- Hoge, P. T. (2003). The Integration of brain-based learning and literacy acquisition,”
Dissertation Abstract International. 63(11): 3884-A ; May.
- Jensen, E. (2000). *brain – based Learning*. The United States of America, The Brain Store
Publishing.

อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน

A Scenario of Early Childhood Education in ASEAN Community Context

สวาสดิพร แสนคำ¹, สุวิมล โพธิ์กลิ่น², นพดล เจนอักษร³

Sawatdiporn Saenkum¹, Suwimon Phoglin², Nopadol Chenaksara³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน ด้วยระเบียบวิธีวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาปฐมวัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ระยะที่ 2 ศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน จากความสอดคล้องของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 21 คน รอบแรกเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยเครื่องมือการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง และรอบที่ 2 เป็นการสอบถามความเห็นด้วยแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์เพื่อหา คำมัธยฐาน ฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เป็นรายด้านและรายข้อและระยะที่ 3 การนำเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนด้วยการประชุมพิจารณา

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ภาครัฐ ได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัยเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ การส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลาน มีมาตรการพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา เตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาอาเซียน และ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน

อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน มีแนวโน้มความเป็นไปได้ใน ระดับมากที่สุด และระดับมาก จำนวน 12 ด้าน ซึ่งมีแนวโน้มความเป็น ไปได้ในระดับมากที่สุด จำนวน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² ประธานกรรมการที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ กรรมการที่ปรึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม

9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) ด้านหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย 3) ด้านปรัชญา /วิสัยทัศน์ การจัดการศึกษาปฐมวัย 4) ด้านจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย 5) ด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 6) ด้านการจัดประสบการณ์ 7) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ9) ด้านบทบาทพ่อแม่ผู้ปกครอง ส่วนที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประเมินพัฒนาการ 2) ด้านบทบาทครูผู้สอน และ3) ด้านคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน

การนำเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน ด้วยการประชาสัมพันธ์ ผู้เข้าร่วมประชาสัมพันธ์เห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนมีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด และระดับมากทุกด้าน และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมควรจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาระดับปฐมวัย

คำสำคัญ: อนาคตภาพ การจัดการศึกษา ปฐมวัย ประชาคมอาเซียน

Abstract

The research aimed to study and propose the scenario of early childhood education in ASEAN community context by Using Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR). The research consisted of three phases. Phase one studied current conditions in preparing the early childhood education management; phase two studied the scenario of early childhood education in ASEAN community context based on the congruence of 21 experts' perspectives. In the first round, an in-depth interview was conducted by a semi-structured interview format. In the second round, an opinion was asked by a five-point rating scale. Quantitative data were analyzed using median, mode and inter- quartile range. Phase three presented the scenario of early childhood education in ASEAN community context for public hearing.

The research findings were as follows:

1. As for the current conditions for the preparation of the early childhood education management for the entry into ASEAN Community, the state had set the following policies: enhancing roles and strengthening the family in children's learning development, development and preparation of children's readiness before the primary education. In addition, those concerned have to be well prepared in English and languages of the neighboring countries.

2. The scenario of early childhood education in ASEAN community context had a maximum possibility and a high possibility in 12 aspects. The maximum possibility was found in 9 aspects: 1) Theories on Early childhood provision; 2) Principles for early child-

hood provision; 3) Philosophy and vision of early childhood education; 4) Purpose of early childhood provision; 5) Early childhood curriculum; 6) Experience based provision; 7) Media and learning sources; 8) Preparation for suitable learning atmosphere and the environment; and 9) Roles of parents and guardians. A high possibility was found in three aspects: 1) Developmental evaluation; 2) Role of teachers and the characteristic of early childhood child in the ASEAN context, and 3) Characteristics of the early children in the ASEAN context.

3. The results from public hearing of the scenario of early childhood education in ASEAN community context showed that the participants agreed with the experts on the issues of the educational management in the ASEAN context in that the possibility was maximum and high in all aspects. They also suggested that the curriculum for the early children in ASEAN should be designed and developed.

Keywords: The scenario, early childhood, ASEAN community

บทนำ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) กำเนิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกันในภูมิภาคอ้างว้างซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทาง การเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกินคืออยู่ดี บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก การรวมตัวเป็นประชาคมของอาเซียนภายใต้คำขวัญ“วิสัยทัศน์เดียว เอกลักษณะเดียว ประชาคมเดียว” ทำให้ประเทศต่างๆ ในอาเซียนรวมทั้งประเทศไทยต้องเร่งเตรียมความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพประชาชนเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายในเดือนธันวาคมปี พ.ศ. 2558 (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2554: 4-5)

การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนให้ปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน การศึกษาจะ

เป็นกลไกสำคัญในการนำพัฒนาอาเซียนให้บรรลุวิสัยทัศน์อาเซียนในปี ค.ศ. 2020 ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ โดยเฉพาะการปลูกฝังค่านิยม แนวความคิด ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเศรษฐกิจโลก การศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียน 3 เสาหลัก ได้แก่ 1) บทบาทการศึกษาต่อเสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง 2) บทบาทการศึกษาต่อเสาหลักด้านเศรษฐกิจ และ 3) บทบาทการศึกษาต่อเสาหลักด้านสังคมวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556: 187-188)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฐมวัยเพราะเป็นช่วงวัยสำคัญในการวางรากฐานของการพัฒนาชีวิตทั้งปวง และเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศต่อไปซึ่งเด็กปฐมวัยเป็นอนาคตของชาติที่จะต้องเป็นประชาชนของอาเซียน ต้องมีความเท่าเทียมเสมอภาคกัน

สามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อสร้างอนาคตของประชาคมอาเซียนให้มีความมั่นคงอย่างยั่งยืน (ราชกิจจานุเบกษา, 2553: 5)

จากเหตุผลความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่สำคัญและจำเป็นที่จะเตรียมความพร้อมการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นและเป็นพื้นฐานที่จะสร้างประชาชนของประเทศให้เป็นประชาชนของอาเซียนในอนาคตที่ดีมีคุณภาพ จึงได้ศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนขึ้นมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ

การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน การเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาปฐมวัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การวิจัยระยะที่ 2 ศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนด้วยการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research)

การวิจัยระยะที่ 3 การนำเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนด้วยการประชาพิจารณ์

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวม

ข้อมูลในครั้ง ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชนิด คือ

1. แบบสัมภาษณ์ (รอบที่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structure Interview)

2. แบบสอบถาม (รอบที่ 2) แบบสอบถามสร้างขึ้นจากผลของการสังเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในข้อ 1 แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วงคะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล (รอบที่ 1) จากแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง Semi-Structure Interview) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา จัดกลุ่มข้อความนำเสนอผลที่ได้ในรูปความถี่แต่ละแนวโน้มน และ ความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (รอบที่ 2) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นรายข้อกระทง เพื่อพิจารณาเลือกแนวโน้มนที่เป็นไปได้ในระดับมากขึ้นไป และ มีความสอดคล้องกันระหว่างความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปของตารางและความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาปฐมวัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนพบว่า ภาครัฐได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยการเตรียมความพร้อมตั้งแต่คนที่จะเป็นพ่อแม่ ส่งเสริมสนับสนุนผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วม ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้เลี้ยงดู และผู้เกี่ยวข้องกับผู้เด็กปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจ

และตระหนักถึงความสำคัญของการเลี้ยงดู การสร้างประสบการณ์ การส่งเสริมและสนับสนุน ให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้เต็มศักยภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษ ที่เป็นภาษาอาเซียน และ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมเข้าสู่การเป็นพลเมืองของประชาคมอาเซียนต่อไป

2. ผลการศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนมีความ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากขึ้นไป ประกอบด้วย 12 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ได้แก่ แนวคิดการมีส่วนร่วม (Participate) จากพ่อแม่ผู้ปกครองชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แนวคิดการสร้างเจตคติที่ดี แนวคิดให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ แนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวผู้เรียน (Constructivism) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ แนวคิดจิตปัญญาพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เน้นเรื่องของสุนทรียะสุนทนาพูดคุยแสดงความคิดเห็นความใกล้ชิด ความรักความอ่อนโยนที่มีต่อกันแนวคิดเกี่ยวกับการเล่น แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence) แนวคิดเกี่ยวกับสมองเพื่อการเรียนรู้ (Brain Based Learning) แนวคิดทฤษฎีมอนเตสซอรี (Montessori) และทฤษฎีของบอนเฟรนเบนเนอร์ ในการจัดบริบทสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

2.2 ด้านหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เด็กทุกคนมีสิทธิมีความเสมอภาคที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุก

ประเภทและทุกคน หลักการมีส่วนร่วมพัฒนาเด็กโดยผ่านครอบครัวอบรมเลี้ยงดูและประสานความร่วมมือระหว่างบ้านชุมชนและสถานศึกษา ในการพัฒนาเด็กที่เด็กอาศัยอยู่ และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากได้แก่ หลักการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้พัฒนาการเด็กโดยองค์รวมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและบริบทที่เด็กอาศัยอยู่ หลักการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองที่มีความหมายต่อชีวิตผ่านการเล่นด้วยประสาทสัมผัสทั้งหก สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา ที่หลากหลายในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข หลักการโรงเรียนแห่งการเรียนรู้สร้างเสริมความเป็นอัตลักษณ์/เอกลักษณ์และอนุรักษ์วัฒนธรรมของประเทศตนเองและประเทศสมาชิกอาเซียน มีจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ เสริมสร้างความสมานฉันท์ และ หลักการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

2.3 ด้านปรัชญา /วิสัยทัศน์ การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านปรัชญา มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ จัดการศึกษาปฐมวัยภายใต้บริบท สังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทร และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ พัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เรียนรู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ เจริญเติบโตเต็มศักยภาพ รู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี เป็นคนดีคนเก่ง ปรับตัวอยู่ในสังคมกับคนอื่นและพร้อมที่จะอยู่ในสังคมนานาชาติได้อย่างมีความสุข และจัดการศึกษาปฐมวัยบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ

ด้านวิสัยทัศน์ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด เตรียมความพร้อมทักษะชีวิต

วัย จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่มวางแผน ตัดสินใจ สำรวจ สังเกต สืบเสาะ สืบค้น ทดลอง ลงมือปฏิบัติจริงคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองและนำเสนอผลงานได้ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ท้าทาย สนุกสนานผสมผสานความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นอยู่ การดำรงชีวิตในประเทศอาเซียนที่เหมาะสมกับวัยสอดแทรกเข้าไปในหน่วยการจัดประสบการณ์ และจัดประสบการณ์ใช้ภาษาแม่ให้เข้มแข็งก่อนที่จะใช้ภาษาอื่นเน้นการสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอาเซียน (อังกฤษ) และภาษาประเทศเพื่อนบ้านด้วยวิธีที่เป็นธรรมชาติหลากหลายสนุกสนาน เหมาะสมกับวัยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.7 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สื่อของจริงที่เป็นรูปธรรมมีความชัดเจนมีเหตุผลที่หลากหลาย สัมผัสได้ ส่งเสริมกระบวนการคิด การแก้ปัญหาสอดคล้องกับความสนใจและต้องการตามจิตวิทยาของเด็กปฐมวัย สื่อหนังสือนิทานประกอบภาพที่มีเนื้อเรื่องที่ส่งเสริมการสร้างเจตคติ/ทัศนคติที่ดี การอยู่ร่วมกันทางสังคมของแต่ละชาติในอาเซียน และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ สื่อของจริงหรือจำลองและเป็นรูปภาพศิลปะวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละชาติในอาเซียน สื่อมัลติมีเดีย วิดีทัศน์ สื่อเคลื่อนไหวให้เห็นได้หลายมิติผลิตจำลองของจริงและให้เห็นวิถีชีวิตวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของประชากรในอาเซียน สื่อและแหล่งเรียนรู้ปฐมภูมิห้องอาเซียนศูนย์อาเซียนศึกษาหรือพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับอาเซียน (ASEAN Learning Museum) สื่อเทคโนโลยี (ICT) ที่สามารถสื่อสารได้สองทางระหว่างผู้ใช้กับอุปกรณ์ (Interactive) และแหล่งเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อการเชื่อมต่อห้องเรียนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (Classroom Connectivity)

2.8 ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดได้แก่ จัดป้ายนิทรรศการป้ายนิเทศประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้พ่อแม่ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เรียนรู้ จัดบรรยากาศสภาพสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนเสมือนบ้าน มีวัฒนธรรมชาติ สะอาด อากาศสดชื่นถ่ายเทสะดวกปลอดภัยทั้งในด้านจิตใจกายภาพลดโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุต่างๆ จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสอดคล้องกับเรื่องที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่อบอุ่นผ่อนคลายยืดหยุ่นครูแสดงการยอมรับในความสามารถของเด็ก และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมจัดให้มีมุมอาเซียนเนื้อหาองค์ความรู้สอดคล้องเกี่ยวกับด้านการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของแต่ละประเทศที่เหมาะสมกับวัยภายในห้องเรียนปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์

2.9 ด้านการประเมินพัฒนาการ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ การประเมินพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาแบบองค์รวมเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มเชิงประจักษ์ตามสภาพจริง การประเมินพฤติกรรมเด็กพัฒนาการด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ ด้านเจตคติ ความสามารถทางสังคม การยอมรับและการให้เกียรติผู้อื่น การประเมินโดยมีส่วนร่วมระหว่างครูกับพ่อแม่ผู้ปกครองด้วยวิธีที่หลากหลายต่อเนื่อง การประเมินตามสภาพจริงการสัมภาษณ์ พูดคุยสนทนาจากผลงานหรือชิ้นงานของเด็กใช้สื่อสิ่งบันทึกภาพผลงานพฤติกรรมเด็กและการใช้แฟ้มสะสมผลงานที่ส่งผ่านระบบคอมพิวเตอร์ (Portfolio Electronic) การประเมินความเข้มแข็งด้านเจตคติทัศนคติที่ดีกับต่อวัฒนธรรมของประเทศตัวเองและประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน และ การประเมินทักษะพื้น

ฐานการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาแม่ และ เจตคติที่ดี ต่อภาษาภาษาอาเซียน (ภาษาอังกฤษ) และภาษาประเทศเพื่อนบ้าน

2.10 ด้านบทบาทพ่อแม่ผู้ปกครอง มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด เป็นครูคนแรกเป็นต้นแบบที่ดีมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กสร้างการเรียนรู้องค์ความรู้ให้เด็กค้นพบตนเองปลูกฝังทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม วัฒนธรรมประเพณีของตนเองและอาเซียน มีคุณธรรมจริยธรรมให้เกียรติผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างหลากหลาย และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) สร้างความรู้ความเข้าใจพัฒนาพ่อแม่ผู้ปกครองกับครูผู้สอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมมือกันผลิตสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ พ่อแม่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พาเด็กไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ มีเครือข่าย (Social Network) พ่อแม่ผู้ปกครองหลากหลายรูปแบบช่วยเหลือเกื้อหนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน พ่อแม่ผู้ปกครองเปิดใจกว้างอย่างเต็มที่ที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับครูผู้สอน ติดต่อกันสื่อสารพูดคุยเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยมีจุดหมายเดียวกัน

2.11 ด้านบทบาทของครูผู้สอนปฐมวัย มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ ครูมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูที่แท้จริง ครูมีความแม่นยำเข้าใจเนื้อหาวางแผนออกแบบการสอนเตรียมสื่อวิเคราะห์สื่อเลือกใช้สื่อที่หลากหลายเหมาะสมกับความสนใจความต้องการตามจิตวิทยาของเด็ก ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนภูมิใจในชาติของตนและความเป็นประชาคมอาเซียน ครูเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์เป็นนักประสานทำงาน

ร่วมกับทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ ครูทรงภูมิรู้แสวงหาความรู้มีความรู้ความสามารถปรับตัวเองให้ทันเหตุการณ์รู้เท่าทันสื่อ และมีทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเสมอ ครูเป็นคนที่มีความสุขกายสุขภาพจิตมีความคิดที่ดี มีค่านิยมอย่างเดียวกับที่สอนเด็ก ครูเป็นนักจัดการความรู้และครูมีทักษะเชี่ยวชาญ ในการสังเกตสร้างและใช้สื่อเครื่องมือการประเมินพัฒนาการของเด็กได้ด้วยตัวเองได้อย่างแม่นยำ

2.12 ด้านคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ประกอบด้วย

ด้านความรู้ ได้แก่ มีความรู้เกี่ยวกับตนเอง ประเทศ วัฒนธรรมของตนเอง และบุคคลอื่นที่อยู่ใกล้ซิด รู้จักสร้างความรู้และจัดการความรู้ด้วยตนเอง

ด้านทักษะและกระบวนการ ได้แก่ มีทักษะการใช้ภาษาและสื่อสาร มีนิสัยรักการอ่าน มีทักษะการสร้างสุขนิสัยและการดูแลสุขภาพร่างกายที่ดี มีทักษะชีวิต มีทักษะกระบวนการทำงานพึ่งพาตนเองได้ ทำงานร่วมมือกับคนอื่นช่วยเหลือเกื้อกูล และทักษะการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี มีทักษะกระบวนการทางสังคม มีทักษะเรียนรู้และยอมรับความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม มีทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ดีฝึกการค้นคว้าอย่างกระตือรือร้น มีจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สืบค้นข้อมูลและสรุปข้อมูลนำเสนอได้

ด้านเจตคติ ได้แก่ มีคุณธรรมดีประจำตัว คิดเชิงบวก สุภาพอ่อนโยนอ่อนน้อมถ่อมตน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน รอคอย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีจิตสาธารณะต่อสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าต่ออาชีพที่สุจริต

3. การนำเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน ด้วยการประชาพิจารณ์ ผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์เห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด และระดับมากทุกด้าน ทุกข้อ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ควรมีการจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาระดับปฐมวัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยพบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

ด้านหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่าหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้มากที่สุดคือเด็กทุกคนมีสิทธิมีความเสมอภาคที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภททุกคน และหลักการมีส่วนร่วมพัฒนาเด็กโดยผ่านครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะเป็นเป้าหมายและกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาในระดับนี้ให้มีความชัดเจน จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างแนวคิดทฤษฎีสู่การปฏิบัติโดยกำกับการปฏิบัติให้ปฏิบัติตามหลักการแนวคิดทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนซึ่ง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2547: 5-6) ได้ยึดหลักการศึกษาดูแลจัดการศึกษาปฐมวัย เช่น หลักการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หลักความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก และสอดคล้องกับ Billman & Sherman (1996: 216-217) ที่กล่าวถึงหลักการควรมีรากฐานบนความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการเด็ก และควรส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสำหรับเด็ก และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน (2550: 9-10) ได้ระบุถึงหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ 5 หลักการด้วยกันคือ 1) หลักการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม 2) หลักการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ 3) หลักการเสริมสร้างความเป็นชาติไทยที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม 4) หลักความร่วมมือโดยครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา 5) หลักแห่งความสอดคล้อง

ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดคือเตรียมความพร้อมทักษะชีวิตเด็กปฐมวัยให้มีความอดทน รับผิดชอบ มีวินัย เคารพกฎกติกา มีเจตคติที่ดีตนเองและเรียนรู้อยู่ในสังคมร่วมกับคนอื่นยอมรับความแตกต่าง รู้จักวิธีแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัยอย่างสันติวิธี ซึ่งวิสัยทัศน์เป็นการสร้างภาพความสำเร็จที่มุ่งหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนในอนาคตบนพื้นฐานความจริงที่เป็นไปได้ เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทาง หรือเป้าหมายความสำเร็จตามความต้องการที่จะต้องการให้การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นไปอย่างมีระบบ มีเหตุผล เปรียบเสมือนเสาหลักในการดำเนินงาน หากเรามีวิสัยทัศน์และยึดเป็นแนวทางในการดำเนินงานแล้วก็จะเท่ากับว่าเราประสบความสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: 17-19) ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 คือ ในปี พ.ศ. 2559 เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับและมีการพัฒนาที่ดี และเหมาะสมอย่างรอบด้าน อย่างสมดุล เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งเรียนรู้ด้วยความสุข เติบโตตามวัยอย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กในระยะต่อไป และสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541: 174-186) ได้เสนอ วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2560 ด้านการศึกษาไทยที่พึงปรารถนาที่จะนำพาให้ประเทศก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ด้านหลักสูตร ที่ใช้ในการจัดการเรียนการ

สอนทุกระดับในยุคโลกาภิวัตน์ ประเทศของเราต้องติดต่อกับปฏิสัมพันธ์และแข่งขันประเทศต่างๆ ทั่วโลก เราจำเป็นต้องเข้าใจถึงความเป็นสากล เพราะทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องแนวคิด วัฒนธรรม ประเพณีและอื่นๆ ของประเทศต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้เราเข้าใจและสามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ Bredekamp and Copple (1997: 20-21) ได้เสนอแนะการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศสหรัฐอเมริกา เพิ่มเติม คือหลักสูตรควรส่งเสริมพัฒนาการด้านความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการ ทักษะ และควรส่งเสริมนำไปสู่การปฏิบัติ และการแสวงหาคำรู้ใหม่

ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ สื่อควรเป็นของจริงหรือจำลองและเป็นรูปภาพศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละชาติในอาเซียน สื่อมีลิตมีเดียวีดิทัศน์สื่อเคลื่อนไหวให้เห็นได้หลายมิติผลผลิตจำลองของจริงและให้เห็นวิถีชีวิตวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของประชากรในอาเซียน สื่อและแหล่งเรียนรู้ปฐมภูมิห้องอาเซียน ศูนย์อาเซียนศึกษาหรือพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับอาเซียน (ASEAN Learning Museum) สื่อเทคโนโลยี (ICT) ที่สามารถสื่อสารได้สองทางระหว่างผู้ใช้กับอุปกรณ์ (Interactive) และแหล่งเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อการเชื่อมต่อห้องเรียนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (Classroom Connectivity) ทั้งนี้เนื่องจากสื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้สอนไปยังเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงทำให้สิ่งที่เรียนนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เข้าใจง่ายเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง สอดคล้องกับการขับเคลื่อนการดำเนินการด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558

กระทรวงศึกษาธิการ (2554: ออนไลน์) ได้กำหนดทิศทางในการดำเนินการทางการศึกษาเพื่อการเข้าสู่เป็นประชาคมอาเซียน มีการแลกเปลี่ยน ICT เพราะจะต้องเชื่อมโยงกันได้ภายในประเทศประชาคมอาเซียน รวมทั้งพัฒนาห้องเรียนแห่งอนาคต(The Global Class) ซึ่งเป็นห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับสำนักงานสภาพการศึกษ (2554: 99-104) ได้เสนอแนะเชิงนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาและศูนย์ให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียนและประเทศสมาชิก ที่รองรับและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและประชาชนทั่วไป

ด้านบทบาทของครูผู้สอนปฐมวัย ครูควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ภูมิใจในชาติของตนและความเป็นประชาคมอาเซียน ครูทรงภูมิรู้แสวงหาคำรู้มีความรู้ความสามารถปรับตัวเองให้ทันเหตุการณ์รู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีองค์ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงและมีทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีอิทธิพลในการจัดการกระบวนการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 5-9) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูในประชาคมอาเซียนและ ตัวชี้วัดคุณภาพครู ประกอบด้วย 1) ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2) ครูสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร 3) ครูใช้หนังสือตำราเรียนและสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้ 4) ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการเผยแพร่ผลงานทั้งระบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์

(Offline) 5) ครูใช้เทคนิคและวิธีสอนที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ 6) ครูสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในประเทศและในกลุ่มประชาคมอาเซียน และ 7) ครูใช้ประสบการณ์การวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2554: 10-20) ได้กล่าวถึงครูเพื่อศิษย์ วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก (Facilitate) การเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ หรือปฏิบัติแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดภายในใจและสมองของตน และมีทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ด้านคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะและกระบวนการ และ 3) ด้านเจตคติ ซึ่งเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัยไทยเมื่อถึงอายุนั้น ๆ คุณลักษณะแต่ละวัยอาจจะเกิดขึ้นมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ที่ได้รับ สอดคล้องกับ สุมน อมรวิวัฒน์ (2551: 148-149) ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวโน้มในอนาคต การพัฒนาเด็กตามแนวทางโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (A World Fit For Children) พ.ศ. 2550-2559 โดยสรุปคุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์คือ มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีทักษะการคิด มีค่านิยมและเจตคติที่ถูกต้องในการเตรียมตนหรือเตรียมประกอบอาชีพ รู้จักปกป้องสิทธิตนและเคารพสิทธิของผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมในวัฒนธรรมที่หลากหลายและใฝ่สันติ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 5-9) ได้ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสู่

ประชาคมอาเซียน ด้านคุณลักษณะเด็กไทยของเด็กไทยที่จะพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน คือ 1) ด้านความรู้ มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม 2) ด้านทักษะ/กระบวนการ คือมีทักษะการสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษและภาษาประเทศในอาเซียน) อีกอย่างน้อย 1 ภาษา มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบต่อสังคม เศรษฐกิจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน และ 3) ด้านเจตคติ มีความภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน และยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา และสอดคล้องกับสุรินทร์ พิศสุวรรณ (2555: 167-168) ได้กล่าวไว้ อาเซียนรู้ไว้ได้เปรียบแน่ ระบบการศึกษาต้องมีประสิทธิภาพ ต้องสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้เด็ก ๆ ให้มีความสามารถ ที่หลากหลาย สามารถปรับตัวได้ เอาตัวรอดได้ตลอดชีวิต โลกยุคอาเซียนยุคโลกาภิวัตน์ มนุษย์แต่ละคนต้องเป็น Multi Functional คือต้องทำได้หลาย ๆ อย่างสิ่งที่เราต้องการคือทักษะการคิด การวิเคราะห์ การให้เหตุผล การสังเคราะห์ ข้อมูลเพื่อที่จะสามารถปรับตัวในชีวิตได้ตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยทุกระดับควรกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน มีแผนแม่บทที่ชัดเจน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่ให้ได้จริง ๆ และควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎี หลักการปรัชญา / วิสัยทัศน์ และจุดหมาย ของการจัดการ

ศึกษาปฐมวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารการจัด

ศึกษาปฐมวัยในประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบ

และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตร

อาเซียนศึกษาระดับปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- เกียรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). มองฝันวันข้างหน้า: วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2560. กรุงเทพฯ: บริษัท ชัคเชส มีเดีย จำกัด.
- พิณสุดา สิริธวัชศรี. (2553). รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553,” (2553). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 127 ตอนที่ 45 ก. หน้า 3.
- วิจารณ์ พานิช. (2554). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ลาดดา พับลิเคชั่น จำกัด.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2556). 120 ปี กระทรวงศึกษาธิการกับการศึกษาไทย. เอกสารวันคล้ายวันสถาปนากระทรวงศึกษาธิการ 1 เมษายน 2556.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2554). นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2555. จาก <http://www.moe.go.th>
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การศึกษา: การสร้างประชาคมอาเซียน 2558. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2555. จาก www.bic.moe.go.th/www.asean.moe.go.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรม. (2554). แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรม. (2554). ก้าวสู่อาเซียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรม. (2550). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรม. (2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรม. (2547). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5ปี). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กรม. (2554). การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนัก
เรื่องการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กรม. (2550). นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5
ปี). กรุงเทพมหานคร: วี ที ซี คอมมิว นิเคชั่น.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2551). รวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน.
กรุงเทพฯ: สาราเด็ก.
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2555). อาเซียนรู้ไว้ ได้เปรียบแน่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่งจำกัด.
- Billman, J & Sherman, J.A. (1996). Observation and Participation in Early Childhood
Setting: A Practicum Guide. Toronto: Allyn and Bacon.
- Bredkamp, S. & Copple, C. (1997). Developmentally Appropriate Practice in Early
Programs(Revised edition). Washington, DC:NAEYC.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการทำงานเป็นทีม เรื่อง Love Our Environment ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ แบบ CIRC กับแบบ SQ4R

Comparisons of Learning Achievement of our Environment Reading Comprehension and Teamwork English of Pratomsuksa Six Students between Cooperative learning Activities CIRC Learning Approach and SQ4R Learning Approach

สุพรรณิ ไกยเดช¹, กันยารัตน์ สอนสุภาพ², อนูวัต ชัยเกียรติธรรม³
Supanee Kaiyadet¹, Kanyarat Sonsupap², Anuwat Chaikiattidham³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC กับแบบ SQ4R เรื่อง Love Our Environment วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC กับแบบ SQ4R เรื่อง Love Our Environment วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ แบบ CIRC กับแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากโรงเรียนนามนราษฎร์สงเคราะห์ จำนวน 56 คน จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 28 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) โดยนักเรียนห้องที่ 1 เรียนแบบ CIRC และนักเรียนห้องที่ 2 เรียนแบบ SQ4R เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ CIRC มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.59 – 4.73 และแบบ SQ4R มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.58 – 4.75 รูปแบบละ 8 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.27 – 0.73 มี

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ M. Ed. Condidate in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Lecturer Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.40 – 0.87 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Lovett) เท่ากับ 0.85 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.40 – 0.67 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.27 – 0.87 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR-20) เท่ากับ 0.94 และแบบประเมินการทำงานเป็นทีมวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.24 – 0.80 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และแบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.08/ 78.05 และ 84.89/81.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ตามลำดับ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และแบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6273 และ 0.6848 ตามลำดับ
3. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ แบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการทำงานเป็นทีม สูงกว่าแบบ CIRC อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การอ่านเพื่อความเข้าใจ, การทำงานเป็นทีม, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ SQ4R

Abstract

This research aims to, firstly, develop plans and collaborative learning activities employing the concepts of CIRC and SQ4R on a topic “Love Our Environment” in English subject for students in Grade 6 with an effective basis of 75/75. Secondly, the research aims to study the effectiveness index of the plan for collaborative learning activities using CIRC and SQ4R on a topic “Love Our Environment” in English subject for students in Grade 6. And thirdly, it aims to compare student’s academic, reading comprehension, and working as a team achievements derived from collaborative learning activities using CIRC and SQ4R participated by 56 students from 2 classes (28 each). They were obtained using the cluster random sampling. The tools used in this research include, firstly, the plan for CIRC collaborative learning activities, and plan for SQ4R collaborative learning activities on a topic “Love Our Environment” for Grade 6, each type consists of 8 plans with 2-hour length. Secondly, the achievement test for English subject topic “Love Our Environment” for Grade 6 students; it is a test of 20 multiple choice questions with 4 options, and each question

having difficulty level ranging from 0.27 – 0.73, discrimination power ranging from 0.40 to 0.87 with total edition confidence (Lovett) equal to 0.85. Thirdly, a measure of reading comprehension capability test for Grade 6 students in “Love Our Environment”; it consists for 30 multiple choice questions with 4 options. Fourthly having difficulty level ranging from 0.40 to 0.67, the discrimination power ranging from 0.27 to 0.87, and the total edition confidence (KR-20) equal to 0.94. Teamwork assessment for the English subject of Grade 6 students; it consists of 20 items having discrimination power ranging from 0.24 to 0.80, and the total edition confidence by alpha coefficient (α Coefficient) of Cronbach equal to 0.91. Statistics used for data analysis are mean, standard deviation and Multivariate Analysis of Variance. (MANOVA)

The results are as follows:

1. The plans for CIRC and SQ4R collaborative learning activities for Grade 6 are as effective as 80.08/78.05 and 84.89/81.45 respectively.
2. The plans for CIRC and SQ4R collaborative learning activities for Grade 6 have the effectiveness index of 0.6273 and 0.6848 respectively.
3. Students in each type of activities (CIRC and SQ4R) have different academic, reading comprehension, and working as a team achievements at .01 and this is statistically significant.

Keywords: Learning Achievement, Reading Comprehension, Scientific Teamwork English, Cooperative learning Activities, CIRC Learning Approach, SQ4R Learning Approach.

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์วิชาภาษาอังกฤษนับว่าเป็นวิชาที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการเสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการสื่อสาร ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวางรากฐานในการเรียนรู้ การเรียนภาษาอังกฤษไม่คอยประสบความสำเร็จเท่าที่ควรโดยเฉพาะในระดับช่วงชั้นที่ 1 ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนการสอนประสบกับ

ปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาเกี่ยวกับผู้สอนที่ยึด วิธีการสอนแบบเดิม ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่ไม่รู้คุณค่าว่าจะเรียนภาษา อังกฤษไปทำไม ปัญหาเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนที่ล้าสมัย (ปิยะภรณ์ ชัยสงค์. 2552: 18) ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของประชากรโลกในปัจจุบัน เนื่องจากตำราและข่าวสารซึ่งผ่านทางสื่อต่างๆ มักจะตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ซึ่งทักษะการอ่านเป็นทักษะที่นักเรียนต้องใช้มากที่สุดทักษะ การอ่านจะช่วยส่งเสริมความรู้ความคิดของคนเราให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (จิตติภาณจน์ จันทรสุมบดี.

2554: 79) การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจมีสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน หลักสูตร และนักเรียน ซึ่งปัญหาที่สำคัญมาก คือ ครูผู้สอนที่จะต้องรู้เทคนิคและจิตวิทยาในการสอน ส่วนปัญหาที่พบบ่อยในการเรียนของนักเรียน คือ จำคำศัพท์ที่เรียนแล้วไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนำมาใช้ในสถานการณ์ต่างๆ นักเรียนไม่สามารถนึกคำนั้นได้ มีความยากในการหาคำ ที่ถูกต้องมาใช้บรรยายสิ่งที่ตนต้องการพูด และมีปัญหาในการเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านหรือสิ่งที่ได้ยิน (ศศิโสภณา แสงกมล, 2554: 36)

จากสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนยังขาดทักษะในการอ่านการทำความเข้าใจในเนื้อหาของเรื่องที่อ่านและยังขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะแก้ปัญหาโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC (co-operative intergrade reading and composition) ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1) กิจกรรมพื้นฐานด้านอ่านและการเขียน (basic relate activities) 2) การดำเนินการสอนของครู (direct instruction) 3) การบูรณาการการอ่านและการเขียน (integrated reading and composition) (วัชรวิภา เล่าเรียนดี. 2548: 178) และเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อีกวิธีหนึ่งมาเปรียบเทียบกัน คือ การจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ SQ4R ซึ่งเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนนั้นให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่างๆ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านทั้งสั้น เช่น ขึ้นสำรวจ เป็นการดูแบบผ่านไปอย่างรวดเร็ว กวาดสายตาเพื่อดูข้อมูลกว้างๆ ของบทอ่านเพื่อสำรวจชื่อเรื่อง สารบัญ คำนำ ข้อมูลเพิ่มเติมต่างๆ หลังจากนั้นสำรวจเป้าหมายของผู้เขียน และในขณะที่

เดียวกันก็เป็นการ จับใจความสำคัญอย่างคร่าวๆ และดูหัวข้อย่อย ในแต่ละบท รวมถึงคำถามและสรุปใจความท้ายบท แล้วนำไปตั้งคำถาม ซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญในบทอ่าน โดยคำถามที่ถามนั้นได้แก่ใคร อะไร ทำไม อย่างไร และเมื่อไหร่ ซึ่งจะทำให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย และจับประเด็นที่สำคัญได้ ซึ่งขั้นตั้งคำถามนี้ เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผน ควบคุมและปรับปรุงกระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการอ่านด้วยตนเอง (พนิตนาฎ ชูฤกษ์, 2551: 117-123)

ผู้วิจัยจึงมีความต้องการในการที่จะเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2 วิธีคือการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC กับการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ SQ4R โดยทำการศึกษาตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการทำงานเป็นทีมของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC กับแบบ SQ4R เรื่อง love our environment วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC กับแบบ SQ4R เรื่อง Love Our Environment วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ แบบ CIRC กับแบบ SQ4R

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการทำงานเป็นทีมแตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอ นามน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์เขต 3 จำนวน 6 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 171 คน ได้มาโดยการสุ่ม แบบกลุ่ม (cluster random sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน จากโรงเรียนนามนราษฎร์สงเคราะห์ จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 56 คน ห้องเรียนละ 28 คนโดย นักเรียนห้องที่ 1 เรียนแบบ CIRC และนักเรียน ห้องที่ 2 เรียนแบบ SQ4R

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ SQ4R เรื่อง Love Our Environment ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รูปแบบละ 8 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง โดยแผนการจัดการเรียนรู้แบบ CIRC มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมตั้งแต่ 4.59 – 4.73 และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมตั้งแต่ 4.58 – 4.75

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Love Our Environment ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบ

ทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.27 – 0.73 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.40 – 0.87 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง Love Our Environment แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.40 – 0.67 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.27 – 0.87 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

4. แบบประเมินการทำงานเป็นทีมวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.24 – 0.80 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทดสอบก่อนเรียน (pre-test) ทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนในกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และให้นักเรียนในกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ SQ4R

3. ทดสอบหลังเรียน (post-test) ทั้ง 2 กลุ่มเมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และแบบประเมินการทำงานเป็นทีม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC กับแบบ SQ4R เรื่อง Love Our Environment ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ

ละ และใช้สูตร E1 / E2 ในการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

2. วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC กับแบบ SQ4R (The Effectiveness Index: E.I.)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะ การอ่าน และการทำงานเป็นทีมในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระหว่างการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างร่วมมือแบบ CIRC และแบบ SQ4R ด้วย การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการ

ทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ แบบ CIRC กับแบบ SQ4R สรุปผลได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และแบบ SQ4R มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.08/ 78.05 และ 84.89/81.45 ตามลำดับ

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และแบบ SQ4R มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6273 และ 0.6848 ตามลำดับ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการทำงานเป็นทีม ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ แบบ CIRC และแบบ SQ4R แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 1-2

ตาราง 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบ CIRC กับแบบ SQ4R

ตัวแปร	คะแนนเต็ม	รูปแบบการเรียน			
		แบบ CIRC		แบบ SQ4R	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	20	15.61	0.74	16.29	1.18
การอ่านเพื่อความเข้าใจ	30	22.25	2.62	23.68	1.31
การทำงานเป็นทีม	150	77.32	6.88	81.79	5.65

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการทำงานเป็นทีม ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ CIRC กับแบบ SQ4R

สถิติทดสอบ	Value	Hypothesis df	Error df	F	P
Pillai 's Trace	0.407	3	52	11.90	0.00
Wilks 's Lambda	0.593	3	52	11.90	0.00
Hotelling 's Trace	0.687	3	52	11.90	0.00
Roy 's Larget Root	0.687	3	52	11.90	0.00

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.08/78.05 แสดงว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

1.1.1 การสอนแบบ CIRC เป็นการสอนการอ่านที่มีองค์ประกอบของการสอนเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียน 3 ประการ คือ 1) กิจกรรมพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง (basal - related activities) 2) การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ (reading comprehension) และ 3) การบูรณาการหลักภาษาการใช้ภาษากับการเขียน (integrated reading and composition) (วีชรา เล่าเรียน ดี. 2548: 180 - 184) ซึ่งกระบวนการดังกล่าวช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้หลักการู้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เมื่อสมาชิกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา ทุกคนจึงมีส่วนช่วยให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ

1.1.2 บรรยากาศในห้องเรียนเป็นไปด้วยความสนุกสนาน เมื่อใช้แบบที่มีการแข่งขันกัน นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการที่จะทำคะแนนกลุ่มตนเองให้สูงที่สุด เมื่อครูประกาศผลคะแนนให้ทราบ นักเรียนมีการวางแผนในการที่จะทำคะแนนกลุ่มเพิ่มขึ้นในคราวต่อไป

1.1.3 ขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบ CIRC เป็นไปอย่างถูกต้องตามกระบวนการ โดยผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม นำมาปรับปรุง แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้แผนการเรียนรู้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเหมาะสม และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำกลับมาปรับปรุงข้อบกพร่องก่อนการสอนจริงจึงทำให้แผนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 75/75 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกษนันทน์ ชมอาวุธ (2549: 58-84) ที่พบว่า ชุดการเรียนที่สอนแบบ CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.97/81.37 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ William and others (2002: 235-248) ได้ศึกษาผลของการ

สอนใจความสำคัญของเรื่องโดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนในนักเรียนเกรด 2 และเกรด 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในโรงเรียนที่มีระดับความยากจนสูงโดยเปรียบเทียบการสอนแบบปกติที่ใช้ในการสอนแบบความเข้าใจเรื่องราวกับโปรแกรมที่ปรับปรุงในเรื่องความเข้าใจแก่นเรื่องกับโปรแกรมความเข้าใจเรื่องราวทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและนักเรียนจะมีความเข้าใจสูงขึ้นเมื่อใช้การสอนที่นำเอาโครงสร้างบทเรียนยุทธวิธีและการอภิปรายมารวมกันจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจที่จะส่งผลถึงทักษะการเขียนโดยที่ครูผู้สอนต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้พร้อมชี้แนะและร่วมสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและมีพัฒนาการด้านการอ่านซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ของครูไปฝึกในชั้นของกิจกรรมกลุ่มได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่อไปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนกล่าวคือทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านสูงขึ้นสามารถจับใจความแปลความตีความและสรุปใจความของเรื่องที่อ่านได้นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC ยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้นำหลักและวิธีการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC มาใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วัลลภ ดาศรี (2552: เวปไซท์) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมการ

เรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะ การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษจากนิทานอีสป สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พบว่า การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ จากนิทานอีสป สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านวารไพศรลี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 1 มีประสิทธิภาพ 86.70/83.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

1.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มร่วมมือแบบ SQ4R มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.89/81.45 แสดงว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1.2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ดีมีขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบที่ชัดเจน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุด ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ โดยครูมีบทบาทในการกระตุ้น ยั่วยุให้นักเรียนคิดและใช้ความสามารถในการอ่าน เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านทั้ง 6 ขั้นตอนแล้วจะทำให้ นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ในที่สุด

1.2.2 วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นเทคนิคการสอน เพื่อหาข้อมูลสำคัญของเรื่อง โดยให้นักเรียนอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน (survey) แต่ต่อจากนั้นเป็นการตั้งคำถาม โดยเปลี่ยนจากใจความสำคัญของเรื่องให้เป็นคำถาม (question) ขั้นตอนต่อไปให้นักเรียนอ่านบทอ่านเพื่อหาคำตอบโดยละเอียด (read) แล้วให้นักเรียน จดบันทึกข้อมูลต่างๆ

(record) ขั้นตอนต่อไปให้นักเรียนได้มีโอกาสเล่าเรื่องหรือทบทวนเรื่องที้อ่านจากข้อมูลที่ได้จดบันทึกไว้ (recite) ขั้นตอนสุดท้ายให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่านที่นักเรียนได้อ่าน (reflect) สุคนธ์ สินธพานนท์ (2545: 287) ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

1.2.3 ขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นไปอย่างถูกต้องตามกระบวนการในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม นำมาปรับปรุง แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้แผนการเรียนรู้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเหมาะสม และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำกลับมาปรับปรุงข้อบกพร่องก่อนการสอนจริงจึงทำให้แผนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 75/75 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยส่วนหนึ่งของ สุภาณี โสโท (2554: 80-121) ที่พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.86/79.63 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิชชา กรรัมย์ (2555: 92) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์และการยอมรับนับถือตนเอง ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิด และวิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.24/88.09

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC มีค่าเท่ากับ 0.6273 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ CIRC ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 62.73 และดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ SQ4R มีค่าเท่ากับ 0.6848 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 68.48 ทั้งนี้ อาจเป็นผลเนื่องมาจาก

2.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายไม่น่าเบื่อ นักเรียนเรียนแล้วมีความรู้สึกสนุกสนาน

2.2 สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเกสตัลท์ ว่าด้วยกฎของความชอบ ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ หากนักเรียนได้อ่านในสิ่งที่ตนเองชอบก็จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านมีความหมายต่อตัวนักเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านแบบ SQ4R นั้นเป็นวิธีการสอนอ่านอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบทำให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องที่อ่าน สามารถจำใจความสำคัญของเรื่องและนักเรียนมีความคงทนในเรื่องที่อ่าน

2.3 การสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นกระบวนการอ่านที่มีขั้นตอนการอ่านอย่างเป็นระบบ นักเรียนต้องพยายามหาความหมายจากสิ่งที่อ่าน โดยใช้ขั้นตอนทั้ง 6 ของวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสอดคล้องกับผลการวิจัยส่วนหนึ่งของ สุภาณี โสโท (2554: 80-121) ที่พบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิธีเรียนรู้แบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6504 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน คิด

เป็นร้อยละ 65.04

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่าน เพื่อความเข้าใจ และการทำงานเป็นทีม ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ แบบ SQ4R สูงกว่า แบบ CIRC อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจาก

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีเรียนรู้ SQ4R เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ ช่วยให้นักเรียนคิดโดยผ่านการอ่านได้ดียิ่งขึ้น และสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีเรียนรู้แบบ SQ4R ตามขั้นตอนทั้ง 6 ขั้น ดังนี้ ขั้นสำรวจ (survey) ขั้นที่ผู้สอนให้นักเรียนสำรวจเรื่องราวที่ได้อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง ขั้นตั้งคำถาม (question) ขั้นที่ผู้สอนควรตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านนักเรียนเพื่อฝึกการตอบคำถาม คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านมีความอยากรู้ อยากเห็น และทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว ขั้นอ่าน (read) ขั้นการอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง (record) ขั้นกิจกรรมที่เมื่อผู้เรียนได้คำตอบแล้ว ก็จะจดบันทึกข้อมูลต่างเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นและสามารถจำคำตอบนั้นได้ ขั้นสรุป เป็นขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (recite) ขั้นฝึกทักษะ เป็นขั้นทบทวน (reflect) กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจัย บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่มีความคิดเห็นสอดคล้องหรือเห็นแตกต่าง ไม่เพื่อใช้ประกอบการทบทวนเรื่องที่อ่านทั้งหมด แล้วนักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอสรุปความ จากเรื่องที่อ่าน

3.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R นี้ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์คือเรียนรู้ที่จะจับใจความสำคัญได้เร็ว เข้าใจเนื้อหา

ที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้นาน ช่วยให้รู้จักการคาดเดาคำถามที่จะพบในแบบทดสอบ และไม่จำเป็นต้องกลับไปทบทวนอีกครั้ง เพราะสรุปใจความสำคัญทุกอย่างไว้แล้วจากการจดบันทึก

3.3 การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R นี้ทำให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ได้ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไร หลังการอ่าน อ่านแล้วอาจจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้วใช้จุดมุ่งหมายเหมือนกับการเหวี่ยงแห ไม่รู้ว่าจะจับอะไร ได้อะไรหรือไม่ แต่ถ้ามีการตั้งคำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อผู้สอนถาม ดังนั้นการใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ แล้วจะทำให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Krause (2001: Abstract) ได้ศึกษาผลของการใช้วิธีสอนที่อาศัยทฤษฎีการนำเสนอผลงานเพื่อความเข้าใจ ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนแบบ SQ4R และทฤษฎีการนำเสนอผลงาน จากการทดลองไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มทดลองของคะแนนหลังการทดลองค่าคะแนนแตกต่างกันเล็กน้อย ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของข้อมูลชี้ให้เห็นว่าทฤษฎีการนำเสนอผลงานจะมีประโยชน์ ถ้าเพิ่มเวลาในการสอนให้มากขึ้น แต่สำหรับการสอนแบบ SQ4R ไม่ต้องเพิ่มเวลาซึ่งชี้ให้เห็นว่าการสอนแบบ SQ4R ช่วยให้นักเรียนพัฒนาการอ่านได้ดีขึ้น นัยนา จันตวงค์ (2551: 33-46) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธี ซี ไอ อาร์ ซี มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธี ซี ไอ อาร์ ซี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการอ่าน และเปรียบเทียบกับเกณฑ์พัฒนาการซึ่ง ตั้งความต่าง

ไว้ที่ 25% และศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้วิธี ซี ไอ อาร์ ซี ผลการศึกษา พบว่า 1) ได้แผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีซี ไอ อาร์ ซี ซึ่งสามารถพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนได้ 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนการอ่าน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละของความต่างระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียนอยู่ที่ 31.43% ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ พัฒนาการที่ตั้งไว้ที่ 25% 3) พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน พบว่า การแสดงออกของพฤติกรรม ด้านการปฏิบัติตนที่ดีต่อเพื่อน และด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม อยู่ในระดับสูงมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชชา กรรัมย์ (2555: 92) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์และการยอมรับนับถือตนเอง ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิด และวิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ วิชาภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .017 อีกทั้งหากพิจารณาจากค่าเฉลี่ยยังพบว่า วิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าวิธีการเรียนรู้แบบ CIRC ในทุกตัวแปร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 การจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และ แบบ SQ4R นักเรียนบางส่วนยังไม่มี

การอธิบายซักถาม ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม เมื่อครูให้ทำใบงานหรือแบบฝึกหัด นักเรียนที่เข้าใจในเนื้อหาจะทำ นักเรียนที่ยังไม่เข้าใจจะไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ดังนั้น ครูควรเอาใจใส่และเน้นย้ำในเรื่องหลักการของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือว่า ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน และเกิดความรับผิดชอบร่วมกัน พร้อมกับกระตุ้นการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงแรกครูควรชี้แจงข้อตกลง ข้อปฏิบัติ และเกณฑ์ต่างๆ ในการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 ครูควรแจ้งผลการทำกิจกรรม หรือการทดสอบให้นักเรียนทราบทันที เพื่อให้นักเรียนทราบผลงานของตนเองและของกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ มาใช้ เพื่อพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ แบบ CIRC และ แบบ SQ4R

2.3 ควรมีการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ แบบ CIRC และแบบ SQ4R ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สาระการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ

เอกสารอ้างอิง

- กชนันท์ ช่มอาวุธ. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ สามพราม จังหวัดนครปฐม ที่สอนด้วยเทคนิค CIRC กับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- จิตติภาณจน์ จันทรสุมบัติ. (2554). การพัฒนาบทอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้บริบทท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมหาวิทยาลัยนฤกุล. วารสารการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 1(1): (76-85).
- นัยนา จันตวงค์. (2551). การพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธี ซี ไอ อาร์ ซี. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยะภรณ์ ชัยสงค์. (2552). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Myself and Family ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการเรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนกับการเรียนร่วมมือแบบทีม (TAI). วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 3(3): (16-23).
- พินิตนาฏ ชูฤกษ์. (2551). อ่านเร็วให้เป็น จับประเด็นให้อยู่หมัด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เพริสท์ออฟเซท.
- พัชชา กรรัมย์. (2555). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจการคิดวิเคราะห์และการยอมรับนับถือตนเองระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิดและวิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชราน เล่าเรียนดี. (2548). เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิดการจัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัลลภ ดาศรี. (2557). รายงานการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสาน (CIRC) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ จากนิทานอีสป สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. <http://www.sjp.tht.in/wanlop.html>. 1 ก.พ. 2557.
- ศศิโสภา แสงกลม. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน กับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 5(3): (34-42).
- สุคนธ์ ลินธพานนท์. (2545). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- สุภาณี โสโท. (2554). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL PLUS กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

-
- Krause, H.M.. (2001). Establishment and maintenance of parasegmental compartments. *Development*. 128(7): 1109–1118.
- Williams, J. P. and others. (2002). “Teaching Elementary School Students to Identify Story Themes,” *Journal of Educational Psychology*. 94(2): 235 – 248 ; January, 2002.

ปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

The Effect of Leadership Factors on Work Effectiveness of Dean's in Rajamangala University of Technology

สุวัฒนา ตุงสวัสดิ์¹, เสาวนิต เสาณานนท์²

Suwatana Tungsawat¹, Sauwanit Saunanonda²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 2) พัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และ 3) สร้างข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานของคณบดี กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ คณบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและอธิการบดี จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรเหตุ ได้แก่ ภูมิหลังของคณบดี สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง คุณลักษณะของคณบดีและพฤติกรรมผู้นำของคณบดี ตัวแปรผล ได้แก่ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณบดี เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามที่มีผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ในภาพรวม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.987 ส่วนค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้านอยู่ระหว่าง 0.706 ถึง 0.966 ใช้สำหรับสอบถามอาจารย์ คณบดี จำนวน 840 คน และ 80 คน ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้มหาวิทยาลัยเป็นชั้นภูมิ คำนวณตามสัดส่วนของประชากรแต่ละชั้น (Proportional Stratified Random Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย โดยการจับสลากและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างใช้สัมภาษณ์อธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ จำนวน 18 คน สำหรับคณบดี อธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลศึกษา พบว่า 1) ปัจจัยภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) คุณลักษณะของคณบดีและพฤติกรรมผู้นำของคณบดีมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีด้วยค่าอิทธิพลทางตรง 0.39 และ 0.50 ตามลำดับ ส่วนสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี โดยส่งผ่าน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ประธานบริหารหลักสูตร สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

¹ Doctoral Student, Leadership in Educational Administration Major, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

² Asst. Prof. Dr., Director of Leadership in Educational Administration Curriculum, Nakhon Ratchasima, Rajabhat University

คุณลักษณะของคณบดีและพฤติกรรมผู้นำของคณบดีที่มีค่าอิทธิพลทางอ้อม เท่ากับ 0.71 การวิเคราะห์อิทธิพลรวม พบว่าอิทธิพลรวมทางตรงและทางอ้อมที่มีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.89 และ 0.71 ตามลำดับ 3) อธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นสอดคล้องกับร่างข้อเสนอเชิงนโยบายในส่วนของการทบทวนข้อบังคับ ประกาศในการสรรหาคณบดี สนับสนุนและส่งเสริมให้มีลักษณะความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์และมีความซื่อสัตย์ ด้านพฤติกรรมผู้นำคณบดีต้องเป็นที่รักและศรัทธาของบุคลากร กำหนดนโยบายชัดเจน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากร

คำสำคัญ: ปัจจัยภาวะผู้นำ, ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

Abstract

The objectives of this research study are to: 1) examine the effect of leadership factors on work effectiveness of dean's in Rajamangala University of Technology 2) develop and to investigate the consistency of a structural relationships between leadership factors and work effectiveness of Dean's in Rajamangala University of Technology 3) develop the recommended the policy to improve dean's work effectiveness. The samples used in this study are lecturers, deans, vice presidents in academic affairs and presidents. The independent variables in this study consist of dean's personal background, other related situations, dean's characteristics, and dean's behaviors while the dependent variable is dean's work effectiveness. The questionnaire survey was applied as a research instruments. The reliability of the questionnaire items were tested by Cronbach's Alpha Coefficient with overall value of 0.987 and the value of each construct ranging between 0.706-0.966. The respondents in this study consist of 840 of lecturers and 80 deans of 9 Rajamangala University of Technology selected by Proportional Stratified Random Sampling and using population as samples. In addition, the content of semi-structure questionnaire used in this study was verified by 18 of the university presidents and vice presidents in academic affairs.

The statistical results of this study indicate that: 1) All leadership factors are in high level. 2) Work effectiveness of the deans in Rajamangala University of Technology was directly affected by dean's behaviors and dean's characteristics at the strength of 0.50 and 0.39 consecutively. The work effectiveness was indirectly affected by related situations at the strength of 0.71. The total effects of dean's behaviors and dean's characteristics were 0.89 and 0.71 consecutively. 3) The interview results indicated that the presidents and vice presidents are agreed with the draft of policy's suggestions in the part of regulations on dean's selection should be reviewed. Dean's leadership and vision should also be supported

and promoted. Lastly, regarding dean's behavior, the dean should be loved and trusted by all subordinates. Finally, management policy should be clear and enhance teamwork environment and create positive relationships among all employees.

Keywords: Leadership Factors, Work Effectiveness

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างใหม่ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2548 ทำให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารภายในเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจและภารกิจใหม่ของมหาวิทยาลัย ส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงจาก “สถาบัน” เป็น “มหาวิทยาลัย ทำให้ต้องพยายามปรับปรุงมาตรฐาน เพื่อให้สามารถแข่งขันกับมหาวิทยาลัยที่มีอยู่เดิม (มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฯลฯ) รวมถึงมหาวิทยาลัย “ใหม่” อย่างมหาวิทยาลัยราชภัฏต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้มหาวิทยาลัยก้าวสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ คือการมีระบบการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ อาจารย์เป็นนักวิชาการที่มีศักยภาพ ตลอดจนบรรยากาศองค์กรมีความเป็นชุมชนวิชาการ ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้นำในมหาวิทยาลัย จำเป็นต้องมีการวางแผนและกำหนดนโยบาย เพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ การบริหารจัดการ การผลิตบัณฑิต และการพัฒนาบุคลากร ย่อมต้องใช้ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะวิชาซึ่งถือเป็นแกนหลักสำคัญทางวิชาการ ดังนั้น “คณบดี” ในฐานะที่เป็นผู้บริหารสูงสุดในระดับคณะวิชา จึงต้องมีความรู้ และความสามารถเฉพาะตัว ต้องมีคุณสมบัติด้านภูมิหลัง คุณลักษณะเฉพาะของความเป็นผู้นำที่

โดดเด่นเป็นที่ยอมรับในกลุ่มอาจารย์ ตลอดจนมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่เหมาะสม นอกจากนี้ควรคำนึงถึงสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกคณะวิชาด้วย จึงจะนำพาคณะวิชาไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จในงานตามที่กำหนดไว้

จากงานวิจัยในอดีตพบว่า การจัดการของภาควิชาต่าง ๆ ทางด้านวิชาการอยู่ในมือของคณบดีเป็นส่วนมาก (Austin et al., 1997) คณบดีจึงจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ มองอนาคต สรรหาทางเลือกที่หลากหลาย กำหนดวิธีดำเนินการและสร้างแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดเพื่อผลักดันให้คณะวิชาเป็นไปตามแผนที่วางไว้ รวมไปถึงจะต้องแสดงบทบาทของตนเองให้เหมาะสมกับที่สังคมคาดหวัง เป็นผู้นำสู่การเปลี่ยนแปลง คอยเอื้ออำนวยความสะดวกในคณะวิชา ทั้งในด้านการบริหารหลักสูตร การดำเนินการตามหลักสูตร เป็นผู้สนับสนุนหนึ่งในคณะวิชา เป็นพี่เลี้ยง เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่คณาจารย์ นักศึกษา ทำการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ เขียนตำราและเป็นผู้สร้างชุมชนวิชาการตลอดจนสร้างบรรยากาศให้คณะเป็นองค์กรการเรียนรู้ร่วมกัน (Hines, 1992) ซึ่งการจะนำหลักการและนโยบายไปสู่ความสำเร็จได้นั้น คณบดีจะต้องมี “ภาวะผู้นำ” นอกจากนี้ ชาลิตหมื่นนุช (2535) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำของคณบดีที่มีต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำของคณบดีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็น

สถาบันที่มีการพัฒนาการในทุกด้านมามาก และยาวนานกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อีกทั้งยังมีข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยจะทำการศึกษาทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของภาวะผู้นำที่มีต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานคณบดี ซึ่งเชื่อว่าหากคณบดีมีภาวะผู้นำที่ดีและเหมาะสมจะส่งผลทำให้เกิดประสิทธิผลการปฏิบัติงานที่ดี สามารถนำพาคณะวิชาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ และนำพามหาวิทยาลัยก้าวสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการต่อไปได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
3. เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำและประสิทธิผลการปฏิบัติ สรุปได้ว่า ปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี ดังนี้

1. ด้านภูมิหลังของคณบดี มีตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอนและการวิจัย ประสบการณ์การบริหาร และตำแหน่งทางวิชาการ

2. ด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง มีตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ โครงสร้างของงาน ความพร้อมของคณะ การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง และเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอื่น

3. ด้านคุณลักษณะของคณบดี มีตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญา คุณลักษณะด้านความสามารถเชิงทักษะ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม

4. ด้านพฤติกรรมผู้นำของคณบดี มีตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำแบบบารมีอำนาจ พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นการมีส่วนร่วม พฤติกรรมผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นการสร้างงาน และพฤติกรรมแบบเน้นการสร้างความสัมพันธ์

5. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี มีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ ความสำเร็จของงาน ความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน และการพัฒนาบุคลากร

โดยมีสมมุติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ภูมิหลังของคณบดี และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะของคณบดี พฤติกรรมผู้นำของคณบดี และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านคุณลักษณะของคณบดี และพฤติกรรมผู้นำของคณบดีไปยังประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี

2. คุณลักษณะของคณบดีมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมผู้นำของคณบดี และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี และมีอิทธิพลทางอ้อม

ผ่านพฤติกรรมผู้นำของคุณบดี ไปยังประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคุณบดี

3. พฤติกรรมผู้นำของคุณบดีมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคุณบดี

4. โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคุณบดีสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคุณบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

1.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่งจำนวน 840 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling)

1.2 ตัวแปรการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตัวแปรหลัก คือ 1. ตัวแปรสาเหตุ ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายนอก (ด้านภูมิหลังของคุณบดี และด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง) และตัวแปรแฝงภายใน (ด้านคุณลักษณะของคุณบดี และด้านพฤติกรรมผู้นำของคุณบดี) 2. ตัวแปรผล คือ ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคุณบดี

1.3 เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถามใช้สำหรับอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง เป็นแบบวัดมาตราส่วนของลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากนั้นทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ในภาพรวม เท่ากับ 0.987

ขั้นตอนที่ 2 ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการ

พัฒนาการปฏิบัติงานของคุณบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

2.1 การศึกษาความคิดเห็นของคุณบดีต่อปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

- กลุ่มตัวอย่าง คือ คุณบดีสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง จำนวน 80 คน

- ตัวแปรการวิจัย คือ ความคิดเห็นของคุณบดีที่มีต่อปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคุณบดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม

- เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของคุณบดีที่มีต่อปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคุณบดี โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกับของอาจารย์

2.2 การสร้างข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของคุณบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

- กลุ่มตัวอย่าง คือ อธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง จำนวน 18 คน

- ตัวแปรการวิจัย คือ ร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานของคุณบดี โดยนำตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคุณบดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม และความคิดเห็นของคุณบดีที่มีต่อปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคุณบดี (วิโรจน์ สารรัตน์, 2550) นำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายไปสัมภาษณ์เชิงลึกอธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure

Interview) ชนิดปลายเปิด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกด้าน (มีค่าระหว่าง 3.51-4.50) เมื่อพิจารณารายด้านค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คุณลักษณะของคณบดี ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ พฤติกรรมผู้นำของคณบดี ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.68) ภูมิหลังของคณบดี ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.60) และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.66) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของอาจารย์

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	\bar{X}	S.D.
ปัจจัยภาวะผู้นำ		
1. คุณลักษณะของคณบดี	4.25	0.73
2. พฤติกรรมผู้นำของคณบดี	4.14	0.68
3. ภูมิหลังของคณบดี	4.13	0.60
4. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง	3.99	0.76
ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี	4.02	0.66

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี

2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดล การวัดตัวแปรแฝง พบว่า ตัวแปรภูมิหลังของคณบดี สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง คุณลักษณะของคณบดี และพฤติกรรมผู้นำของคณบดี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง 0.45-0.77 ซึ่งมีค่ามากกว่า

0.4 (Nunnally and Berstein, 1994) แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ตามเกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้อง

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า ภูมิหลังของคณบดี สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง คุณลักษณะของคณบดี พฤติกรรม

ผู้นำของคณะที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณะในระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง

0.3-0.7 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุกับประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

	X1	X2	Ya	Yb	Yc
X1					
X2	.399**				
Ya	.355**	.766**			
Yb	.363**	.760**	.894**		
Yc	.337**	.742**	.732**	.790**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิ-ผลการปฏิบัติงานของคณะคือ

2.3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางและสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของแบบจำลองความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน และแบบจำลองความสัมพันธ์ตามข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า มีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 จำนวน 7 เส้นทาง และ 6 เส้นทางตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบจำลองความสัมพันธ์ตามสมมติฐานและความสัมพันธ์ตามข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า แบบจำลองความสัมพันธ์ตามสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับแบบจำลองความสัมพันธ์ตามข้อมูลเชิงประจักษ์ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบจำลองความสัมพันธ์ตามสมมติฐานกับแบบจำลองความสัมพันธ์ได้รูปแบบ

ค่า R^2_{FM} ของแบบจำลองความ สัมพันธ์เชิงประจักษ์	ค่า R^2_{OM} ของแบบจำลองความสัมพันธ์ ตามสมมติฐาน	ดัชนีความสอดคล้อง (Q)	W
0.973	0.976	1.125	98.58*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

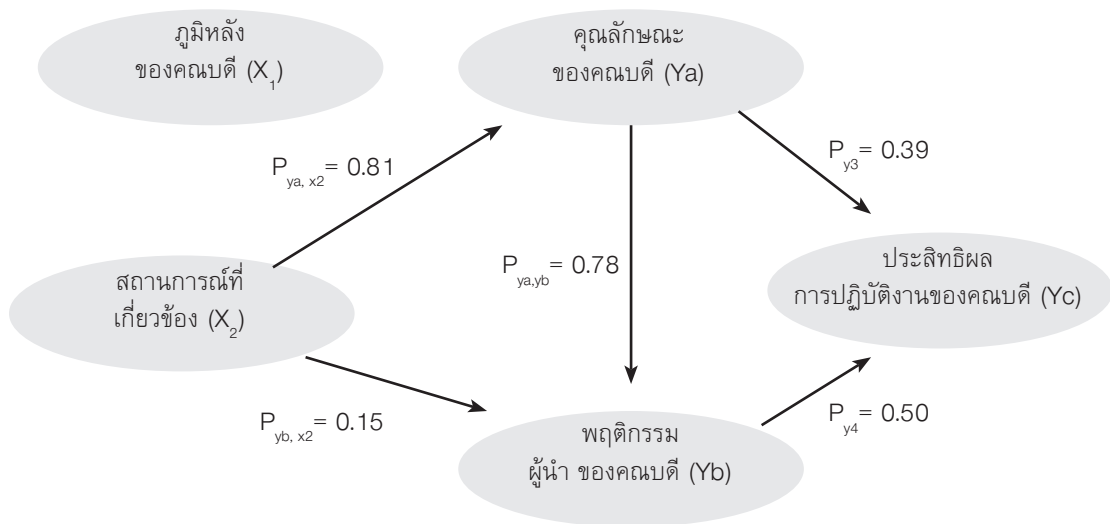
2.3.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างความสัมพันธ์ตามสมมติฐานกับความสัมพัธ์ตามข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า เส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกเส้นทางไม่ปรากฏในความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน 3 เส้นทาง จึงต้องเพิ่มเส้นทางความสัมพันธ์เข้าไปในแบบจำลองความสัมพันธ์ใหม่ เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้อง

ของแบบจำลองความสัมพันธ์ใหม่กับแบบจำลองความสัมพันธ์ตามข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าแบบจำลองความสัมพันธ์ใหม่มีความสอดคล้องกับแบบจำลองความสัมพันธ์ตามข้อมูลเชิงประจักษ์ และแบบจำลองความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน มี 5 เส้นทาง มีอิทธิพลทางบวกทุกเส้นทาง ดังตารางที่ 4 และภาพที่ 1

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบจำลองความสัมพันธ์ใหม่กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่า R^2_{FM} ของแบบจำลองความสัมพันธ์ เชิงประจักษ์	ค่า R^2_{OM} ของแบบจำลองความสัมพันธ์ ตามสมมติฐาน	ดัชนีความสอดคล้อง (Q)	W
0.973	0.973	1	0*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพที่ 1 แบบจำลองและค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางความสัมพันธ์ใหม่

2.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า

2.4.1 ภูมิหลังของคณบดี (X_1) ไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

2.4.2 สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง (X_2) มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะของคณบดี พฤติกรรมผู้นำของคณบดีด้วยค่า 0.81 และ 0.15 ตามลำดับ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี โดยส่งผ่านคุณลักษณะของคณบดีและพฤติกรรมผู้นำของคณบดี ดังนี้

$$\begin{aligned} X_2 &\rightarrow Y_a \rightarrow Y_c \\ &= (0.81)(0.39) = 0.316 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} X_2 &\rightarrow Y_b \rightarrow Y_c \\ &= (0.15)(0.50) = 0.075 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} X_2 &\rightarrow Y_a \rightarrow Y_b \rightarrow Y_c \\ &= (0.81)(0.78)(0.50) = 0.316 \end{aligned}$$

$$\text{อิทธิพลรวม} = 0.707$$

2.4.3 คุณลักษณะของคณบดี (Y_a) มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี โดยส่งผ่านพฤติกรรมผู้นำของคณบดี ดังนี้

$$\begin{aligned} Y_a &\rightarrow Y_c \\ &= 0.39 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} Y_a &\rightarrow Y_b \rightarrow Y_c \\ &= (0.78)(0.05) = 0.39 \end{aligned}$$

$$\text{อิทธิพลรวม} = 0.78$$

2.4.4 พฤติกรรมผู้นำของคณบดีมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีด้วยค่า 0.50

ตารางที่ 5 ผลวิเคราะห์อิทธิพลรวมของตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ตัวแปร	ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี		
	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	อิทธิพลรวม
ภูมิหลังของคณบดี	-	-	-
สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง	-	0.316 0.316 0.075	0.710
คุณลักษณะของคณบดี	0.390	0.390	0.780
พฤติกรรมผู้นำของคณบดี	0.500	-	0.500

3. การสร้างข้อเสนอเชิงนโยบาย และเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานของคณบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยนำผลทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมมาจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย สามารถสรุปข้อเสนอเชิงนโยบายได้ดังนี้

- ด้านคุณลักษณะของคณบดี ได้แก่ 1. ทบทวนข้อบังคับ/ประกาศเกี่ยวกับการสรรหาคณบดี เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และ 2. พัฒนาคณบดีให้มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการการศึกษาที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง มีความคล่องตัวในการทำงานร่วมกับบุคลากรในคณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

- ด้านพฤติกรรมผู้นำของคณบดี ได้แก่ 1. คณบดีสามารถสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนา เป็นที่รักและศรัทธาของบุคลากร และ 2. คณบดีส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ให้บุคลากรในคณะ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานของคณะ และร่วมมือพัฒนาคณะ เป็นต้น

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังนี้

1. ปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารของคณะต้องมีความรู้ ความสามารถ มีปฏิภาณไหวพริบ มีบุคลิกภาพดี และมีคุณลักษณะเฉพาะตัว เป็นที่ยอมรับของกลุ่มอาจารย์ มีพฤติกรรมที่เหมาะสม และต้องคำนึงถึงสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ จรูณี เก้าเอี้ยน (2553) พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่ง

ต่อพฤติกรรมการบริหารของคณบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏในระดับมาก การบริหารจัดการคณะให้เกิดประสิทธิผลนั้น คณบดีจะต้องมีปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวช่วยเสริมให้คณบดีมีภาวะผู้นำ เช่นเดียวกับชวลิต หมีนุช (2535) พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน และภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ของคณบดีเป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิผลของงานวิชาการคณะ

2. พัฒนาและตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล การวิเคราะห์ความสอดคล้อง พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงมากที่สุด คือ พฤติกรรมผู้นำของคณบดี และคุณลักษณะของคณบดี เพราะการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลนั้น ผู้นำจะต้องมีความรู้ ความสามารถ มี ส่วนปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาได้ มีบุคลิกภาพที่ดีและมีพฤติกรรมผู้นำที่จะสามารถนำพาองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ ส่วนสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านคุณลักษณะของคณบดี และผ่านพฤติกรรมผู้นำของคณบดีไปยังประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี เนื่องจากสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องเป็นบริบทที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขข้อบังคับของหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างขององค์กร ความพร้อมของคณะ และการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ฉะนั้นการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ต้องอาศัยคุณลักษณะของคณบดีและพฤติกรรมผู้นำของคณบดี ในขณะเดียวกันคุณลักษณะของคณบดีมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านพฤติกรรมผู้นำของคณบดีไปยังประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี ส่วนภูมิหลังของคณบดีไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของ

คนบด เนื่องจากภูมิหลังของคนบดประกอบด้วย เพศ อายุ คุณวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การสอน การวิจัย การบริหารและตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะของคนบด

2.1 ปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคนบด คือ พฤติกรรมผู้นำของคนบด และคุณลักษณะของคนบด ซึ่งสอดคล้องกับเกียรติกิจาร กุศล (2543) พบว่า คุณลักษณะ พฤติกรรมผู้นำของคนบดมีอิทธิพลสูงต่อการบริหารงานคนบด หัวใจสำคัญของการทำงานให้ประสบสำเร็จนั้น ผู้นำต้องมีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ คณะให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Bass & Stogdill (1990) เสนอคุณลักษณะของผู้นำที่ประสบความสำเร็จว่าผู้นำควรมีคุณลักษณะทางด้านความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านสติปัญญา และมีคุณธรรม จริยธรรม ส่วนพฤติกรรมการผู้นำของคนบด พบว่า บุคลากรในคณะมีความต้องการคนบดที่มีพฤติกรรมผู้นำแบบเน้นการสร้างความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม และผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก เช่นเดียวกับ Reddin (1970) ที่กล่าวถึง พฤติกรรมภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน คือ ผู้นำที่มุ่งทำงานให้สำเร็จด้วยความพยายามของตนเอง ผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา โดยกำหนดโครงสร้าง บทบาท หน้าที่ และกิจกรรมของแต่ละบุคคล ภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ คือ คนบดหรือผู้นำให้มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา โดยการรับฟัง การให้กำลังใจ การกระตุ้น และให้ทุกคนปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งเกณฑ์ คือ คนบดหรือผู้บริหารที่มุ่งทั้งงานและ ความสัมพันธ์ แต่จะคำนึงถึงเฉพาะในเรื่องของกฎเกณฑ์ ภาวะผู้นำแบบมุ่งการประสาน คนบดหรือผู้นำที่ให้ความสำคัญกับการติดต่อ ประสาน

งาน การพูดคุย ทั้งภายในและภายนอกองค์การ สำหรับพฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม คนบดส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ใช้หลักการมีส่วนร่วมปรึกษาหารือกับบุคลากรในคณะ สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานของคณะ และร่วมพัฒนาคณะในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคณะ และ Hersey-Blanchard (1966) พบว่า ผู้นำแบบมีส่วนร่วมนี้จะมุ่งสนับสนุน แนะนำพัฒนาทักษะการปฏิบัติ และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน จูงใจผู้ปฏิบัติงาน โดยการให้มีส่วนร่วม แบ่งปันความคิด และให้โอกาสในการตัดสินใจ ส่วนพฤติกรรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงนั้น คนบดบริหารงานด้วยความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก และกล้าเผชิญความจริง สนับสนุนให้บุคลากรในคณะปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพตามความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้ร่วมงานแต่ละคน ยกย่องชื่นชมความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากร แต่ละคนด้วยความจริงใจ

2.2 สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง และคุณลักษณะของคนบดที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคนบด โดยส่งผ่านพฤติกรรมผู้นำของคนบด แสดงว่า การบริหารงานของคนบดต้องอาศัยสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะ โครงสร้างขององค์การ ความพร้อมของคณะ และการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง สอดคล้องกับ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2533) พบว่า โครงสร้างของงานในคณะวิชาเป็นสภาพการณ์ในคณะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ เช่นเดียวกับ ขวลิต หมั่นนุช (2535) พบว่า ปัจจัยด้านสถานการณ์ที่เอื้อต่อการบริหารงานของคนบด ประกอบด้วย อำนาจในตำแหน่ง โครงสร้างของงาน และสัมพันธ์ระหว่างคนบดกับผู้ร่วมงาน และ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2543) พบว่า โครงสร้างของงานและความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าคณะ

วิชากับผู้ใต้บังคับบัญชาจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารวิชาการเฉพาะสถานการณ์ที่เอื้อต่อการบริหารวิชาของหัวหน้าคณะวิชา ขณะเดียวกัน Fiedler (1967) เชื่อว่า ความมีประสิทธิภาพของผู้บริหารขึ้นอยู่กับโครงสร้างของงาน บรรยากาศของกลุ่ม และอำนาจประจำตำแหน่งของผู้บริหาร ส่วนคุณลักษณะของคณบดีมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี โดยส่งผ่านพฤติกรรมผู้นำของคณบดี แสดงว่า ถ้าคณบดีมีคุณลักษณะส่วนตัว เช่น สติปัญญา ความสามารถเชิงทักษะ บุคลิกภาพ และคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวนี้จะเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมผู้นำของคณบดี เพราะคุณลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะที่มีอยู่ในตัวของคณบดี แสดงให้เห็นถึงความคิด ลักษณะประจำทั้งทางด้านร่างกาย และการแสดงออกของคณบดีจะทำให้คณบดีสามารถจัดให้บุคลากรปฏิบัติตามที่ตนต้องการได้ และการสร้างบารมีนั้น ผู้บริหารที่มีบารมีจะทำให้ผู้ตามนับถือ เชื่อฟัง จงรักภักดี โดยผู้ตามจะเชื่อ ความเชื่อของผู้บริหารว่าถูกต้อง ผู้นำสามารถนำความสำเร็จมาสู่องค์กรได้ (Yuki: 1998) สอดคล้องกับ Bass (1985) พบว่า บารมีเป็นคุณลักษณะพิเศษบางอย่างในตัวผู้นำที่ทำให้ผู้ตามรู้สึกสนใจ ศรัทธา ให้ความเคารพ ประทับใจเมื่ออยู่ใกล้ชิด นิยมชมชอบ และคล้อยตาม การที่ผู้บริหาร จะได้รับการยอมรับจากบุคลากรในองค์กร โดยบุคลากรมีความศรัทธา และเต็มใจที่จะปฏิบัติตามนั้น ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความชำนาญ สามารถชี้แนะบุคลากรในคณะได้ (นิตยสารสมาพันธ์: 2546)

3. ศึกษาความคิดเห็นของคณบดีเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า คณบดีให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการ

ปฏิบัติงานของคณบดีในระดับมากที่สุด สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับความคิดเห็นอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับ จรุงณี เก้าเอี้ยน (2553) พบว่า คณบดีในมหาวิทยาลัยราชภัฏเมืองศรีประจักษ์ภาวะผู้นำในภาพรวมในระดับมาก เช่นเดียวกับ วาโรเพ็งสวัสดิ์ (2549) พบว่า ประสิทธิภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เกียรติกำจร กุศล (2543) พบว่า องค์กรประกอบที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำของคณบดี สถาบันอุดมศึกษาอยู่ในระดับมาก คณบดีจะบริหารจัดการภายในคณะให้มีประสิทธิผลนั้นจะต้องมีปัจจัยด้านต่าง ๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะปรากฏอยู่ในตัวคณบดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง พบว่า ปัจจัยด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง คุณลักษณะของคณบดี และพฤติกรรมผู้นำของคณบดีมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดี สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้ 1. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะรับการสรรหาเป็นคณบดี 2. คุณลักษณะของคณบดีและพฤติกรรมผู้นำของคณบดีเป็นปัจจัยที่หน่วยงานจะต้องให้ความสำคัญ 3. คณบดีสามารถนำผลด้านพฤติกรรมผู้นำไปพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในคณะ และ 4. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณบดีได้จากความสำเร็จของงาน ความพึงพอใจของผู้ร่วมงานและการพัฒนาบุคลากร และคณบดีก็สามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบประเมินตนเองในฐานะของผู้นำคณะ เพื่อพัฒนาคณะต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่จะตั้งมานานว่าต่างกันอย่างไร ถ้าไม่มีความแตกต่างจะเป็นการสนับสนุน ผลการวิจัยให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น หรือหากมีความแตกต่างจะได้ทำการพิจารณาหาสาเหตุของความแตกต่างต่อไป

2.2 ควรทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับอื่นๆ เช่น อธิการบดี รองอธิการบดี รองคณบดี เพื่อจะได้องค์ความรู้ในภาพรวม ซึ่งผลการวิจัยจะได้เป็นแนวทาง เพื่อให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหรือกำลังจะดำรงตำแหน่งนั้นได้ใช้เป็นข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ตนเอง และจะทำให้องค์การมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติกำจร กุศล. (2543). รูปแบบความสัมพันธ์โครงการเชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำของคณบดี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จตุณี แก้วเอี่ยม. (2553). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นขององค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริหารงานของคณบดีในมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชวลิต หมื่นนุช. (2535). อิทธิพลของภาวะผู้นำของคณบดีที่มีต่อประสิทธิผลของการบริหารวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิตย์ สัมมาพันธ์. (2546). ภาวะผู้นำ: พลังขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2549). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิโรจน์ สารวัตนะ. (2550). การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็น และบทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2533). ภาวะผู้นำของหัวหน้าคณะวิชาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2543). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อการปรับปรุงประสิทธิผลภาวะผู้นำของคณบดีในสถาบันราชภัฏ. รายงานการวิจัย. คณะครุศาสตร์: สถาบันราชภัฏสุทธานคร.
- Austin, M.J. Ahearn, F. L. and English, R. A. (1997). *The Professional School Dean: Meeting the Leadership Challenges*. New Direction for Higher Education. San Francisco: Jossey-Bass Publishers. 98.

-
- Bass, B.M. (1985). *Leadership and Performance Beyond Expectation*. New York: The Free Press.
- Bass, .B.M. and Stogdill. (1990). *Handbook of Leadership: Theory Research and Managerial Application*. 3rd ed.New York: The Free Press.
- Fiedler, F. (1967). *A Theory of Leadership Effectiveness*. New York: McGraw-Hill Book Co.
- Hersey, P., Blanchard, K.H. and Johnson, D.E. (1996). *Management of Organizational*. 7th ed. Englewood Cliffs. N.J.: Prentice-Hall, Inc.
- Hines, M. (1992). Community College Leadership. *Liberal Education*. 78(5): 30-33
- Morris, V.C. (1981). *Deaning: Middle Management in Academic*. Champaign: University of Illinois Press, Publishing.
- Nunnally, J.C. and Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory*. New York: McGraw- Hill.
- Reddin, W.J. (1970). *Management Effectiveness*. Tokyo: McGraw-Hill Kogakusha.
- Yuki, G. (1998). *Leadership in Organizational*. New Jersey: Prentice-Hall.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร กับประสิทธิผล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด สุราษฎร์ธานี

The Relationship Between Transformational Leadership of Administrators and Effectiveness of Child Development Centers in Subdistrict Administrative Organization in Suratthani

เสาวรัตน์ เมฆจันทร์¹, สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์², โสภณ เพ็ชรพวง³

Saowarat Makjun¹, Sathapon Sungkawsuttiruk², Sapon Pechpuang³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) ประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 259 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การสร้างและการสื่อสารวิสัยทัศน์ การกระตุ้นทางปัญญา และการสร้างแรงบันดาลใจ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

³ อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

¹ M.Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Graduate Studies, Rajabhat Suratthani University

² Lecturer Dr., Faculty of Education Silpakorn University

³ Lecturer Dr., Faculty of Education Saint John's University

2. ประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ ความสามารถในการผลิตเด็กเล็กให้มีพัฒนาการที่สูงขึ้น ความสามารถในการพัฒนาเด็กเล็กให้มีเจตคติในทางบวก ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r_{xy} = 0.86$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ประสิทธิภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The purpose of this research was to study transformational leadership of the directors of child development centers, effectiveness of child development centers, and relationship between transformational leadership of the directors and effectiveness of child development centers. The data was gathered from 295 directors and teachers of child development centers under subdistrict administrative organizations in Suratthani by using questionnaires with the value of confidence ranked 0.92. The gathered data was analyzed by mean, standard deviation, and Pearson correlation.

The study revealed that overall transformational leadership of the directors of child development centers under subdistrict administrative organizations in Suratthani province was at a medium level. Overall effectiveness of child development centers under subdistrict administrative organizations in Suratthani was also at the medium level. For the relationship between transformational leadership of the directors and effectiveness of child development centers, the study showed positive relation ($r^{xy} = 0.86$) at the statistical significance level of 0.05.

Keywords: transformational leadership, effectiveness of child development centers

บทนำ

ผู้นำคือบุคคลที่มีความสามารถในการบังคับบัญชาผู้อื่นโดยได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่น เป็นผู้ทำให้บุคคลอื่นไว้วางใจและให้ความร่วมมือ ความเป็นผู้นำคือผู้มีหน้าที่ในการ

อำนวยความสะดวกหรือสั่งการบังคับบัญชา ประสานงาน โดยอาศัยอำนาจหน้าที่เพื่อให้กิจการงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ต้องการ ความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการใช้ศิลปะในการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงาน

ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จด้วยความเต็มใจ (เนตส์พัฒนา ยาวีราข, 2547: 4)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กรสร้างความผูกพันของสมาชิกต่อการเปลี่ยนแปลงของวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ที่สำคัญขององค์กรและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยังเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของผู้นำที่มีผลต่อผู้ตามแต่อิทธิพลนั้นเป็นการให้อำนาจแก่ผู้ตามให้กลับกลายเป็นผู้นำ นอกจากนี้ผู้นำมีการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ตามให้มืองานของพวกเขาในแง่มุมมองใหม่ๆ ทำให้เกิดความตระหนักรู้ในเรื่องภารกิจ และวิสัยทัศน์ของทีมและขององค์กรมีการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้น มีศักยภาพมากขึ้น ชักนำให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาเอง ไปสู่สิ่งทีกลุ่มได้ประโยชน์ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะชักนำผู้นำผู้อื่นให้ทำมากกว่าที่พวกเขาตั้งใจ ตั้งแต่ต้นและบ่อยครั้งมากกว่า (Bass and Avolio, 1994: 2)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นตัวจักรสำคัญที่จะขับเคลื่อนองค์กรและกำหนดทิศทางในการทำงาน เป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำทางวิชาการสูง มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ รอบรู้ เป็นที่พึ่งทางวิชาการให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีความสามารถในการจัดโครงสร้าง และจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับศักยภาพสอดคล้องกับภาระและปริมาณงานบริหารโดยใช้หลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพ (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2548)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ แต่สังเกตได้ว่าการพัฒนา ดังกล่าว มุ่ง

เน้นไปที่ตัวเด็ก และครอบครัวของเด็กมากกว่า แต่มีการกล่าวถึงการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กที่มีประสิทธิภาพน้อยมาก (กรมอนามัย, 2549: 14-15)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังจะเห็นได้ว่า องค์กรใดหรือสถานศึกษาใดที่ประสบความสำเร็จ มีความเจริญก้าวหน้าพัฒนาได้ก้าวไกลนั้น ล้วนมาจากผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลใส่ใจในทุกๆ เรื่องที่เป็นความต้องการขององค์กรนั้นๆ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในงาน เข้าใจธรรมชาติของคน และธรรมชาติองค์กรอย่างลึกซึ้ง การบริหารจัดการองค์กรหรือสถานศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นที่ยอมรับของสังคม ผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางและประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด สุราษฎร์ธานี ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งสิ้น 729 คน เป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 197 คน และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 532 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 69 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 197 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 259 คน

จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (อ้างถึงในพิสนุ พองศรี, 2551: 112) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก

เนื้อหาที่ศึกษา

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดทฤษฎีของ ดร่าฟท์ (1998); มาแชลล์ และมอลลี (2003); แบสและอโวลีโอ (1994) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสุเทพ พงษ์ศรีวัฒน์. (2545) ; ไพฑูริย์ พิชัย. (2552) กัญญา กำเหนิด, (2552) ; และธนิศ

ทองอาจ, (2553) ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม 4 ด้านได้แก่ การสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

2. ประสิทธิภาพผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์การตามแนวคิดทฤษฎีของฮอย และมิสเกล. (2001) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลขององค์การ ของ พักตร์สร สิริบุญภาค (2548) ; ศรีเพ็ชร จันทร์สองศรี (2548) ; อภิวรรณ แก้วเล็ก (2549) ; อำภา ปิยามมย์ (2549) และ ธนิศ ทองอาจ (2553) ได้แก่ด้าน ความสามารถในการผลิตเด็กเล็กให้มีพัฒนาการที่สูงขึ้น ความสามารถในการพัฒนาเด็กเล็กให้มีเจตคติในทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎี และเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ของ Likert (Method of Summated Rating the Likert Scale) โดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านและมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.982 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's

Product Moment Coefficient)

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้ดูแลเด็ก และมีประสบการณ์ทำงาน 15 ปีขึ้นไป

2. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลประเมินมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการสร้างและการสื่อสารวิสัยทัศน์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สามารถสรุปเป็นรายด้านดังนี้

2.1 การสร้างและการสื่อสารวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารนำระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ มาใช้ในการพัฒนาวิสัยทัศน์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ครูผู้ดูแลเด็กเห็นความสำคัญของวิสัยทัศน์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 การสร้างแรงบันดาลใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมความก้าวหน้าของผู้ร่วมงานอย่างต่อเนื่อง

2.3 การกระตุ้นทางปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ

ขอโครงการ/ กิจกรรม ชัดเจนทุกครั้งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่มีความรู้เฉพาะด้านมาให้ความรู้แก่ผู้ร่วมงาน และผู้บริหารฝึกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างเป็นระบบส่วนผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานพัฒนาการศึกษาของตนในระดับที่สูงขึ้น

2.4 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีความจริงใจและปรารถนาดีกับผู้ร่วมงานอยู่เสมอมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานให้กับผู้ร่วมงานอยู่เสมอ

3. ประสิทธิภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ ด้านความสามารถในการผลิตเด็กเล็กให้มีพัฒนาการที่สูงขึ้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการพัฒนาเด็กเล็กให้มีเจตคติในทางบวก ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สามารถสรุปเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ความสามารถในการผลิตเด็กเล็กให้มีพัฒนาการที่สูงขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการประเมินความพร้อมของเด็กเล็กก่อนทำการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และมีการส่งเด็กเล็กเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการกับหน่วยงานต่างๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3.2 ความสามารถในการพัฒนาเด็กเล็กให้มีเจตคติในทางบวก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองมีความพอใจต่อคุณธรรม จริยธรรมของเด็กเล็กมีค่า

เฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีความพอใจต่อพฤติกรรมของเด็กเล็ก และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเด็กเล็กมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3.3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม และการประเมินผลให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในห้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คณะครูได้นำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีทางการศึกษาใช้ปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนครูยอมรับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในการดำเนินการต่างๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3.4 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ชุมชนให้การยอมรับว่าบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสามัคคีกันในการทำงานเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือความสามารถของผู้บริหารและครูในการประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกันได้เสมอมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ การสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ (X1) การสร้างแรงบันดาลใจ (X2) การกระตุ้นทางปัญญา (X3) และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การอภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายไว้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ เมื่อพิจารณารายด้านโดยพบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากรองลงมาคือด้านการสร้างและการสื่อสารวิสัยทัศน์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ ผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวสู่ความสำเร็จ โดยมีตัวแปรแห่งความสำเร็จคือ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงตัวเองในทางที่ดี ให้ทันต่อเหตุการณ์ ทันต่อยุคสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง แต่เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นศูนย์ของสถานศึกษาที่ยังเล็กมากต่อการพัฒนาเป็นผลให้การบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีขอบเขตงานที่จำกัด ส่งผลให้บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวรรณ แก้วเล็ก. (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 1 พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 การสร้างและการสื่อสารวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจกับผู้ร่วมงานให้รับรู้ถึงวิสัยทัศน์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต้องการในอนาคตมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาผู้บริหารมีความสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปยังผู้ร่วมงาน ส่วนผู้บริหารมีการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดจินตภาพทางสร้างสรรค์ต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้น เป็นผู้ที่สามารถสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ใหม่ มีความคิดที่ทันสมัย ได้คิดค้นวัฒนธรรมใหม่สู่การเปลี่ยนแปลง ซึ่งลักษณะภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษ การกำหนดอนาคตศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในด้านการปรับเปลี่ยนภารกิจใหม่ การใช้ประโยชน์จากบุคลากรอย่างคุ้มค่าเพื่อขับเคลื่อนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปสู่แนวหน้าตลอดเวลา ซึ่งผู้บริหารสามารถสร้างวิสัยทัศน์ใหม่ได้โดยการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานและโครงสร้างแบบเก่าที่ไม่มีความจำเป็นออกไปให้หมด ผู้บริหารต้องขยายความคิดให้เป็นที่ยอมรับของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อการพัฒนาที่กว้างไกลด้วยวิสัยทัศน์ใหม่ แต่ทั้งนี้ด้วยการสร้างและการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ใหม่ที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ทั้งการเปลี่ยนแปลงรูปแบบงานและการเปลี่ยนแปลงบุคลากรซึ่งเป็นครูผู้ดูแลเด็กนั้น ทำให้เกิดความสับสนและไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ทันทั่วทั้ง การเปลี่ยนแปลงนี้ต้องค่อยเป็นค่อยไปศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงจะพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังกาบ เจริญฤทธิ์. (2548) ได้ทำการ

วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา: ศึกษากรณี สถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1 อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

1.2 การสร้างแรงบันดาลใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกียรติผู้ร่วมงานเสมอมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน ส่วนผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือผู้ร่วมงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ด้านการสร้างแรงบันดาลใจเป็นการให้กำลังใจและให้เกียรติแก่ครูผู้ดูแลเด็กอยู่เสมอ ยอมรับในความรู้ ความสามารถของครูผู้ดูแลเด็กอย่างจริงจังส่งเสริมความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เมื่อผู้บริหารแสดงออกให้เห็นในการสร้างแรงจูงใจให้ครูผู้ดูแลเด็กเกิดแรงบันดาลใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ กระตุ้นให้รู้ว่าจะงานที่รับผิดชอบมีความท้าทายความสามารถ ตั้งเป้าหมายการทำงานอย่างชัดเจนและมีโอกาสประสบความสำเร็จ ด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเรื่องการจัดสรรงบประมาณไม่มากพอเท่าที่ควร การตอบแทนจึงมีการจัดสรรในปริมาณที่น้อยการสร้างแรงบันดาลใจจึงขาดหายไปบ้างตามโอกาสที่เหมาะสม ส่งผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ สังกะเพศ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะ ผลประเมินมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

1.3 การกระตุ้นทางปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ผู้บริหารเชิงวิพากษ์ที่มีความรู้เฉพาะด้านมาให้ความรู้แก่ผู้ร่วมงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานเป็นวิทยากรในโอกาสต่างๆ และผู้บริหารฝึกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างเป็นระบบ ส่วนผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานเป็นวิทยากรในโอกาสต่างๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กพัฒนาการศึกษาของตนในระดับที่สูงขึ้นโดยการเข้ารับการศึกษาอบรม สัมมนา ศึกษางาน อย่างต่อเนื่อง ได้เรียนรู้งานใหม่มีการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ ผู้บริหารแสดงให้เห็นทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดโอกาสให้ครูผู้ดูแลเด็กช่วยกันคิดหาวิธีแก้ปัญหา ร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาในการทำงานโดยใช้ข้อมูลหลักฐานที่มีอยู่เสนอแนวทางแก้ปัญหาที่หลากหลาย ในการร่วมกันแก้ปัญหาที่แสดงออกให้เห็นว่าการรวมกลุ่มมีพลังสามารถเอาชนะปัญหาและอุปสรรคทุกอย่างได้ หากได้รับความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหา ร่วมกัน ซึ่งบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมมือร่วมใจกันในการแก้ปัญหาดังกล่าว แต่อาจจะเป็นศูนย์ที่เล็กยังขาดกำลังทรัพยากรบุคคลอย่างเพียงพอ กำลังคนน้อย การแก้ปัญหาดังกล่าวอาจมีข้อบกพร่องไปบ้าง ส่งผลให้ผลประเมินมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ ทรัพย์สวนแดง (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

1.4 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารมีความจริงใจและปรารถนาดีกับผู้ร่วมงานอยู่เสมอ ส่วนผู้บริหารมักจะให้อภัยและร่วมแก้ไขปัญหา เมื่อผู้

ร่วมงานผิดพลาดจนสำเร็จอยู่เสมอมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแสดงให้เห็นในการมอบหมายงาน โดยคำนึงถึงศักยภาพของครูผู้สอนเป็นรายบุคคล มีการติดต่อสื่อสารงานอยู่เสมอ รับฟังเรื่องราวความคิดเห็น ปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กด้วยความสนใจ เอาใจใส่แสดงออกให้เห็นว่าทุกคนมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้คิดวางแผนและตัดสินใจเองในการทำงาน เข้าร่วมกิจกรรมกับครูผู้ดูแลเด็กอย่างสม่ำเสมอ ให้อภัยเมื่อทำงานผิดพลาดและร่วมแก้ไขปัญหานั้นสำเร็จ จะเห็นได้ว่าบทบาทของภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องมีการระดมการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด จึงต้องเผชิญกับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่ซับซ้อนแปลกใหม่และท้าทายต่อการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ มาใช้ในการบริหารงาน บริหารคน ส่งผลให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมภา ปิยารมย์ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันตก พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารระดับกรม จังหวัด อำเภอ ได้มอบหมายนโยบายแผนงานที่ชัดเจนให้ถือปฏิบัติ และมีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนได้พยายามจัดสรรงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้สอนมีความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ความสามารถ

ในการปรับเปลี่ยนในการใช้นวัตกรรม การพัฒนาผลงาน เน้นผู้ที่เกี่ยวข้องต่างให้ความช่วยเหลือในการศึกษา จากกระบวนการต่าง ๆ ส่งผลให้ประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่ายังมีข้อบกพร่องอยู่บ้างเนื่องจากเป็นศูนย์ขององค์กรเล็ก ๆ การจัดสรรงบประมาณบางโครงการยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ผลประเมินในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรารุช สังกะเพศ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านความสามารถในการผลิตเด็กเล็กให้มีพัฒนาการที่สูงขึ้น มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนบางอย่างจะไม่ทันสมัยเท่าที่ควรอันเนื่องจากงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ด้านความสามารถในการพัฒนาเด็กเล็กให้มีเจตคติในทางบวก การที่ผู้ปกครองมีความพอใจในความมีวินัย ผลการเรียนรู้ของเด็กเล็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน แต่บางครั้งผู้ปกครองที่อยู่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นก็ขาดความกระตือรือร้นในการศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความคิดที่เหมาะสมกับวัยของเด็กเล็ก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้นำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีทางการศึกษาใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและด้านอื่นๆ แต่ด้วยงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความสามารถของผู้บริหารและคณะครูในการแก้ไขเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือเฉพาะหน้าในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสรรไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา สมานพันธุ์. (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะ

ผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารกับประสิทธิผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดยะลา จากบทบาบทดงกล่าว ส่งผลให้ประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลประเมินในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างความตระหนักให้ครูผู้ดูแลเด็กคอยติดตามดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคอยช่วยเหลือให้กำลังใจเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ทำให้การสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญาและการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ของผู้บริหารส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา สมานพันธุ์ (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารกับประสิทธิผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดยะลา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า

1. การสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรวางโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความเป็นครู เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กเกิดจิตสำนึกในความเป็นครู ด้วยจรรยาบรรณครูอย่างแท้จริงให้เกิดจินตภาพทางสร้างสรรค์ต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. การสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารควรสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้แก่ครูผู้ดูแลเด็ก มีการตั้งมาตรฐานเกี่ยวกับสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือครูผู้ดูแลเด็กตามขวัญและกำลังใจอย่างเหมาะสมและเท่าเทียมกัน รวมถึงการผลักดันให้ครูผู้ดูแลเด็กเข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3. การกระตุ้นทางปัญญา ผู้บริหารควรกระตุ้นครูผู้ดูแลเด็กให้เกิดความรับผิดชอบในงานที่ตนรับผิดชอบ ให้เห็นวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาองค์กรอยู่เสมอ โดยเปิดโอกาสให้ครูผู้ดูแลเด็กช่วยกันคิดวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการขององค์กรร่วมกัน เพื่อเกิดความรับผิดชอบในการคิดสร้างสรรค์และพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพ

4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารควรมอบหมายงานโดยคำนึงถึงศักยภาพของครูผู้ดูแลเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีการติดต่อสื่อสารกับครูผู้ดูแลเด็กทุกคนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความเข้าใจที่

ตรงกัน รวมถึงการดูแลเอาใจใส่ครูผู้ดูแลเด็กทุกคน เพื่อแสดงให้เห็นว่าครูผู้ดูแลเด็กทุกคนมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สรุป

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r_{xy} = 0.86$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาถึงตัวแปรอื่นที่มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ยังไม่ได้ศึกษา

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถาบันการศึกษาระดับอื่น

3. ควรมีการวิจัยสถาบันเพื่อหาแนวทางพัฒนาการประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือการวิจัยเพื่อจัดทำคู่มือการประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับผู้บริหารอย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณบิดา มารดา คณะครูอาจารย์ที่ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำงานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย.(2549). คู่มือการพัฒนาผู้ดูแลเด็ก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กัญญา กำเหนิด. (2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ธนิด ทองอาจ. (2553). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช . (2547). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เซ็นทรัล เอ็กซ์เพรส จำกัด.
- พิสนุ ฟองศรี. (2551). การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เพชรรุ่งเรืองการพิมพ์.
- พัทตร์สร ลีริบุญภัก. (2548). คุณภาพภาวะผู้นำที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพฑูริย์ พิชัย. (2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

การวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคล (ระยะที่ 2)

Research and Development of Executive Committees System (Phase II)

สมบัติ นพริก¹, สำราญ มีแจ้ง², เทียมจันทร์ พานิชผลินไชย³,
อนุชา กอนพวง⁴, สุกัญญา แซ่มช้อย⁵
Sombat Nopparak¹, Samran Meejang², Teamjan Parnichparinchai³,
Anucha Kornpuang⁴, Sukanya Chaemchoy⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาระบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคล ระยะที่ 2 เป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากับคณะศึกษาศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลระดับเขตพื้นที่การศึกษาให้เหลือองค์คณะเดียวและนำไปสู่การปฏิบัติ และ 2) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลข้างต้นไปสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลระดับเขตพื้นที่การศึกษา เรียกว่า “คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา” มีองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่

1.1 โครงสร้างของคณะกรรมการฯ ประกอบด้วยคณะกรรมการจำนวน 15 คนแบบไตรภาคี จำแนกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ: กรรมการโดยผู้แทน: กรรมการโดยตำแหน่ง ในสัดส่วน 7:7:1 มีคุณสมบัติทั่วไป 10 ข้อ คุณสมบัติเฉพาะจำแนกตาม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ข้อ กรรมการผู้แทน 4 ข้อ การได้มาของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้มีกรรมการสรรหา กรรมการผู้แทน ใช้การเลือกตั้ง โดยกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี โดยการดำรงตำแหน่งไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยพะเยา

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹ Associate Professor Dr., Collage of Continuing Education, Phayao University

² Associate Professor Dr., Faculty of Education, Naresuan University

³ Associate Professor Dr., Faculty of Education, Naresuan University

⁴ Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Naresuan University

⁵ Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Naresuan University

1.2 อำนาจหน้าที่ขององค์คณะบุคคล ประกอบด้วยอำนาจหน้าที่ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการบริหาร 2) ด้านวิชาการ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล

ทั้งนี้ ให้มีคณะอนุกรรมการย่อย จำนวน 4 ชุด ที่ทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ได้แก่ 1) อนุกรรมการบริหารคุณภาพการศึกษา 2) อนุกรรมการการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) อนุกรรมการบริหารทั่วไปและงบประมาณ และ 4) คณะกรรมการและคณะทำงานเฉพาะกิจ และควรมีการเสริมสร้างพลังอำนาจขององค์คณะบุคคล ในด้านความรู้ ทักษะ และ เจตคติ

2. รูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคล หรือ “คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา” มีโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ อนุกรรมการและแนวทางการเสริมพลัง มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระหว่าง ร้อยละ 78.80 ถึงร้อยละ 100

3. ควรการปรับแก้กฎหมาย กรณีนำรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลระดับเขตพื้นที่การศึกษาให้เหลือองค์คณะบุคคลคณะเดียวไปสู่การปฏิบัติ โดยแก้ไขกฎหมายให้ครอบคลุมพระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับ รวมทั้งกฎกระทรวงศึกษาธิการ และประกาศสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: การบริหารโดยองค์คณะบุคคล

Abstract

The Research and Development of Executive Committees System (phase II) had been undertaken in cooperation with the Office of the Education Council and Faculty of Education, Naresuan University. The research objectives aimed at studying the feasibility and propriety of the collapsing all three administrative committees into one, and proposing the recommendations for revising any related laws and regulations. The research results were as follows:

1. The model collapsing all three administrative committees into one called Primary or Secondary Educational Service Area Committee consisted of two elements.

1.1 Structure of the Committees comprised of 15 persons classified into tripartition of proportion of expert committee:representative committee: committee by position, 7:7:1, 10 general qualifications, 3 specific qualifications for expert committee, 4 specific qualifications for representative committee, recruitment of expert committee by recruitment committee, recruitment of representative committee by election, term of office 4 years, and positioned not more than 2 term consecutively.

1.2 Responsibility of the Committees comprised of 3 parts, 1) policy and administration affair 2) academic affair and 3) personnel affair and appointed the 4 Sub-committees for operation, 1) Educational Quality Administration Sub-committee 2) Teacher and Educational Personnel Sub-committee 3) Administration and Budgeting Sub-committee and 4) Specific Sub-committees including the empowerment to Committees and Sub-committees about knowledge skills and attitude.

2. The Structure, responsibility, Sub-committees, the empowerment guideline of The model collapsing all three administrative committees into one was suitable and possible between the percentage of 78-100.

3. The recommendations for utilized model in practice, and revising any related laws and regulations including 3 Royal Decrees, Education Ministerial regulation, and Office of The Basic Education commission announcements.

Keywords: Executive Committees

บทนำ

การบริหารโดยองค์คณะบุคคล มีใช้เรื่องใหม่ในระบบบริหารการศึกษาของประเทศไทย เนื่องจากมีความสอดคล้องกับการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยในอดีตมีการบริหารงานในลักษณะของคณะกรรมการที่มีสัดส่วนมาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคตั้งแต่ก่อนการปฏิรูปการศึกษาปี 2542 แต่ยังคงขาดความชัดเจนในเรื่องของสัดส่วน บทบาทหน้าที่และวิธีการได้มาขององค์คณะบุคคล รวมทั้งยังให้ความสำคัญกับคณะกรรมการบริหารในส่วนกลางมากกว่าเนื่องจากเป็นการบริหารมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจนั่นเอง

จากผลการวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคล ระยะที่ 1 ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในปี 2553 โดยภาพรวมพบว่าองค์คณะบุคคลทั้ง 3 องค์คณะมีโครงสร้างขององค์คณะบุคคลที่เหมาะสม

สม มีการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ในระดับมาก แต่พบปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับโครงสร้างและการปฏิบัติหน้าที่ของ รอ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา สูงกว่า ก.พ.ท.และก.ต.ป.น. โดยที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง โดยเฉพาะในส่วนของอนุกรรมการโดยตำแหน่ง ที่เป็นผู้แทนครูสภา ผู้แทน ก.ค.ศ. และผู้แทนครู และผู้บริหาร และโดยมีการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่เน้นเพียงการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย พิจารณาความดีความชอบ และการประเมินวิทยฐานะ สำหรับ ก.พ.ท. พบปัญหามากในเรื่องการไม่มีอำนาจให้ความเห็นชอบในการยุบรวม สัมเล็กรโรงเรียน ปัญหาสำคัญเชิงโครงสร้าง คือ กฎหมายไม่ได้รับรองอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.ท.ให้สอดคล้องกับ กฎที่มีอำนาจการบริหารองค์กร ส่วน ก.ต.ป.น. มีอำนาจหน้าที่บางส่วนทับซ้อนกับงานประจำของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และมีปัญหาเชิงโครงสร้าง คือ กฎหมายไม่ได้รับรองให้ ก.ต.ป.น. มีโครงสร้างสัมพันธ์

กับองค์คณะบุคคลใดในส่วนกลาง โดยเป็นเพียงโครงสร้างภายในที่แต่งตั้งโดยอำนาจของ ผอ.สพท.

ข้อค้นพบที่สำคัญ ได้แก่ รูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลในระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่เอื้อต่อการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาให้สามารถบริหารได้อย่างคล่องตัว และส่งผลต่อผู้เรียน ประกอบด้วย 4 รูปแบบ โดยรูปแบบที่ 1 มี 3 องค์คณะแยกกันเหมือนเดิม แต่เชื่อมโยงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของทั้ง 3 องค์คณะ รูปแบบที่ 2 รวม อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาและ ก.พ.ท. ส่วน ก.ต.ป.น.ร่วมกับ สน.บริหารยุทธศาสตร์ฯ รูปแบบที่ 3 อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาเหมือนเดิม แต่รวม ก.พ.ท.และก.ต.ป.น.ด้วยกัน และรูปแบบที่ 4 รวม 3 องค์คณะเป็นองค์คณะเดียว โดยตั้งอนุกรรมการย่อยๆ ดำเนินการ ทั้งนี้เมื่อการพิจารณาผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ายังไม่มีรูปแบบใดเหมาะสมและเป็นไปได้ระดับมากทั้ง 2 กรณี ทุกรูปแบบต่างมีข้อดีและข้อเสีย แต่ก็สามารถสรุปได้ว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 3 และรูปแบบที่ 4 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากกว่ารูปแบบที่ 2 แต่เมื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแต่ละรูปแบบในประเด็นคุณลักษณะของความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างองค์คณะบุคคล ความมีเอกภาพในการบริหาร และการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล พบว่า รูปแบบที่ 4 หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ที่เหลือเพียงองค์คณะเดียวมีความเหมาะสมมากที่สุดที่ช่วยตอบโจทย์หนึ่งของการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการใหม่เพื่อสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงเป็นการศึกษาต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่ได้จากการศึกษาวิจัยระยะที่ 1

ที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลให้เหลือองค์คณะเดียว และความคิดเห็นในการนำสู่การปฏิบัติ รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอในการปรับแก้กฎหมายอันจะนำไปสู่การบริหารงานในระดับเขตพื้นที่การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลระดับเขตพื้นที่การศึกษาให้เหลือองค์คณะเดียวและนำไปสู่การปฏิบัติ
2. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลข้างต้นไปสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตการวิจัย

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ในการสังเคราะห์และกำหนดรายละเอียดรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมเหลือองค์คณะเดียว ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา และกฎหมายการศึกษา จำนวน 16 ท่าน จำแนกเป็น 1) นักวิชาการทางบริหารการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 4 ท่าน 2) ผู้บริหารหน่วยงานการศึกษาในระดับส่วนกลาง จำนวน 4 ท่าน (สภาคการศึกษา, สพฐ., ก.ค.ศ., และคุรุสภา) 3) ผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 4 ท่าน และ 4) นักกฎหมายการศึกษา จำนวน 4 ท่าน

แหล่งข้อมูลในการศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโดยองค์

คณะบุคคลที่หลอมรวมเหลือองค์คณะเดียว ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยองค์คณะ บุคคลระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 112 คน จำแนกเป็นองค์คณะบุคคลและบุคลากรในสถานศึกษาจากพื้นที่ 4 ภูมิภาค (ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร) โดยแต่ละภูมิภาคประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 28 คน ดังนี้ 1) ตัวแทน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 เขตๆ ละ 1 คน รวม 5 คน 2) ตัวแทน ก.พ.ท. จำนวน 5 เขตๆ ละ 1 คน จำนวน 5 คน 3) ตัวแทน ก.ต.ป.น. จำนวน 5 เขตๆ ละ 1 คน จำนวน 5 คน 4) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา จำนวน 5 เขตๆ ละ 1 คน จำนวน 5 คน และ 5) ตัวแทน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน (ผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา อย่างละ 2 คน) และครูจำนวน 4 คน (ครูประถมศึกษา/มัธยมศึกษา อย่างละ 2 คน)

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมเหลือองค์คณะเดียว ในการนำสู่การปฏิบัติ รวมทั้งข้อเสนอนโยบาย และข้อเสนอกฎแก้ไขกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้มีการประยุกต์ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ซึ่งแบ่งการดำเนินการวิจัย เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์และกำหนดรายละเอียดรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมเหลือองค์คณะเดียว การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลในระยะที่ 1 มาสังเคราะห์และกำหนดรายละเอียดของรูปแบบ

การบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมเหลือองค์คณะเดียว เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เอกสารประกอบการสัมมนา การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยประสานงานกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนา นัดหมายกำหนด วัน เวลา และทำการสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและสรุปสาระสำคัญของประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นการรับฟังความคิดเห็น โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมเหลือองค์คณะเดียว ในการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบ โดยการรับฟังความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยองค์คณะบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผลการวิจัยรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลระยะที่ 1 เอกสารแสดงรายละเอียดรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลที่เหลือองค์คณะที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว และ 2) แบบประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมเหลือองค์คณะเดียว การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์บุคลากรในการรับฟังความคิดเห็นโดยการสนทนากลุ่ม และนัดหมายกำหนด วัน เวลา และสถานที่ที่จะดำเนิน

การรับฟังความคิดเห็น ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลให้เหลือองค์คณะเดียวไปใช้ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะในการปรับแก้กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ คณะผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยองค์คณะบุคคลทั้ง 4 ภูมิภาค มาสังเคราะห์โดยภาพรวมเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะในการปรับแก้กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลระดับเขตพื้นที่การศึกษา เรียกว่า “คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา” มีองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่

1.1 โครงสร้างของคณะกรรมการ

1.1.1 สัดส่วน/จำนวน ประกอบด้วย คณะกรรมการจำนวน 15 คนแบบไตรภาคี จำแนกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ: กรรมการโดยผู้แทน: กรรมการโดยตำแหน่ง ในสัดส่วน 7:7:1 โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย 1) ด้านการศึกษา จำนวน 1 คน 2) ด้านศาสนาศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน 3) ด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 1 คน 4) ด้านกฎหมาย จำนวน 1 คน 5) ด้านการเงินการคลัง จำนวน 1 คน 6) ด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 1

คน และ 7) ด้านธุรกิจหรือเอกชน จำนวน 1 คน สำหรับ กรรมการผู้แทน จำนวน 7 คน ประกอบด้วย 1) ผู้แทนครูผู้สอน 2 คน 2) ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน 3) ผู้แทนบุคลากรทางการศึกษาอื่น จำนวน 1 คน 4) ผู้แทนองค์กรชุมชน 1 คน และ 5) ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน 1 คน ส่วน กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 1 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา เป็นกรรมการและเลขาธิการ

1.1.2 คุณสมบัติ จำแนกเป็น คุณสมบัติทั่วไป ได้แก่ 1) อายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีบริบูรณ์ 2) ไม่เป็นคู่สัญญา กับ สพม./สพป. 3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือคนไร้หรือเสมือนไร้ความสามารถ 4) ไม่เคยได้รับโทษจำคุก 5) ไม่เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเกินกว่า 1 เขตพื้นที่ 6) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี 7) มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ (ยกเว้นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนผู้ปกครอง) 8) เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา วิทยาการ และวัฒนธรรมเป็นอย่างดี 9) เป็นที่ยอมรับเรื่องความซื่อสัตย์และความยุติธรรม ไม่เคยมีประวัติเสื่อมเสียทางจริยธรรม จรรยาบรรณและการประกอบอาชีพ 10) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือพรรคการเมือง (ยกเว้นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และคุณสมบัติเฉพาะของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ต้องไม่เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณวุฒิตรงสาขา ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ด้านนั้นไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาหรือศาสตร์นั้นอย่างกว้างขวาง คุณสมบัติเฉพาะของกรรมการผู้แทน .ในส่วนของผู้แทนครู ต้องมีประสบการณ์สอนในวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการ และมี

ประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 15 ปี ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษา/รองผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีประสบการณ์ด้านการบริหารในตำแหน่งผู้บริหาร/รองผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี และผู้แทนบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีประสบการณ์ด้านการสนับสนุนการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี สำหรับผู้แทนองค์กรหรือสมาคมอื่นๆ ต้องไม่เป็นครูหรือบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.3 การได้มา 1) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้มีกรรมการสรรหา 3 ชุด คือชุดที่ 1 มีหน้าที่สรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ได้ 3 เท่า ชุดที่ 2 มีหน้าที่คัดเลือกหรือถ่วงดุลให้เหลือ 2 เท่า ชุดที่ 3 มีหน้าที่ดำเนินการให้เลือกกันเอง ให้เท่ากับจำนวนที่ต้องการ ซึ่งดำเนินการให้เสร็จสิ้นในระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาชั้น 2) กรรมการผู้แทน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาอื่น ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน ใช้การเลือกตั้งแบบเลือกกันเองในแต่ละกลุ่ม และ 3) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา/มัธยมศึกษาโดยตำแหน่ง

1.1.4 วาระการดำรงตำแหน่ง 1) มีวาระ 4 ปี 2) การดำรงตำแหน่งไม่เกินสองวาระติดต่อกัน 3) การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา เนื่องจาก ตาย การลาออก เป็นบุคคลล้มละลายหรือคนไร้หรือเสมือนไร้ความสามารถ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามได้รับโทษจำคุก พ้นจากการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (กรณีผู้แทนกรรมการครูและบุคลากรฯ) การพ้นจากตำแหน่ง กรณีกระทำความผิดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเอาผิด

ตามกฎหมายที่กำหนด

1.2 อำนาจหน้าที่ขององค์คณะบุคคล

1.2.1 ด้านนโยบายและการบริหาร ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา การจัดตั้งยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา การแต่งตั้งและถอดถอนคณะอนุกรรมการในส่วนของการดำเนินการที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการศึกษา การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการบริหารทั่วไปและงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้ง คณะกรรมการหรือคณะทำงานตามที่จำเป็น ให้ข้อเสนอแนะการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานความร่วมมือในการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ กพฐ.หรือ ก.ค.ศ.มอบหมาย และแต่งตั้งกรรมการจากบุคคลภายนอกเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.2.2 ด้านวิชาการ ให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล กำหนด นโยบายการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาการกำหนดจำนวนและ

อัตราตำแหน่งและเกลี่ยอัตรากำลัง ให้ความเห็นชอบในการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา การพิจารณาความดีความชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ.กำหนด และกำหนดกฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ บทลงโทษในการไม่ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา

ให้มีคณะกรรมการย่อยที่ทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ดังนี้

1. อนุกรรมการบริหารคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถด้านวิชาการ มาทำหน้าที่กำหนดรายละเอียดของเกณฑ์และแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนา งานวิชาการ การวิจัย และการประเมินผลคุณภาพ การจัดการศึกษา ทั้งนี้ตามที่กฎกระทรวงกำหนด

2. อนุกรรมการการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถด้านบริหารงาน ทรัพยากรบุคคล มาทำหน้าที่กำหนดรายละเอียดของเกณฑ์และแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับการ กำหนดอัตรากำลัง การสรรหา การพัฒนา การ อัตรารักษา การจัดการระบบสารสนเทศด้านการ บริหารงานบุคคล และกฎหมายการบริหารงาน บุคคล ทั้งนี้ตามที่กฎกระทรวงกำหนด

3. อนุกรรมการการบริหารทั่วไปและงบประมาณ ประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความ สามารถด้านบริหารงานทรัพยากรบุคคล มาทำ หน้าที่กำหนดรายละเอียดของเกณฑ์และแนวทาง

ดำเนินการเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา การส่งเสริมการจัดการ ศึกษาและการมีส่วนร่วมในการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบัน ศาสนา รวมทั้งการวิเคราะห์ วิจัยหารูปแบบการ บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. คณะกรรมการและคณะทำงานเฉพาะ กิจ ควรตั้งอนุกรรมการเป็นคราวๆ ไป ทั้งนี้ ให้ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาฯ เสนอแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการแต่ละชุดจำนวนไม่เกิน 10 คน โดยพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ที่แท้จริงและทุ่มเทเสียสละเวลาให้กับการทำงาน และให้พิจารณากรรมการ 1 คน จากชุดคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาฯ เข้ามาเป็นประธาน อนุกรรมการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ และอนุกรรมการ ควรมีแนวทางการเสริมสร้าง พลังอำนาจขององค์กรคณะบุคคล ทั้งในด้านความรู้ เกี่ยวกับ แนวทางปฏิบัติงานขององค์กรคณะบุคคล การบริหารองค์กรคณะบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาองค์กรคณะบุคคลที่ประสบผลสำเร็จ ข้อ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลทั้ง ส่วนที่เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน และข้อกำกับใน ส่วนที่เป็นคุณและโทษ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา นโยบาย และวาระแห่งชาติ ด้านทักษะเกี่ยวกับการประชุม เเชิญญาหน้า/การทำงานเป็นทีม การจัดการความขัดแย้ง และภาวะผู้นำ ด้านเจตคติเกี่ยวกับคุณธรรม สำหรับองค์กรคณะบุคคล สำหรับ แนวทางการเสริม พลังควรจัดอบรมให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การ ศึกษาตามหลักสูตรคณะกรรมการเขตพื้นที่การ ศึกษา ตามที่สพฐ.หรือ ก.ค.ศ. กำหนด จัดทำ เอกสารเพื่อใช้เป็นคู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงาน

การปฐมนิเทศชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงาน การฝึกรวม การเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติงาน การศึกษาดูงาน การรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และการสัมมนาประจำปี

2. ผลการศึกษาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลระดับเขตพื้นที่การศึกษาให้เหลือองค์คณะบุคคลคณะเดียว พบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเห็นว่าโครงสร้างของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (สัดส่วน/จำนวน คุณสมบัติ การสรรหา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง) มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ร้อยละ 78.80-99.00 ด้านอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ร้อยละ 97.10-100.00 ด้านโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ร้อยละ 96.20-99.00 และแนวทางการเสริมพลังอำนาจ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ร้อยละ 99.00-100.00

3. การเสนอให้มีการปรับแก้กฎหมาย กรณีนำรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลระดับเขตพื้นที่การศึกษาให้เหลือองค์คณะบุคคลคณะเดียวไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

3.1 โครงสร้างของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ ด้านองค์ประกอบ (สัดส่วนและจำนวน) และอำนาจหน้าที่ ควรมีการแก้ไขกฎหมาย (ร่าง)พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวง ศึกษาธิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่าง) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่) พ.ศ.....

3.2 โครงสร้างของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ คุณสมบัติ วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ควร

มีการแก้ไขกฎหมาย (ร่าง) กฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มาหรือวิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พ.ศ....(ร่าง) กฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มาหรือวิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา พ.ศ....(ร่าง) ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการสรรหา และการเลือกคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา(ประกาศเมื่อ วันที่) และ (ร่าง) ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และการเลือกคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (ประกาศเมื่อ วันที่

3.3 อนุกรรมการ ควรมีการแก้ไขกฎหมาย (ร่าง) ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง หลักเกณฑ์ คุณสมบัติ วิธีการแต่งตั้งและอำนาจหน้าที่อนุกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ประกาศเมื่อ วันที่) (ร่าง) ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง หลักเกณฑ์ คุณสมบัติ วิธีการแต่งตั้งและอำนาจหน้าที่อนุกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (ประกาศเมื่อ วันที่

อภิปรายผล

เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้ เป็นงานวิจัยระยะที่ 2 โดยมุ่งนำผลการวิจัยในระยะที่ 1 ที่พบว่า รูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการหลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลให้เหลือองค์คณะเดียว นำมาศึกษาเพื่อยืนยันกับ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้กับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นฝ่ายได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการใช้รูปแบบ ดังนั้นทิศทางของการอภิปรายผลการวิจัย จึงมุ่งเน้นไปที่การนำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาอธิบายองค์ประกอบของรูปแบบที่เชื่อมโยงกับบริบทและจุดเน้นของเขตพื้นที่การศึกษาตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารโดยองค์คณะบุคคลแบบแยกส่วน ส่วนที่สองเป็นการอภิปราย ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ปฏิบัติที่ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการใช้รูปแบบ และส่วนที่สามเป็นการอภิปรายเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลระดับเขตพื้นที่การศึกษา เรียกว่า “คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา” มีองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ 1) โครงสร้างของคณะกรรมการประกอบด้วยคณะกรรมการจำนวน 15 คนแบบไตรภาคี จำแนกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ: กรรมการโดยผู้แทน: กรรมการโดยตำแหน่ง ในสัดส่วน 7:7:1 และ 2) อำนาจ หน้าที่ขององค์คณะบุคคล ประกอบด้วยอำนาจหน้าที่ 4 ส่วน คือ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล โดย ให้มีคณะอนุกรรมการย่อย จำนวน 4 ชุด ที่ทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา และควรมีการเสริมสร้างพลังอำนาจขององค์คณะบุคคล ในด้านความรู้ ทักษะ และ เจตคติ

การหลอมรวมคณะกรรมการให้เหลือเพียงองค์คณะบุคคลเดียว สอดคล้องกับหลักการ บูรณาการอำนาจหน้าที่และโครงสร้างให้

สอดคล้องกับบริบทและพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจุบัน เขตพื้นที่การศึกษาบริหารงานในรูปขององค์คณะบุคคล 3 องค์คณะ คือ ก.พ.ป.หรือ ก.พ.ม. อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา และ ก.ต.ป.น. และการบริหารสำนักงาน โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บริหารสูงสุด หลักการดังกล่าวนี้ ต้องการให้องค์คณะบุคคลทั้ง 3 องค์คณะทำงานสอดประสานรอยรัศ เพื่อบูรณาการการแปลงนโยบายให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ มีการส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้เข้มแข็ง ในขณะที่เดียวกันก็ทำหน้าที่กำกับ ติดตามด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แต่เมื่อมีการปฏิบัติจริงแล้ว พบปัญหาโดยตลอดช่วงระยะเวลาของการปฏิรูปการศึกษารอบที่ 1 (พ.ศ. 2542-2551) และยังคงพบปัญหาจนถึงช่วงปัจจุบันที่เกิดจากองค์คณะบุคคลทั้ง 3 คณะทำงานแบบแยกส่วน เนื่องจากคณะกรรมการมีที่มาจากกฎหมายคนละฉบับ แม้ว่าจะมีผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกรรมการในทุกองค์คณะ แต่ก็ไม่สามารถประสานการปฏิบัติงานให้สอดคล้องสัมพันธ์กันได้ คณะกรรมการต่างฝ่าย ต่างปฏิบัติหน้าที่ การที่กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการมีโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ต่างกัน แต่ไม่ได้ระบุให้ปฏิบัติงานสัมพันธ์กัน จึงทำให้ขาดความเป็นองค์รวมที่มีพลังในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยที่อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา มีการประชุมและการดำเนินงานมากที่สุด แต่ก็มีข้อร้องเรียนด้านทุจริตและประพฤติมิชอบมากที่สุด รวมทั้งมีการลงโทษทางวินัยกันอยู่เนืองๆ ส่วน ก.พ.ท. และ ก.ต.ป.น. มีการประชุมน้อยมาก ซึ่งขัดกับหลักความมีประสิทธิภาพของคณะกรรมการประจำ (Standing Board) ที่ควรมีการประชุมทุกๆ เดือน หรือ ทุกๆ 2-3 เดือน (McNamara,

2011) จึงทำให้การปฏิบัติงานในภาพรวมของทั้ง 3 องค์กร ขณะความเป็นเอกภาพด้านนโยบาย และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างชัดเจนและมีพลัง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554; อนุชา กอนพ่วง, 2555: 112-113)

ดังนั้น การที่ “คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา” ถูกหลอมเป็นองค์กรบุคคลเดียว จะช่วยทำให้องค์กรบุคคลเป็นเอกภาพ ที่สามารถหลอมรวมอำนาจหน้าที่ทั้งหมดให้เข้ามาเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จึงเป็นการดึงกลับมา ณ จุดที่ทำให้องค์กรบุคคลนี้เป็นคณะกรรมการบริหารและกึ่งให้คำปรึกษา เพื่อมาทำหน้าที่กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ส่งผลลงไปถึงคุณภาพของสถานศึกษา คุณภาพผู้บริหารและครู และที่สำคัญที่สุด คือ ส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งทิศทางการดังกล่าว มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวนโยบายคุณภาพการศึกษา และร่วมนำไปสู่การปฏิบัติทั้งฝ่ายสำนักงานและสถานศึกษา สำหรับการบริหารบุคคลากร ควรเป็นเรื่องที่จะมาสนับสนุน เมื่อทิศทางและเป้าหมายอนาคตของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มีความชัดเจน ทำหายและเป็นไปได้ โดยที่การบริหารงานบุคคลทางการศึกษา ควรใช้หลักการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Management) และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Development) ที่จะต้องพัฒนาสรรพกำลังให้สนับสนุนทิศทางและเป้าหมายดังกล่าว

อย่างไรก็ดี อาจมีวิธีการที่จะทำให้คณะกรรมการทั้ง 3 ชุด ทำงานประสานสอดคล้องกัน โดยไม่ต้องรวมกัน แต่คงเป็นการยากที่จะทำให้องค์กรเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาในปัจจุบัน กลับมาเป็น

องค์กรบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นองค์กรที่กำหนดทิศทางและนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะในปัจจุบัน “ถนนทุกสาย” ต่างมุ่งความสนใจไปที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลซึ่งมีผลประโยชน์ได้เสียกับครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยตรง ซึ่งจะเห็นได้ว่าเพียงแต่การเชื่อมโยงอำนาจหน้าที่ของทั้ง 3 องค์กรให้สอดคล้องสัมพันธ์กันในทางปฏิบัติ โดยอาศัยผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา หรืออาจมีการเพิ่มกรรมการย่อยๆ เพิ่มขึ้น คงไม่มีพลังเพียงพอที่จะขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ให้เกิดขึ้นที่สถานศึกษาได้ การหลอมรวมองค์กรบุคคลทั้ง 3 ให้เป็นองค์กรบุคคลเดียวจะทำให้การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาจะมีลักษณะเป็น Single Command ไม่ต้องให้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้แบกรับภาระที่เป็นข้อสรุปของแต่ละองค์กร ไปนำเสนอและเชื่อมโยงเข้ากับองค์กรอื่นให้เห็นคล้อยตาม เพราะการดำเนินงานระดับรายละเอียด หลักระเบียบต่างๆ ใช้ผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน มาเป็นอนุกรรมการเพื่อศึกษารายละเอียดอย่างรอบด้านและนำเสนอให้คณะกรรมการ เห็นชอบและตัดสินใจ

นอกจาก การหลอมรวมองค์กรบุคคลทั้ง 3 ให้เป็นองค์กรบุคคลเดียว จะทำให้เกิดหลอมรวมอำนาจหน้าที่เดิมให้เกิดการทำงานเชิงบูรณาการแล้ว การหลอมรวมโครงสร้างของจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการเป็น 15 คน มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในจำนวน 7 คน คณะกรรมการผู้แทน 7 คนและคณะกรรมการโดยตำแหน่ง 1 คน ยังคงยึดหลักการทำงานแบบไตรภาคี เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม แต่การที่มีผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นถึง 7 คนที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษา จำนวน 1 คน ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน ด้าน

การบริหารงานบุคคล จำนวน 1 คน ด้านกฎหมาย จำนวน 1 คน ด้านการเงินการคลัง จำนวน 1 คน ด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 1 คน และ ด้านธุรกิจหรือเอกชน จำนวน 1 คน นั่นถือว่าเป็นการนำผู้ที่เชี่ยวชาญเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ 2542 อีกทั้ง การศึกษาในปัจจุบันและอนาคตจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งค่านิยม ความคิดและการดำเนินการ ให้เปลี่ยนผ่านจาก การให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาในระบบ (Formal Education) ไปเป็นการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long Life Education and Learning) ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุค ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เรื่อง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมของโลกนี้ สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การรวมกลุ่มกันของ 10 ประเทศในแถบเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ในชื่อของ “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community) ปี พ.ศ. 2558 รวมทั้ง แนวคิดการเตรียมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Learning in 21st Century) (อนุชา กอนพวง, 2555:7) สถานการณ์เช่นนี้ ย่อมมีผลกระทบต่อระบบการศึกษาของไทย ที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาและการบริหารการจัดการศึกษาทุกระดับ

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งในส่วนที่เป็นการบริหารจากฝ่ายบริหาร สำนักงาน และการบริหารโดยองค์คณะบุคคล จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน โดยเฉพาะในส่วนของการบริหารโดยองค์คณะบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา ที่ต้องมีส่วนสำคัญ ในการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนา รวมทั้งทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน พัฒนา ช่วยเหลือดูแล กำกับติดตาม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้สถาน

ศึกษาสามารถสามารถบริหารตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุตามเป้าหมายคุณภาพการศึกษา แต่การที่เขตพื้นที่การศึกษาจะปรับเปลี่ยนบทบาทดังกล่าวได้ จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง กระบวนทัศน์ (Paradigm) ของการบริหารใหม่ ที่จะสร้างความมั่นใจได้ว่า วิธีการบริหารจัดการนั้น ก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เพิ่มขึ้นนั้นมีจำนวนใกล้เคียงกับ กรรมการผู้แทนและกรรมการ โดยตำแหน่ง จะทำให้เกิดความถ่วงดุลด้านการใช้อำนาจตัดสินใจของคณะกรรมการ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะด้านนิติธรรม คุณธรรม การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ และการตรวจสอบได้

จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเห็นว่าโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและอนุกรรมการ ตลอดจนแนวทางการเสริมพลังอำนาจ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในช่วงร้อยละ 78.80-100.00 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลระยะที่ 1 ซึ่งพบว่า รูปแบบการรวม 3 องค์คณะเป็นองค์คณะเดียว โดยตั้งอนุกรรมการย่อยๆ ดำเนินการ มีความเหมาะสมมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพของรูปแบบกับรูปแบบอื่นๆ ในประเด็นคุณลักษณะของความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างองค์คณะบุคคล เอกภาพในการบริหาร และการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (สมบัติ นพวิทย์และคณะ, 2544) และอาจเนื่องมาจาก การได้มาซึ่ง ร่างรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคล มีการศึกษาข้อมูลจากการศึกษาและวิเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา และด้านกฎหมายการศึกษา ให้เหตุผลทางวิชาการที่รองรับอย่างชัดเจน กอปรกับคณะวิจัยได้นำเสนอข้อมูลดังกล่าวเป็นเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม แล้วมีการชี้แจง อธิบาย เหตุผลถึงที่มาของร่างรูปแบบฯ เชื่อมโยงกับเหตุผลของการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารฯ มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารที่ดีตามกรอบธรรมาภิบาล และ สอดคล้องกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง อันเกิดจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งจะทำให้การบริหารงานจึงจะมีความเป็นเอกภาพ และสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาสามารถบริหารตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การดำเนินการสนทนากลุ่มมีการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เสนอความคิดเห็น พร้อมกับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง ท้ายที่สุดจึงทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องลงความเห็นเป็นฉันทามติ (Consensus) ออกมาสอดคล้องกัน

3. ผลการวิจัย พบว่า ควรมีการปรับแก้กฎหมาย กรณีนำรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่หลอมรวมโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ 3 องค์คณะบุคคลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ให้เหลือองค์คณะบุคคลคณะเดียวไปสู่การปฏิบัติ โดยแก้ไขกฎหมายให้ครอบคลุมทั้งกฎหมายระดับพระราชบัญญัติถึง 3 ฉบับ รวมทั้งกฎกระทรวง และประกาศที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ตามมาอีกหลายฉบับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2555: 319) ที่เห็นว่า การควรรวมคณะกรรมการทั้ง 3 องค์คณะ ทำหน้าที่บริหารเขตพื้นที่การศึกษา เป็นเอกภาพและครบวงจร จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายการศึกษา ระดับพระราชบัญญัติ 3 ฉบับ อย่างไรก็ดี ในความเห็นของคณะวิจัย โดยข้อเท็จจริงของการจัดการศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการใช้กฎหมาย

เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการศึกษามาโดยตลอด แต่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาก็ยังไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ดังนั้น การปรับเปลี่ยนกฎหมายจึงไม่ใช่คำตอบสุดท้าย ที่รับประกันถึงความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ หากแต่ การออกกฎหมายมีผลในการบังคับใช้ให้เกิดการยอมรับของสังคม ด้วยเหตุนี้ การแก้ไขกฎหมายให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์หลักการและกรอบคฤมรยละเอียดของรูปแบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่เป็นผลจากการวิจัย รวมทั้งการเขียนกฎหมายให้เชื่อมโยงกัน ตั้งแต่กฎหมายแม่ (พระราชบัญญัติ) เชื่อมโยงมาสู่กฎหมายลูก (กฎกระทรวง และประกาศ) จึงมีความสำคัญมาก ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขกฎหมายจำเป็นต้องพิจารณาร่วมกันโดยถ่วงถ่วง ซึ่งนอกจากจะไม่ได้ช่วยขจัดปัญหาเดิมที่มีอยู่ให้หมดไปแล้ว การปรับแก้กฎหมายดังกล่าวก็อาจสร้างปัญหาใหม่ให้ทับถมปัญหาเดิมให้มากขึ้น เป็นการผูกปมปัญหาให้ยากที่จะแก้ไขอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการนำผลการวิจัย ที่เป็นรายละเอียดของโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์คณะบุคคลองค์คณะเดียว ไปทำการรับฟังความคิดเห็น (Voice) กับเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่มากขึ้น
2. ควรมีการศึกษานำร่อง โดยให้เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่างขนาดกัน ได้ทำการทดลองใช้รูปแบบการบริหารฯ ตามผลการวิจัย โดยหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง เช่น ก.ค.ศ.และ สพฐ. ทำข้อตกลงกัน ทั้งนี้ อาจดำเนินการทดลองบางส่วน

3. ควรมีการมอบหมายให้หน่วยงานที่

เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำหลักสูตรการพัฒนา
สมรรถนะของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา และอนุกรรมการ
รวมทั้ง สื่อ และเอกสารประกอบที่จำเป็น เพื่อใช้

เป็นแนวทางพัฒนาองค์คณะบุคคลของเขตพื้นที่
การศึกษา

4. ควรมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). การวิจัยและพัฒนา รูปแบบกลไกการส่งเสริม
การกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
สกศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). การวิจัยและพัฒนา ระบบบริหารโดยองค์คณะบุคคล
ระยะที่ 1. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สมบัติ นพรัถและคณะ. (2555). การวิจัยและพัฒนา ระบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคล ระยะที่ 1.
วารสารศึกษาศาสตร์. 14(1).
- อนุชา กอนพ่วง. (2555). การวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารของคณะกรรมการ
ระดับ เขตพื้นที่การศึกษา ตามกรอบแนวคิดการบริหารโดยองค์คณะบุคคลที่ยึดหลักธรรมาภิ
บาล. วารสารศึกษาศาสตร์. 14(2), 107-116.
- อนุชา กอนพ่วง. (2555). การเสริมสร้างธรรมาภิบาลขององค์การทางการศึกษาด้วยกลไกธรรมาธิปไตย
ของผู้บริหาร” วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. 7(19), 1-11.
- McNamara, C. (2011). Typical Types of Board Committees. Retrieved October 22, 2011,
from <http://managementhelp.org/boards/committees.htm>

คำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นวารสารวิชาการสาขาวิชาทางการศึกษา พิมพ์เผยแพร่ผลงานในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ บทความวิจารณ์หนังสือ และบทความทั่วไปทางการศึกษา บทความที่ได้รับการพิจารณาพิมพ์เผยแพร่ในวารสารจะต้องมีสาระน่าสนใจ เป็นงานที่ทบทวนความรู้เดิมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน เป็นบทความที่ไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใด ๆ บทความอาจได้รับการปรับปรุงตามที่กองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบทางวิชาการเห็นสมควร เพื่อให้วารสารมีคุณภาพระดับมาตรฐานสากลและนำไปอ้างอิงได้

การส่งต้นฉบับ

1. ภาษา พิมพ์ต้นฉบับเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และการเขียนทับศัพท์ภาษาอังกฤษตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน คำศัพท์ภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมดยกเว้นชื่อเฉพาะ ถ้าต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษควรได้รับการตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษก่อน

2. รูปแบบต้นฉบับ ใช้กระดาษ A4 พิมพ์ห่างจากขอบกระดาษด้านละ 3.5 เซนติเมตร จัดร. ปแบบ 1 คอลัมน์

3. ชนิดและขนาดตัวอักษร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวอักษร Browallia New ซึ่งขนาดตัวอักษร มีดังนี้

ชื่อเรื่อง ใช้ตัวอักษรขนาด 20 pt. ตัวหนา

ชื่อ-สกุลผู้พิมพ์ ใช้ตัวอักษรขนาด 18 pt. ตัวปกติ

หัวข้อหลัก ใช้ตัวอักษรขนาด 18 pt. ตัวหนา

หัวข้อรอง ใช้ตัวอักษรขนาด 16 pt. ตัวหนา

เนื้อเรื่องในหัวข้อหลักและหัวข้อรอง ใช้ตัวอักษรขนาด 16 pt. ตัวปกติ

เชิงอรรถหน้าแรกที่เป็นชื่อ-สกุล ตำแหน่งทางวิชาการ และหน่วยงานต้นสังกัดของผู้พิมพ์ ใช้ตัวอักษรขนาด 14 pt. ตัวปกติ

4. จำนวนหน้า ความยาวของบทความไม่เกิน 15 หน้า รวมตาราง ภาพประกอบ รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง

5. การส่ง ส่ง file ต้นฉบับที่งานวารสาร อาคารวิทยพัฒนา ชั้น 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000 โทรศัพท์ 0-4375-4321-40 ต่อ 6212 โทรสาร 0-4374-3174 หรือส่งทาง E-mail: journaled@msu.ac.th

ต้นฉบับให้ระบุชื่อ-สกุลผู้พิมพ์ทุกคน พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail address ทุกคนที่สามารถติดต่อได้สะดวก

บทความวิจัยและบทความวิทยานิพนธ์

ประกอบด้วยหัวข้อและจัดเรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ทุกคนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. บทคัดย่อภาษาไทย
4. คำสำคัญภาษาไทย
5. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
6. คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keyword)
(บทคัดย่อ มีความยาวไม่เกิน 400 คำ)
7. บทนำ
8. วัตถุประสงค์
9. สมมติฐาน (ถ้ามี)
10. วิธีการวิจัย (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร เครื่องมือ การดำเนินการวิจัย หรือการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูล)
11. ผลการวิจัย
12. อภิปรายผล
13. ข้อเสนอแนะ
14. เอกสารอ้างอิง

บทความทั่วไป

ประกอบด้วยหัวข้อและจัดเรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ทุกคนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. บทคัดย่อภาษาไทย
4. คำสำคัญภาษาไทย
5. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
6. คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keyword)
(บทคัดย่อ มีความยาวไม่เกิน 400 คำ)
7. บทนำ
8. เนื้อหา
9. บทสรุป
10. เอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงเอกสาร

ใช้รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงระบบ American Psychological Association (APA) ดังตัวอย่าง

ระบบการอ้างอิงแบบนาม-ปี (the author-date system)

ในกรณีที่เป็นการอ้างอิงเนื้อหาโดยตรงหรือแนวคิดบางส่วนหรือเป็นการคัดลอกข้อความบางส่วนมาโดยตรง ควรระบุเลขหน้าไว้ด้วย โดยพิมพ์ต่อท้ายปีพิมพ์ คั่นด้วยเครื่องหมาย: อย่างไรก็ตามการไม่ระบุเลขหน้าอาจทำได้ในกรณีที่เป็นการอ้างอิงงานของผู้อื่น โดยการสรุปเนื้อหาหรือแนวคิดทั้งหมดของงานชิ้นนั้น (เช่น บุญชม ศรีสะอาด, 2547: 50-52 หรือประวิต เอราวรรณ์, 2550)

1. หนังสือ

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อหนังสือ* (ครั้งที่พิมพ์ ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

Kosslyn, S. M., & Rosenberg, R. S. (2004). *Psychology: The brain, the person, the world* (2nd ed.). Essex, England: Pearson Education Limited.

Mussen, P., Rosenzweig, M. R., Aronson, E., Elkind, D., Feshbach, S., Geiwitz, P. J., et al. (1973). *Psychology: An introduction*. Lexington, Mass.: Health.

2. วารสาร

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย เฉพาะบทความเรื่องนี้.

เพชญ์ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (2545). ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.). *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 8(1), 30-36.

Nuangchalem, P. (2014). Service learning in Science teacher Preparation Program: Concepts and practices. *Chemistry: Bulgarian Journal of Science Education*, 23(6), 815-828.

3. วิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อวิทยานิพนธ์*. ระดับปริญญา, สถาบันการศึกษา, เมือง.

ดรอุษณา นาชัยฤทธิ. (2550). *ผลการเรียนจากบทเรียนมัลติมีเดียบนระบบเครือข่ายที่พัฒนาตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ เรื่องการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการศึกษาในห้องเรียน ของนิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

นงเยาว์ ธรรมวงศา. (2549). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องเพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ* กค.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

Piyakun, A. (2007). *Reading strategies used by Thai ESL students*. Doctoral dissertation, Monash University, Melbourne.

4. หนังสือรวมเรื่อง

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ), ชื่อหนังสือ (ครั้งที่พิมพ์ ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป, เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย เฉพาะเรื่องนี้). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ประสาท เนืองเฉลิม. (2549). วิทยาศาสตร์พื้นฐาน: การจัดการเรียนรู้มิติทางวัฒนธรรมท้องถิ่น การบูรณาการความรู้พื้นฐานกับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อชุมชน: กรณีศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ป่าปู้ตา. ใน ฉลาด จันทรสมบัติ (บรรณาธิการ), *ศึกษาศาสตร์วิจัย ประจำปี 2548-2549* (หน้า 127-140). มหาสารคาม: สารคามการพิมพ์-สารคามเปเปอร์.

Cooper, J., Mirabile, R., & Scher, S. J. (2005). Actions and attitudes: The theory of cognitive dissonance. In T. C. Brock & M. C. Green (Eds.), *Persuasion: Psychological insights and perspectives* (2nd ed., pp. 63-79). Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.

5. หนังสือพิมพ์

ชื่อผู้นิพนธ์. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้า.

รัฐพงศ์ ศิริสานนท์. (25 กุมภาพันธ์ 2548). องค์ประกอบของความสำเริง. *มติชน*, หน้า 22.

Brown, P. J. (2007, March 1). Satellites and national security. *Bangkok Post*, p. B4.

6. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้นิพนธ์. (วันที่ เดือน ปีที่ปรับปรุงล่าสุด). ชื่อเรื่อง. วันที่ทำการสืบค้น, ชื่อฐานข้อมูล

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (3 ธันวาคม 2548). *ธนาคารหลักสูตร*. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2550, จาก <http://db.onec.go.th/thaigifted/lessonplan/index.php>

Wollman, N. (1999, November 12). *Influencing attitudes and behaviors for social change*. Retrieved July 6, 2005, from <http://www.radpsynet.org/docs/wollman-attitude.html>

Instruction for Authors

Journal of Education, Mahasarakham University (J.E, MSU), is an academic journal in the field of education. The journal publishes a variety of academic results, including research articles, thesis articles, book review articles, and review articles. The articles to be published may be reviews of current issues, or scholarly issues that contribute a new body of knowledge, that demonstrate interesting and valuable points of view for readers. It is important to note that articles submitted for Journal of Education should not have been preprinted or previously submitted to other publications. The context of the articles may be revised as appropriate by the journal editorial board and peer reviews in order to make it fit the international standard and be accepted as reference.

Submission of manuscripts:

1. **Language:** Manuscripts can be written in either Thai or English. Thai language manuscripts should adhere to the Royal Institute's principles in using vocabulary and borrowed English words. All English words must be typed in small letters, except specific names. English language manuscripts must be checked for the correctness of language by an English expert prior to submission.

2. **Papers:** Manuscripts should be typed in A4 paper, and required to have 3.5 cm margins on each of the four sides: top, bottom, right and left. The contents of the abstract in both Thai and English, other headings, and references should be arranged in one column.

3. **Style and size of font:** Both Thai and English manuscripts are required to type in "Browallia New" font style with font size as follows;

Title of the article: 20 pt. Bold

Name(s) of the authors: 18 pt. Normal

Main heading: 18 pt. Bold

Sub-heading: 16 pt. Bold

Body of the text: 16 pt. Normal

The first page of footnotes presenting authors' names, academic titles, and affiliations: 14 pt. Normal

4. **Number of pages:** The article is required not to be longer than 15 pages. These include tables, figures, pictures, and references.

5. **Submission:** The author(s) should submit an original file to the Journal of Education Division, Wittaya Pattana Building, Faculty of Education, Mahasarakham University,

Tambon Talat, Amphoe Mueang, Maha Sarakham 44000, Tel: 0-4375-4321-40 ext. 6212,
Fax: 0-4374-3174. The author can also submit to: journaled@msu.ac.th

The original file should include name(s) of the author(s), telephone number(s),
facsimile number(s), and email address(es).

Organization of research and thesis articles:

Should be arranged in the following order;

1. Title in Thai and English
2. Name(s) of the author(s) in Thai and English
3. Abstract in Thai
4. Keyword in Thai
5. Abstract in English
6. Keyword in English
(Abstract should be no more than 400 words)
7. Introduction
8. Objectives
9. Hypotheses (if any)
10. Research methodology: population and samples, variables, instruments,
procedures/experiments, and data analysis
11. Research results
12. Discussion
13. Suggestion
14. References

Organization of review articles:

Should be arranged in the following order;

1. Title in Thai and English
2. Name(s) of the author(s) in Thai and English
3. Abstract in Thai
4. Keyword in Thai
5. Abstract in English
6. Keyword in English
(Abstract should be no more than 400 words)
7. Introduction
8. Contents
9. Summary
10. References

References: Listed and referred to in the American Psychological Association (APA) style

ใบสมัครสมาชิกวารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(Membership Application Form)

วันที่ (Date)
ชื่อ-สกุล (First Name and Surname)
ที่อยู่สำหรับจัดส่งวารสาร (Mailing Address)
.....
จังหวัด (State/Province)
รหัสไปรษณีย์ (Post/Zip Code)
ประเทศ (Country)
โทรศัพท์ (Telephone No.)
โทรสาร (Fax No.)
E-mail Address

- สมัครเป็นสมาชิก 1 ปี 500 บาท (One-year Membership 500 ฿)
 สมัครเป็นสมาชิก 2 ปี 1,000 บาท (Two-year Membership 1,000 ฿)

ส่งจ่ายธนาคารหรือตัวแลกเงิน สั่งจ่าย ปณ. โนนศรีสวัสดิ์
ในนาม นางรุ่งทิพย์ สิงพร งานวารสาร คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
Please send your personal check or money order to the following address:
Mrs. Rungthip Singporn, The Journal of Education Division, Faculty of Education,
Mahasarakham University, Tambon Talat, Amphoe Mueang, Maha Sarakham 44000

.....
สำหรับเจ้าหน้าที่ (Officer Only)
สมาชิกเลขที่
รับวารสาร เล่มที่

Guest Advisory Board

Professor Dr. Kriengsak Chareonwongsak	Institute of Future Studies for Development
Professor Dr. Preecha Prathepa	Maharakham University
Professor Dr. Duangduen Bhanthumnavin	National Institute of Development Administration
Professor Dr. Suthat Yoksan	Srinakharinwirot University
Associate Professor Dr. Wannee Kaemkate	Chulalongkorn University
Associate Professor Dr. Saroch Sopeluk	Kasetsart University
Associate Professor Dr. Supitr Samahito	Kasetsart University
Associate Professor Dr. Saowalak Rattanavich	Srinakharinwirot University

Peer Reviewers

Associate Professor Dr. Prasart Nuangchalerm	Maharakham University
Associate Professor Dr. Chaowalit Chookampang	Maharakham University
Associate Professor Dr. Wasana Taweekulasap	Sukhothai Thammathirat Open University
Associate Professor Dr. Wimonrat Soonthornrojana	Maharakham University
Associate Professor Dr. Saroch Sopeerak	Kasetsart University
Associate Professor Siripong Payomyam	Silpakorn University
Assistant professor Dr. Chaiyuth Sirisuthi	Maharakham University
Assistant professor Dr. Paiboon Boonchai	Maharakham University
Dr. Kowat Tesaputa	Maharakham University
Dr. Yannapat Seehamongkon	Maharakham University
Dr. Piyatida Panya	Rajabhat Maharakham University
Dr. Tirawat Yeamsang	Rajabhat Maha Sarakham University
Dr. Pichayapha Yuangsoi	Naresuan University
Dr. Pattrawadee Makmee	Burapha University
Dr. Sayamon Insaart	Ramkhamhaeng University

Editorial Board

Professor Dr. Kriengsak Chareonwongsak	Institute of Future Studies for Development
Professor Dr. Preecha Prathepa	Maharakham University
Associate Professor Dr. Saroch Sopeluk	Kasetsart University
Associate Professor Dr. Supitr Samahito	Kasetsart University
Associate Professor Dr. Prasart Nuangchalern	Maharakham University
Associate Professor Dr. Sombat Tayraukham	Maharakham University
Assistant Professor Dr. Songsak Pooori-orn	Maharakham University
Assistant Professor Dr. Rangsak Chomya	Maharakham University
Dr. Kanyarat Cojorn	Maharakham University
Dr. Kowat Tesaputa	Maharakham University
Dr. Chairat Choosakul	Maharakham University
Dr. Thatchai Chittranun	Maharakham University
Dr. Sakorn Athachak	Maharakham University
Dr. Suwat Chulsuwan	Maharakham University
Dr. Araya Piyakun	Maharakham University
Professor Dr. Dennis A. Francis	University of the Free State, South Africa
Associate Professor Dr. Allan MacKinnon	Simon Fraser University, Canada
Associate Professor Dr. Gregory P. Thomas	The University of Alberta, Canada
Associate Professor Dr. Tran Vui	Hue University, Vietnam
Dr. Athithouthay Chatouphonexay	National University of Laos
Dr. Hasnah Toran	Universiti Kebangsaan Malaysia, Malaysia
Dr. John F. Clayton	Waikato Institute of Technology, New Zealand
Dr. Jean-Louis Chopin	Maharakham University

Secretary and Treasurer

Mrs. Rungthip Singporn

The articles in Journal of Education, Maharakham University are authors' own opinions.

The editorial board has not always agreed absolutely with.

200 ฿ Website: <http://edu.msu.ac.th/journal>

Date of Publication: January 31, 2015 E-mail: journaled@msu.ac.th

DESIGN BY:

KAKAYIA : 381 Akkarachattanee, Khamreang, Khantawichai, Maharakham 44150

TELEPHONE: 09-2956-2419

Journal of Education, Maharakham University

Volume 9 Number 1 January - March 2015

Aim and Scope

To promote and disseminate academic results in the field of education, including research articles, thesis articles, book review articles, and review articles

Academic Revision

One article is peer-reviewed by two experts

Publishing Type

Quarterly publishing

No.1: January-March

No.2: April-June

No.3: July-September

No.4: October-December

Ownership

Faculty of Education, Maharakham University
Tambon Talat, Amphoe Mueang, Maha Sarakham 44000
Tel. 0-4374-3143-4 Fax 0-4372-1764
Website: <http://edu.msu.ac.th/journal>

Advisor

Assistant Professor Dr. Pacharawit Chansirisira
Dean of Faculty of Education
Maharakham University

Editor-in-chief

Associate Professor Dr. Prasart Nuangchalerm
Maharakham University

Associate Editor

Associate Professor Dr. Sombat Tayraukham
Maharakham University